

ПОЛИТИКИ

Немачка 2.50 DEM, Француска 4.50 FRF, САД 1.25 USD, Швајцарска 1.80 CHF,
Шведска 10.00 SEK, Норвешка 11.00 NOK, Данска 11.50 DKK,
Аустрија 13.00 ATS, Грчка 180 GRD

ЗАБАВНИК

1. VI 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 10 ДИН. • БРОЈ 2005

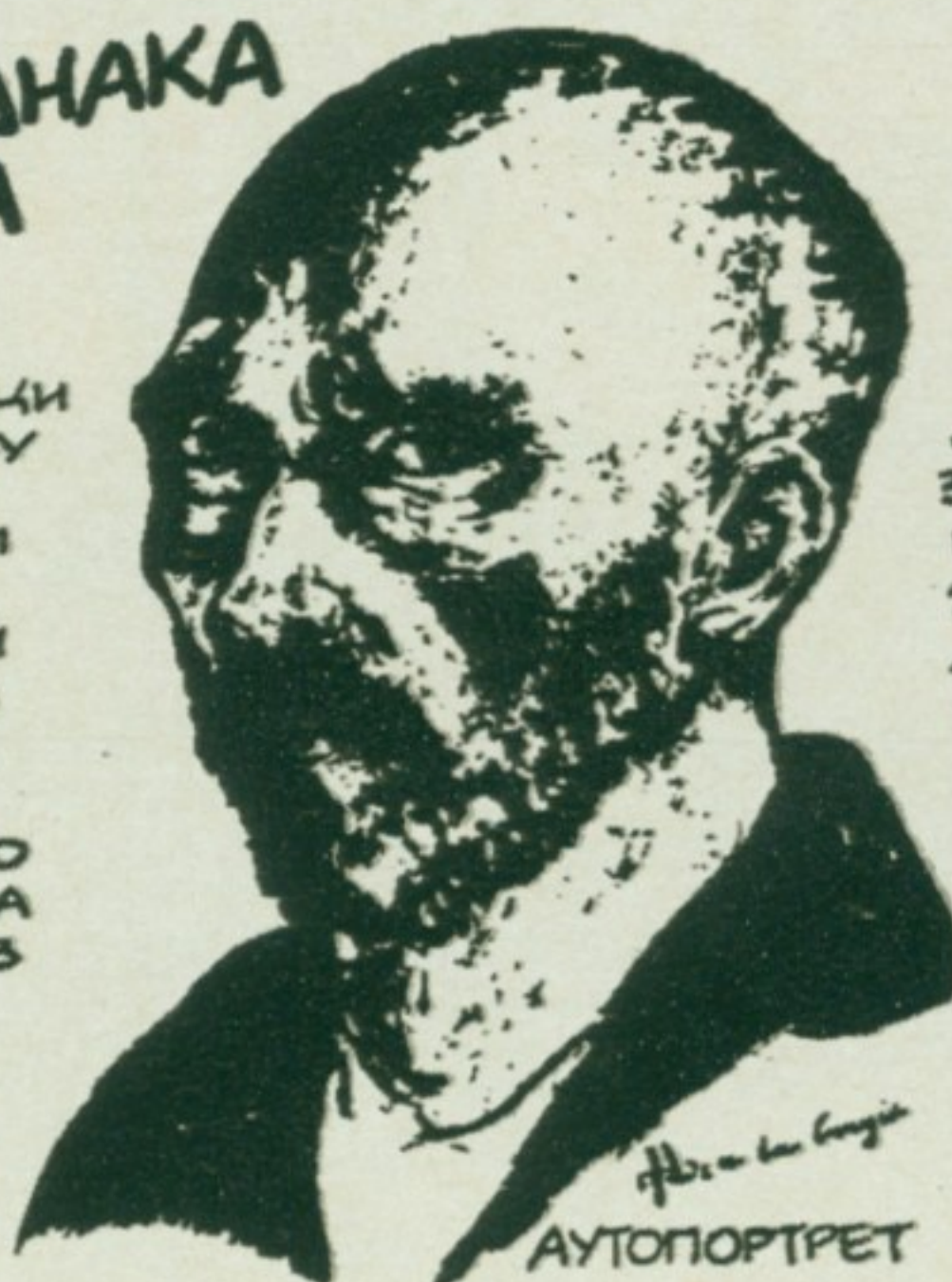
ЗАБАВНИКОВА МОЖДАНА ГИМНАСТИКА

ДВА ЈЕДНАКА КИПА

НА ГРОБНИЦИ ПРАВИЛИ СУ СТАРИ ЕГИПЋАНИ ЈЕР СУ ВЕРОВАЛИ ДА ДУША УМРЛОГ ТАКО СЛОБОДНО МОЖЕ ДА ШЕТА ИЗ ЈЕДНОГ У ДРУГИ.

Винсент Ван Го

ПОЗНАТИ ХОЛАНДСКИ СЛИКАР, ЗА ЖИВОТА ЈЕ ПРОДАО САМО 2 СЛИКЕ ЗА 84 ДОЛАРА! ДАНАС ЊЕГОВА ДЕЛА ДОСТИЖУ ВРТО-ГЛАВЕ СУМЕ, ТАКО ЈЕ СЛИКА „ПЕРУНИКЕ“ 1987. ГОДИНЕ НА АУКЦИЈИ У СТВЕЈУ ПРОДАТА ЗА 53,9 МИЛИОНА ДОЛАРА.

АУТОПОРТРЕТ

МАЛЕ ПИГМЕЈКЕ

ИЗ НОВЕ ГВИНЕЈЕ, КАО АМАЗИЈУ, НОСЕ БАЛСАМОВАНУ ШАКУ НЕКОГ ОД СВОЈИХ ПРЕДАКА.

МИНИЈАТУРНА ПАЛАТА

СТОЈИ НА КРОВУ ЗДАЊА ЈОГАНМОХАН У МИСОРИ (ИНДИЈА). ПОДИГНУТА ЈЕ НАКНАДНО ЈЕР ГРАДИТЕЉ ГЛАВНЕ ПАЛАТЕ НИЈЕ БИО ЗАДОВОЉАН ЊЕНИМ ПРВОБИТНИМ ИЗГЛЕДОМ.

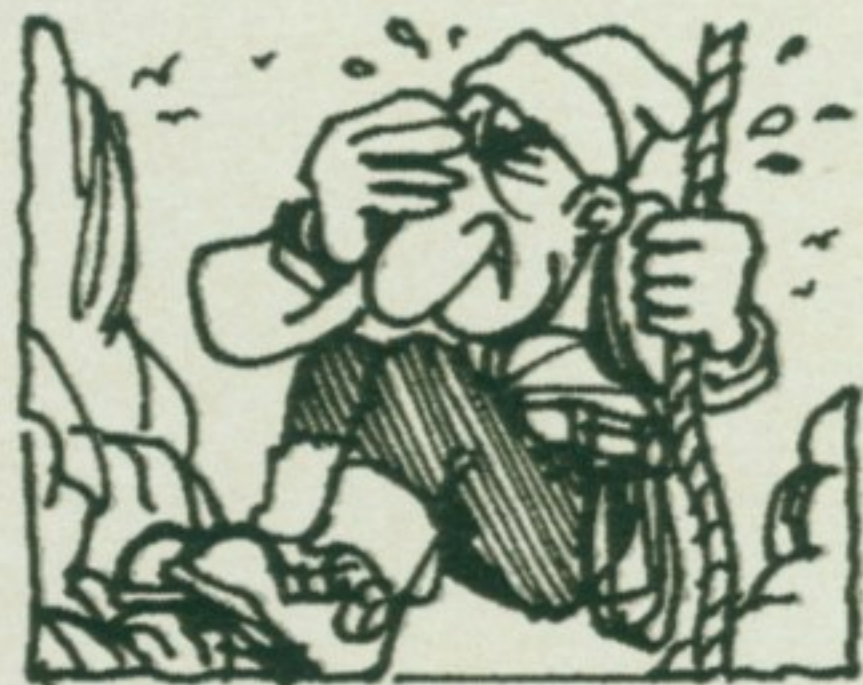
ЉУШТУРА ПУЖА КАУРИЈЕ

(LEUCODON CYPRAEA) ИЗ ТИХОГ ОКЕАНА ВЕОМА ЈЕ ЛЕПА, А ДОСАД ЈЕ ПРОНАЂЕНО СВЕГА НЕКОЛИКО ПРИМЕРАКА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

висинска болест може бити кобна за алпинисте. Недостатак кисеоника изазива оток плућа и мозга и човек може умрети ако се хитно не спусти на мању висину што није увек могуће, нарочито кад је лоше време. Спас је стигао у облику вре-

ће за спавање Американца Исака Хамова, професора у држави Колорадо (САД). У њој се помоћу пумпе за надувавање може подићи притисак тако да се алпиниста осећа исто и на висини од 4,5 km као и на 2,5 km.

у Јапану је патентиран метод добијања новог материјала од отпадака коже. Ситно самлевена кожа меша се са синтетиком да би се добила кожа изванредног квалитета, мекша и отпорна на воду. Од нове коже могу се правити ципеле, одећа, седишта за аутомобиле.

најчешћи узрок смрти код америчке деце су: саобраћајне несреће, повреде од ватреног оружја, опекотине и злостављање.

за доручак, ручак и вечеру слон може да поједе 150 килограма шаргарепе или неког другог поврћа.

од 1986. године лов на ајкуле у Сједињеним Америчким Државама добио је такве размере да су се природњаци озбиљно забринули. Јер, ајкуле се врло споро размножавају и неизвесно је какве ће све последице изазвати ако нестану са обала САД. Јесте да су ове рибе на лошем гласу, али супа од ајкулиних пераја и храна за псе слабо су оправдање за преки-

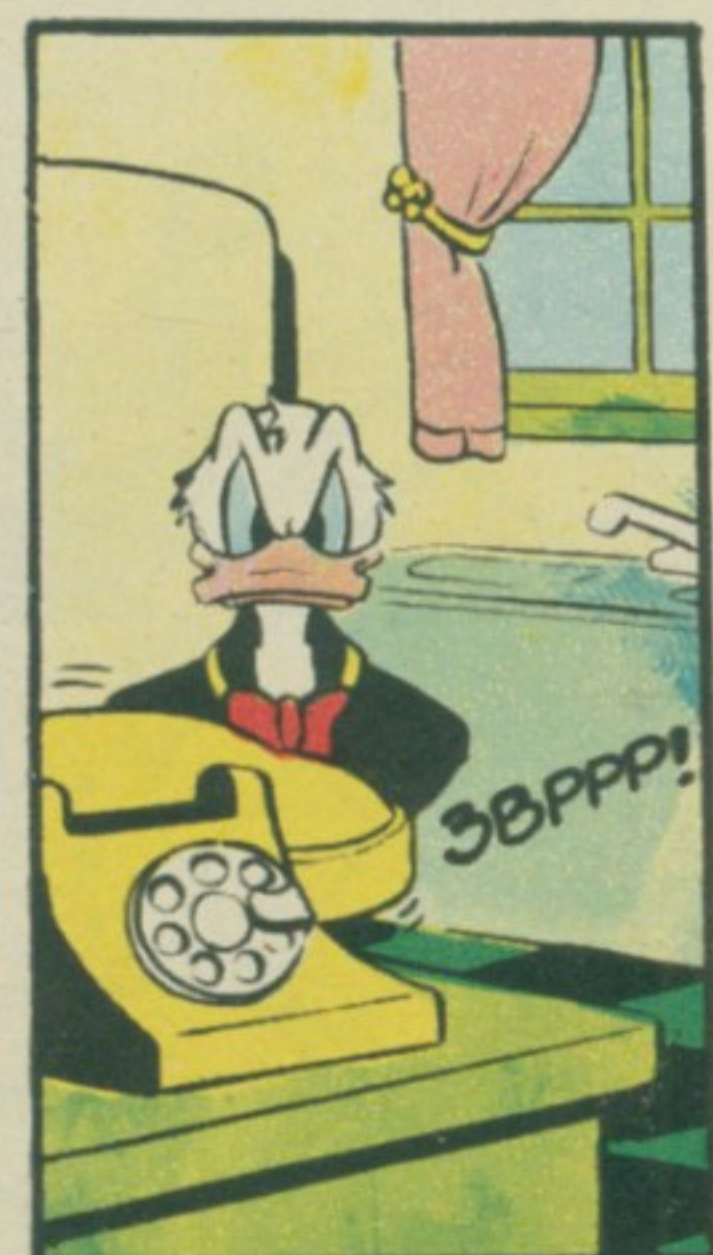
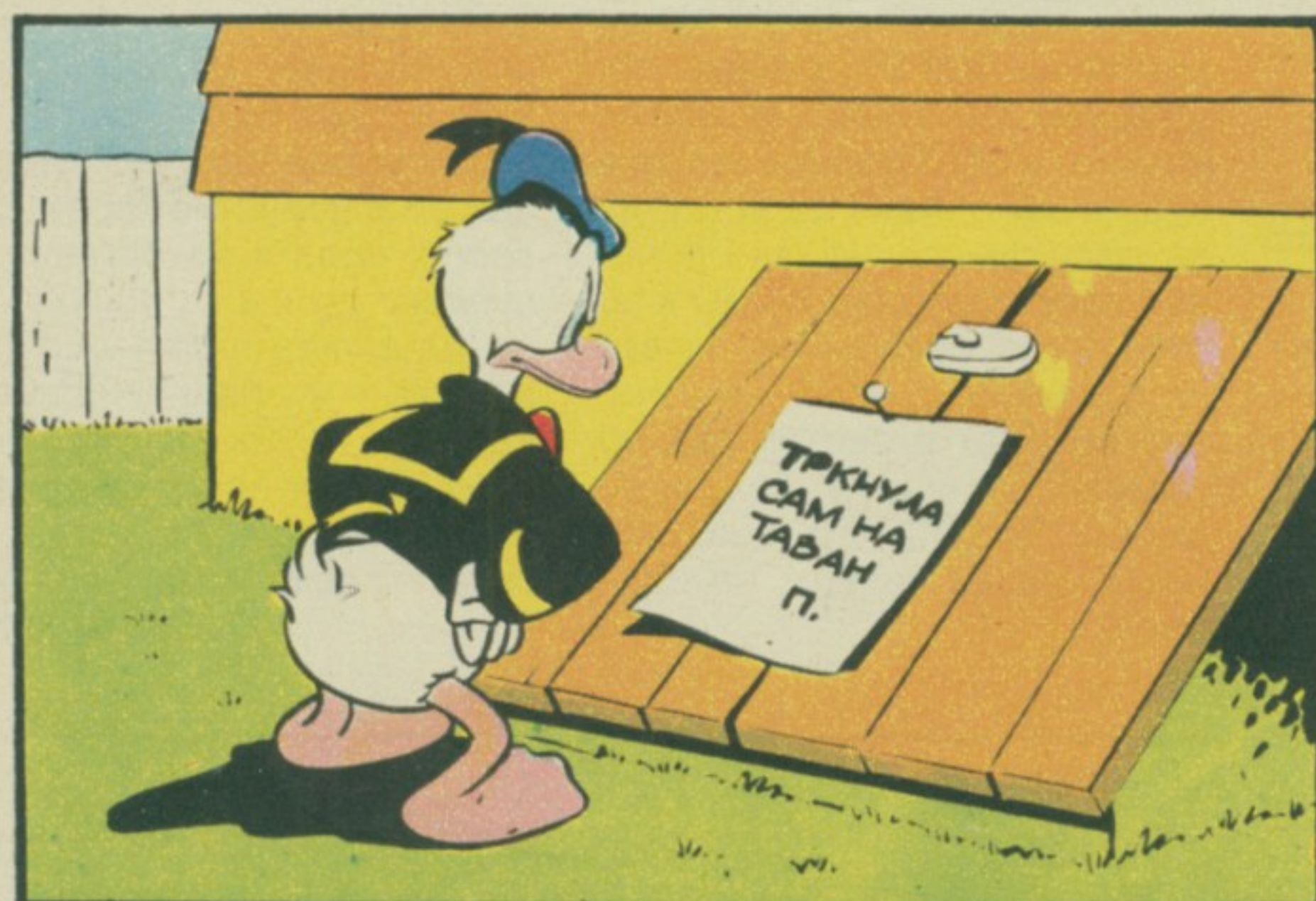
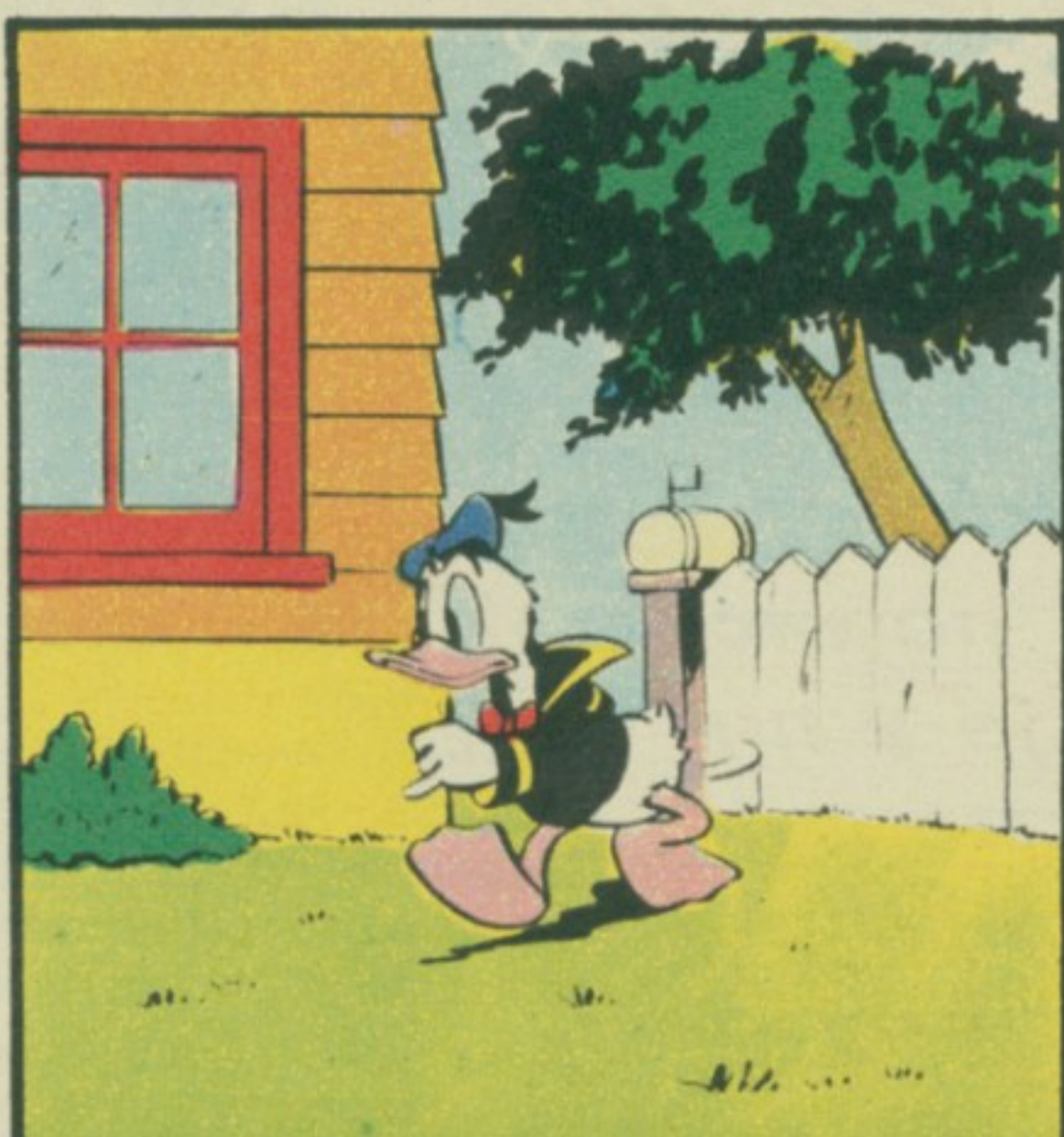
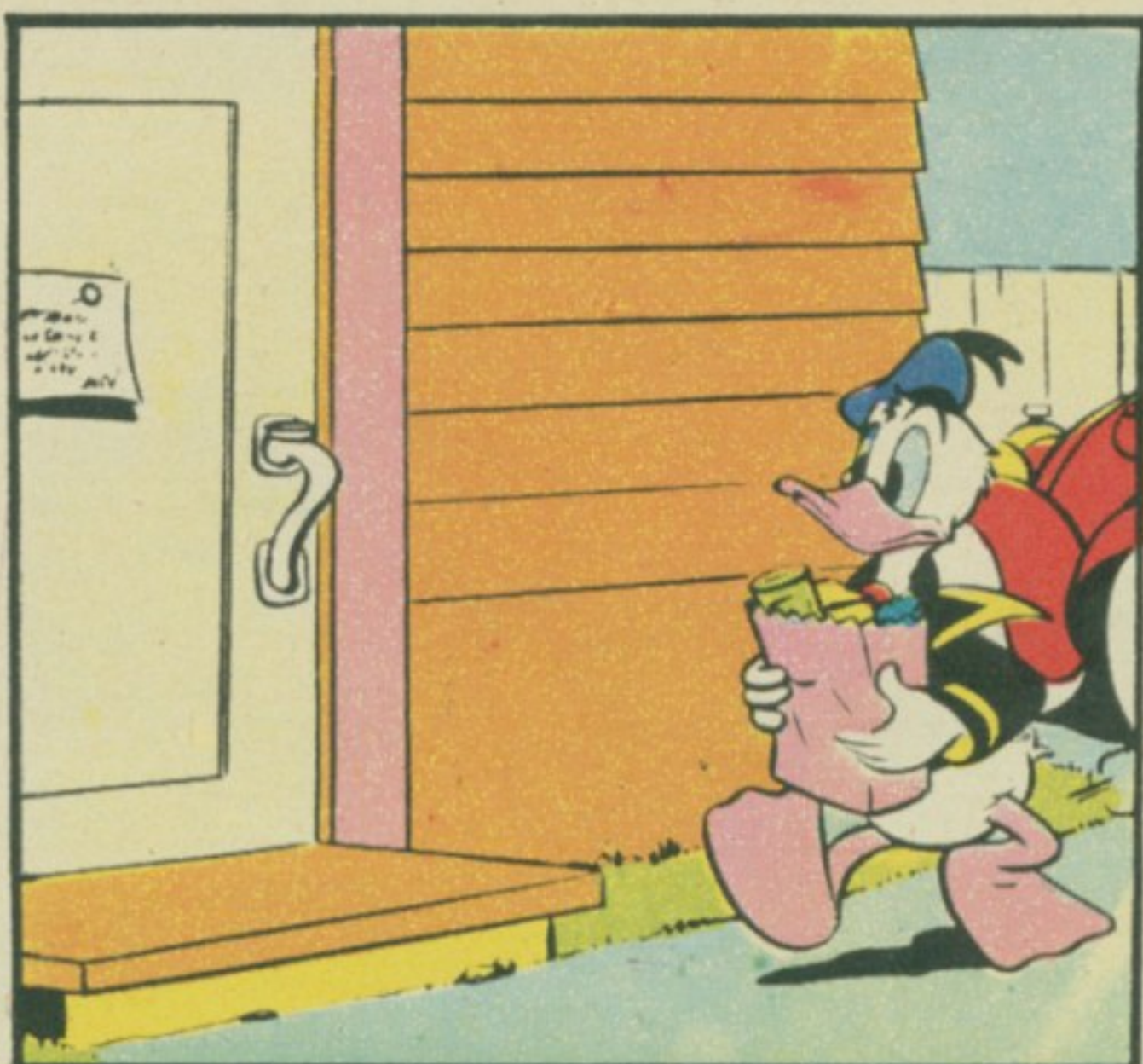

дање природног ланца исхране до кога може доћи у океанима ако се с ајкулама убудуће не буде поступало нежније.

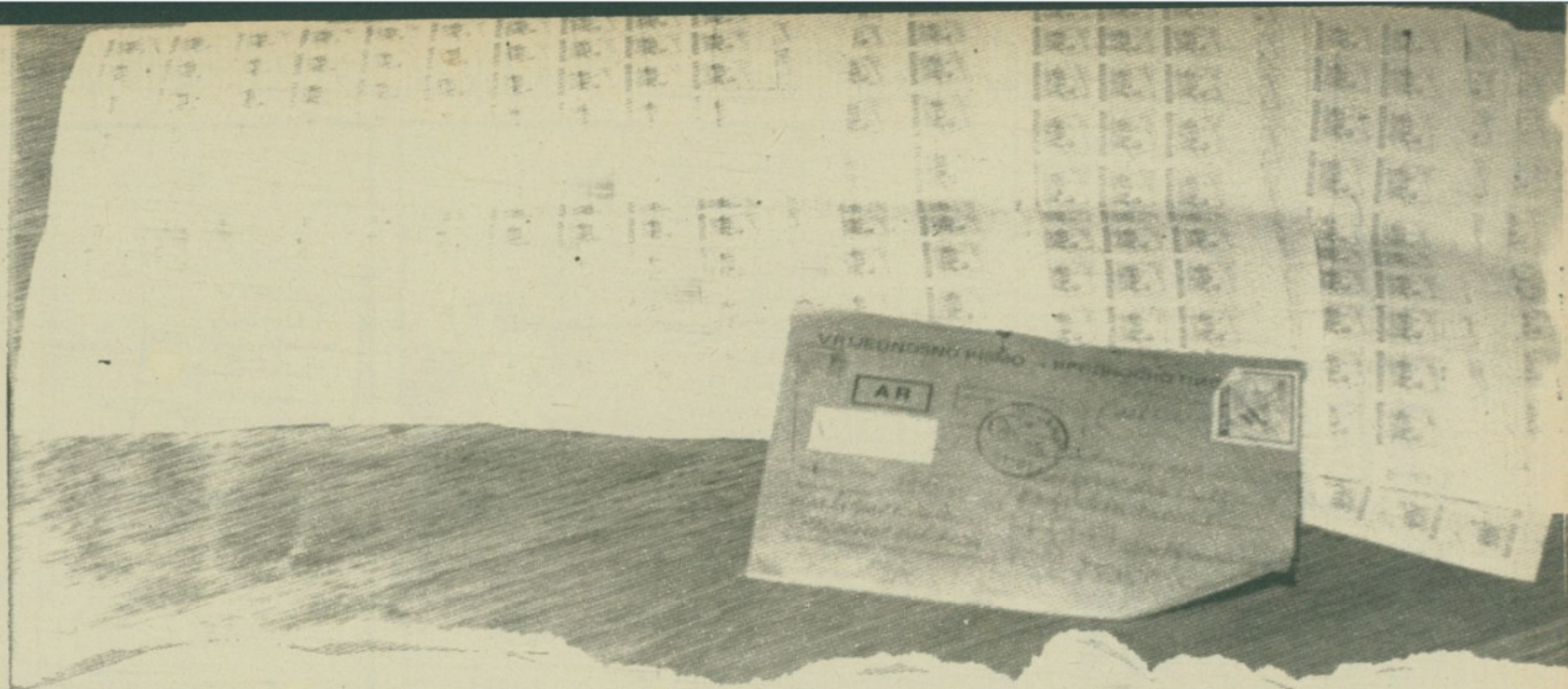
америчка фирма „Атари“ фебруара ове године приказала је на изложби у Паризу најмањи лични ком-

пјутер на свету. Он је прилагодљив с компјутерима IBM, то јест може да користи програме израђене за њих као и разне додатке. „Патуљак“ је тежак 450 грама.

СА
ПОШТАНСКОГ
ШАЛТЕРА
У
ГИНИСОВУ
КЊИГУ

ПИСМО СА 9.500 МАРАКА!

Писмо о коме је реч путовало је од Сребрника, месташца недалеко од Тузле, до Љубљане. Дакле, оне силне марке нису се нашле на њему због даљине. Нису ни због величине: коверат је сасвим обичан. И сигурно је да се Гинис не би заинтересовао за њега да га није пратио сплет необичних околности. Почело је тако што је службеник Секције ЖТО Сарајево у Сребрнику отишао на пошту да преда писмо упућено Геолошком заводу у Љубљани. Како су у коверту били важни папири, затражио је да се пошаље као вредносна пошиљка. У случају да се изгуби, пошта би била дужна да надокнади вредност пошиљке за коју је написано да износи 3.096 динара. И, како већа

Ако сте помислили да је у питању писмо које је с краја на крај света путовало бар три пута, преварили сте се

брига више и стаје, поштански службеник је ставио писмо на вагу, измерио му тежину и на основу ње (износила је 17 грама) и удаљености Сребрника од Љубљане рекао је да за поштарину треба платити

220,33 динара. Довде је још све у реду.

Пут ка Гинису почиње онот тренутка, кад је службеник Секције ЖТО изишао а службеник поште се досетио да је писмо које је управо примио сјајна прилика да се ратосиља гомиле марака чија је вредност, после увођења новог динара, износила 0,30 пара. Оних 220,30 динара поштарине, израчунао је, вреде колико и 99,5 табака марака које је заборавио да врати да се прештампају. И тако је човек лепо пресавио тих 99 и по табака, на сваком се налази по 100 марака, преко њих ставио коверат и све то уредно обмотао гумицама. Тек да се марке, будући да све није имао где да налепи, не изгубе.

Тако опремљено писмо спаковао је у врећу и послао. Деветог марта оно је стигло на адресу у Љубљани и за њега се вероватно никада не би сазнало да поштар који га је уручивао није био искрено запрепашћен. Целог свог радног века није држао у рукама писмо са 9.500 марака. Замолио је да му дају коверат, заједно са свим маркама, и однео га у своју дирекцију. Е, ту је већ било потпуно извесно да ће необично писмо завршити на необичан начин. За њега се заинтересовао и сам директор за Поштански саобраћај Словеније па је искористио први скуп својих колега из осталих република да им га покаже. Да се једно писмо шаље са 9.500 марака, нису баш сви поверовали па су ствар проверили: пажљиво су пребројали табаке и утврдили: у питању је стварно рекорд за Гиниса.

О. Вукадиновић

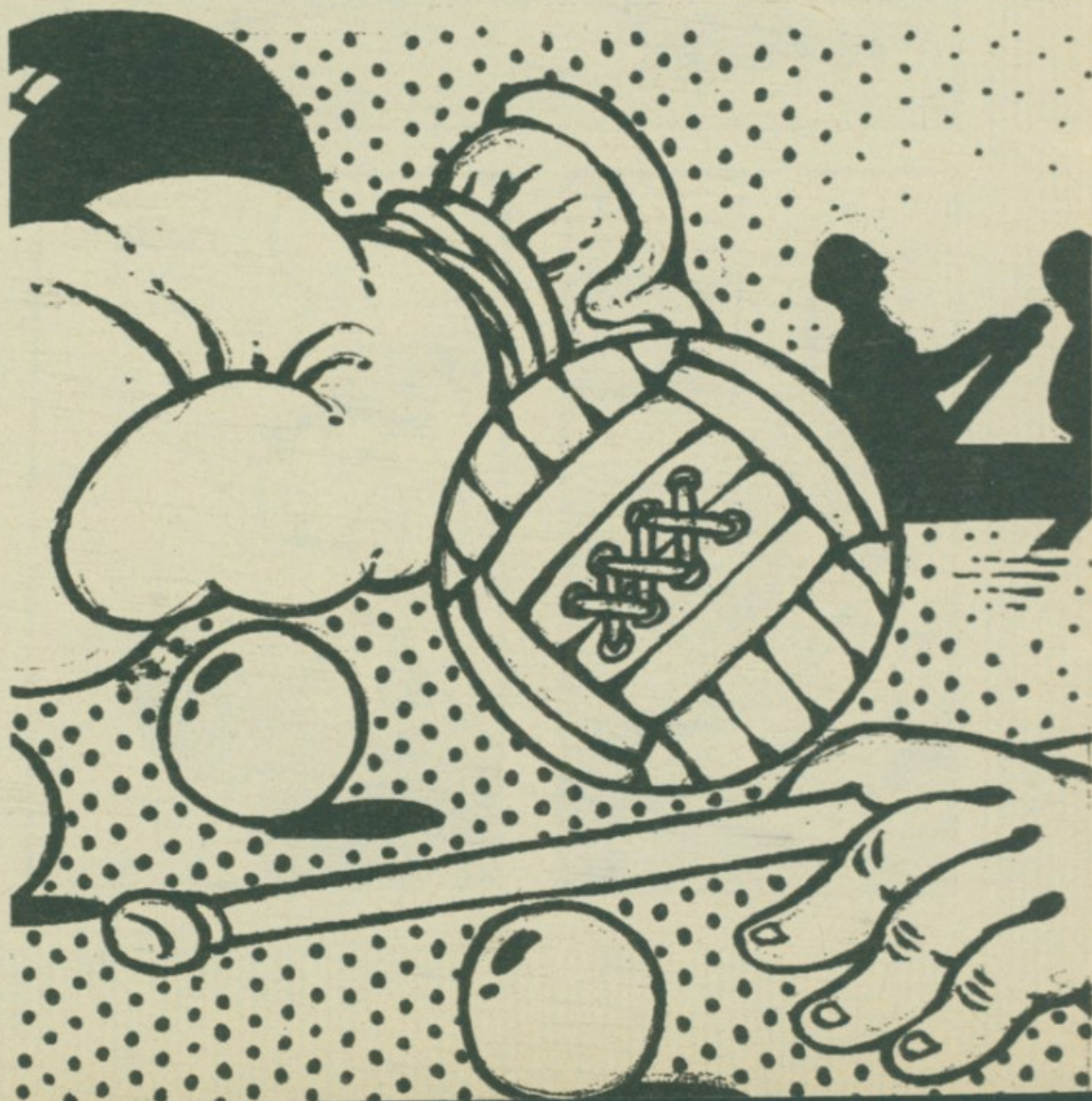
КАО
ДА
ЈЕ
ЖИВЕО
СТО
ГОДИНА

ЧОВЕК
ЗА
СВА
СПОРТСКА
ВРЕМЕНА

Џон Греам Чемберс (1843—1883) учинио је за спорт током свог кратког живота више него што би пошло за руком десетинама људи заједно.

За веома кратко време пред крај 19. века он је написао такозвана квинзберијева правила за бокс, прерадио је правила за билијар, основао међууниверзитетске спортске игре, организовао финале купа Фудбалске асоцијације и регату (сада традиционалну) на Темзи, руководио стадионом Литл Бриџ и био „отац“ националних првенстава у билијару, боксу, бициклизму, рвању и атлетици.

Пре тога он је у Кембриџу био председник универзитетског веслачког клуба и модернизовао је атлетику уво-

Реванш у Њујорку

ОВДЕ САМ!

Кажу да је Денису Хоргану (1871–1922), ирском бацачу кугле тешком сто осам килограма, повећавао снагу и вештину коју му је даровала мајка природа и врч шерија умућеног с туцетом јаја пред свако такмичење. Овај, за нормалне укусе бљутави „аперитив“ – који су испробали и други спортисти, али без жељених резултата – помогао је Хоргану да освоји прво место на тринаест шампионата Аматерске атлетске асоцијације (AAA), последњи пут када је имао четрдесет једну годину.

Хорганов највећи тријумф дошао је после једног од ретких пораза. То је било 1900. када му је, после седам узастопних победа, титулу шампиона одузео Ричард Шелдон, првак Сједињених Америчких Држава.

Мало је рећи да је Хорган био очајан. И одмах је одлучио да узврати ударац и то на америчком националном првенству. До тог такмичења имао је нешто више од месец дана времена и морао је хитно да дела. Одмах је послао пријаву за учешће у шампионату и почео да тренира као никада раније.

Напустио је посао и, како је био сиромашан, прешао је Атлантик радећи на теретном броду који је превозио стоку. У Бостон је стигао само дан пре такмичења, путовао је до Њујорка целе ноћи и ступио на стадион у Менхетн Филдзу у тренутку када су прозивали бацаче кугле.

Ричард Шелдон и његови навијачи, што ће рећи цео стадион, били су пресрећни, уверени да се незгодни Ирац неће појавити. Када је судија, који је прозивао такмичаре, изговорио: „Денис Хорган, Ирска“, уместо очекиваног мука из гомиле је загрмео глас: „Овде сам!“

Хорган се такмичио као да је у Америку стигао најлюксузнијим бродом и освојио је прво место бацавши куглу на даљину од 18,4658 метара.

Његова каријера се после овога наставила прилично драматично. Још двапут је побеђивао на шампионатима AAA 1904. и 1905. године. За-

тим је поново дошао у Њујорк где се запослио као помоћни полицајац и задобио тешку повреду главе када га је један становник Бронкса млатнуо лопатом.

Закрпили су га ставивши му у главу металну плочицу и, чим се опоравио, Хорган је наставио да се такмичи освојивши још четири шампионске титуле Аматерске атлетске асоцијације и сребрну медаљу на Олимпијади у Лондону 1908. године.

Б. Д.

дећи дисциплине бацања кугле и кладива уместо дотадашњих игарија као што су трке у џаковима и сличне измотације.

Чемберс је, у међувремену, стигао да победи у ходању на седам миља (11,263 km) Аматерског атлетског клуба, да тренира екипу Кембриџа за четири узастопне веслачке победе и да прати капетана Веба у његовом чувеном препливавању Ламанша.

Удenuо је и мало слободног времена да зарађује за живот као уредник новина „Ленд енд Вотер“ (Земља и вода).

Узимајући све ово у обзир, није чудно што је Чемберс умро од исцрпљености у четрдесетој години.

Б. Д.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ТАЛАСИ -
ПРИРОДНА ИЛИ
НАТПРИРОДНА
ПОЈАВА?

ГЛАСНИЦИ

Таласи мора и океана од пам-
тивека задивљују и плаше љу-
де, надахњују уметнике, а на-
учнике подстичу на размиш-
љање...

Ветрови који дувају са обале
доприносе „шупљем”,
цилиндричном облику ових
таласа идеалних
за серфере,
јер могу
да пролазе
кроз њих

Таласи се
преламају о гребен
коралног спруда чије су шупљине
често
испуњене песком

Бујица воде из разбијеног таласа
повлачи се према мору пролазећи
кроз канале коралног
спруда
или изнад њих

КОСИИЧКИХ СИЛА

Ветар преноси Сунчеве поруке мору, а оно, преко таласа, нама и то тако траје одувек. Али, какве су то поруке? Одакле долазе и каква је њихова природа? Та и друга питања везана за таласе одавно већ постављају научници, а таласи су и даље међу најсложенијим, па и најмање објашњеним природним појавама.

Нарочито су задивљујући и застрашујући океански таласи, разуме се пре свега због дивовске снаге и величине. Али, ту постоји и једна стара

заблуда. Иако се чини да су то читаве водене планине, није тако: таласи пролазе „кроз“ воду, а она, мање-више, остаје тамо где је и била! Када би

се одиста сва та вода ваљала у таласима, тешко свему што се нађе у часу када они стигну до обале, не би остао ни „камен на камену“, а камоли ишта живо. Талас који пролази кроз дубоку воду у ствари подиже честице воде са површине, понесе их собом, али само на час, затим их гурне напред, па подигне и најзад остави за собом тако да оне описују кружне путање враћајући се увек на место одакле су и кренуле. Дакле – само честице витлају, а сва остала

Када се сустигну, таласи увећавају и брзину и снагу – опет на радост љубитеља „јахања“ на њима

Поглед одозго

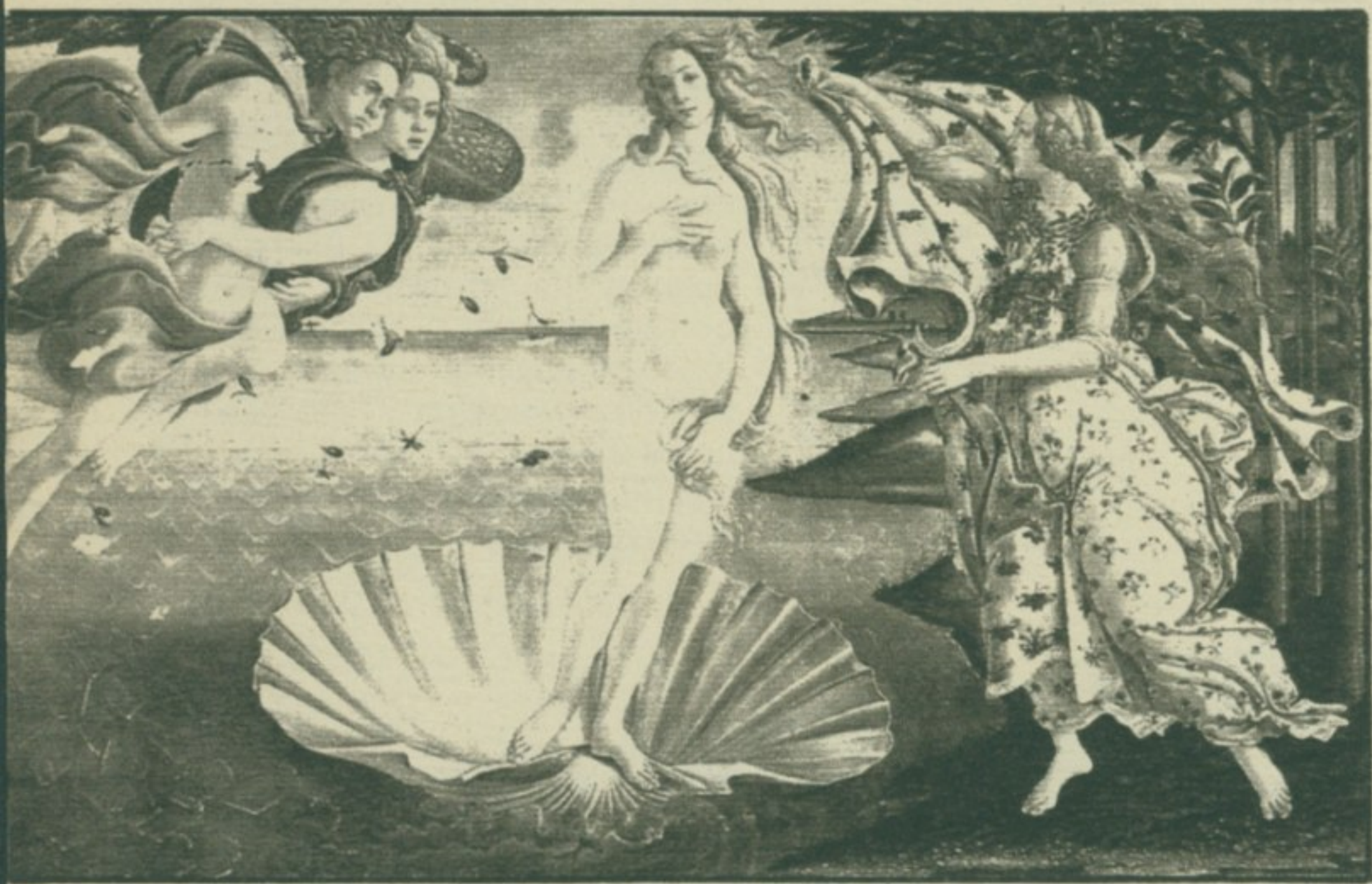
Када се талас на обали разбије, вода се „ољушти“ – до налета новог

огромна количина воде тако рећи мирује.

Таласање на отвореном мору настаје из три разлога: због ветра, због померања или подрхтавања тла и због гравитационих сила Сунца и Месеца. Када се једном покрену, баш гравитационе силе терају таласе да се непрекидно обнављају.

Највећи океански таласи су, у ствари, плиме! Њихова

на преломљених таласа реси црне хриди..." вели песник, за којег је талас, баш као и за нас, највеличанственији када се разбије о стену, не размишљајући много одакле он долази, какав је био у почетку, шта је све сусрео на путу или колико му је требало да допутује! А талас је, као неко живо биће, у почетку јединствен и непоновљив, да би се на крају „утопио“ у океан или

Ботичелијева Венера родила се из таласа...

таласна дужина износи половину обима наше планете, а путују океанима брзином од 700 или 800 миља на сат (1 морска миља износи 1,8 километара).

Како постаје први талас?

Ветрови који дувају око Земље, а настају зато што Сунчева енергија делује на атмосферу, изазивају силне таласе најразличитије динамике. Тако настају огромни таласни системи на Северном Пацифику, на Северном Атлантику или око Антарктика. Док тамо бесне непрекидне таласне олује, у морима ближе обалама траје уобичајена, мање или више безазлена, ритмичка игра таласа.

Најпростије речено, ветар изазива најпре мрешкање мора и то трењем атмосфере о водену површину, а како се он појачава тако настају све већи таласи. Док траје ветар, трају и таласи. Ношени ветром могу да путују миљама и да преваљују огромне даљине, али, на том путу они сусрећу друге, и друкчије, таласе, уклапају се или сударају и тако настају нови облици и таласни системи. Ипак, нипошто не хаотични, постоје законитости у том мешању. Научници могу да установе када, где и на који начин се „родио“ први талас из налета!

За обичне смртнике ствар стоји сасвим другачије: „Пје-

разбио о обалу као и сви остали.

Таласи су најснажнији на отвореном мору, тамо где је најдубље. Што су ближе обали, како је море плиће, тако и они постају све слабији.

Непозната порука из свемира

На обали се догађа још нешто: пошто тамо, далеко, на отвореном мору наилазе на друге таласе, на разне ветрове и час хладне, час топле струје, таласи се комбинују на различите начине и тако различити долазе до обале. Зато њихов наилазак никада није равномеран, час се развија налет јачих таласа, час наилази затишје и тако стално...

Наука је продрла у многе тајне овог океанског говора. Ипак, без обзира на таласну дужину и висину, без обзира на силину којом налећу овде или онде на морима света, што је све могуће пратити и измерити, остаје ипак оно, можда најважније, вечито питање: где настаје то вековно и вечито пулсирање космичких сила које изазива, поред осталог, и таласе?

Таласи нам, тако, преносе „поруку“ из удаљених галаксија која још није разрешена и која ће сигурно још дуго инспирисати, чудити и оплемењивати људски ум.

М. К.

ВЕЛИКА КЊИЖЕВНА ПОДВАЛА

БУЈНА МАШТА ПРИЧА

СВАШТА

Нико то није убедљивије доказао од јунака ове приче. Жорж Псалманазар је псеудоним једног Француза који је, почетком 18. века, намагарчио Европу. Лакоћа којом је говорио неколико језика омогућила је Псалманазару – његово право име није познато – да путује по многим земљама Европе представљајући се као Јапанац који је прешао у хришћанство. Подвала је успела јер је веома мали број Европљана имао прилику да види неког становника Земље излазећег сунца, па су многи радозналци били вољни да плате тај јединствен приказ.

Док је Псалманазар 1702. боравио у Холандији, енглески војни свештеник Вилијам Инис успео је да прозре његову превару. Међутим, Инис није јавно раскринкао лажног Јапанаца. Пристао је да сачува тајну под условом да Псалманазар отпутује у Енглеску као „Форможанин“ који је прихватио хришћанску веру захваљујући упорним настојањима свештеника Иниса.

Будући да је острво Формоза (данас познато као Тајван) за Европљане било још тајанственије од Јапана, Псалманазар је могао, мртав-хладан, да измисли сопствени форможански језик. Англиканска свештена лица, задивљена његовом побожношћу и ученошћу, издашно су му платила да мисионарима даје часове тог непознатог језика. Исто тако, црква га је овластила да преведе Библију на форможански.

Али, ни то му није било доста. Године 1704. он је чак објавио књигу „Историјски и географски опис Формозе“ која је постигла велику популарност. „Опис“ далеког острва гарнирао је „посластицама“ од којих је читаоце хватала језа: на пример, да су Форможани уочи сваке Нове године жртвовали својим боговима 18.000 беба и да су јели сирово месо. Да би причу што боље поткрепио, јео је пресно месо, наравно, пред очима што бројније публике. А да би Форможане ипак представио као цивилизован народ, изјавио је да се класични грчки учи у свим школама на острву!

Псалманазарова подвала окончана је 1706. године када су га све чешће оптужбе присиле да порекне све своје тврдње.

Г. В.

Илустровао: Миломир Милојевић Љубац

ОВЕ ГОДИНЕ ДВА АВГУСТА

Крајем сваке године у Краљевини Бутан астролози састављају хороскоп за следећих 12 месеци. Кад израчунају да ће у неком месецу или дану звезде имати лош распоред, краљ наредбом укида тај месец или дан, једноставно га избаци из календара и замени другим. Тако ће ова година, рецимо, имати два августа а ниједан септембар.

ПОЛОМИТЕ СЕ, АЛИ ЋЕ ДОЋИ

На једном од њених редовних крстарења Карипским морем, јахту „Риверсајд“ захватила је олуја и преврнула. Спасли су се само стари Бред Свенсон, власник јахте, иначе познати амерички мултимиллионер, и његов слуга. Кад су тешком муком испливали на пусто острвце усред бескрајног мора, старац се удобно сместио испод једине

палме не показујући никакве знаке забринутости.

— Бојим се да смо готови, овде нас нико неће наћи — рекао је жалосно слуга.

— 'Ајде, не цмиздри! — прекинуо га је старац. — Пре седам година поклатио сам Црвеном крсту и Друштву за спасавање по петсто хиљада долара. Следеће године полови су ми ишли боље, па сам им дао по осамсто хиљада долара, а идуће сам им даровао по милион...

— И шта вам то сад вреди? — мрачно га је упитао слуга.

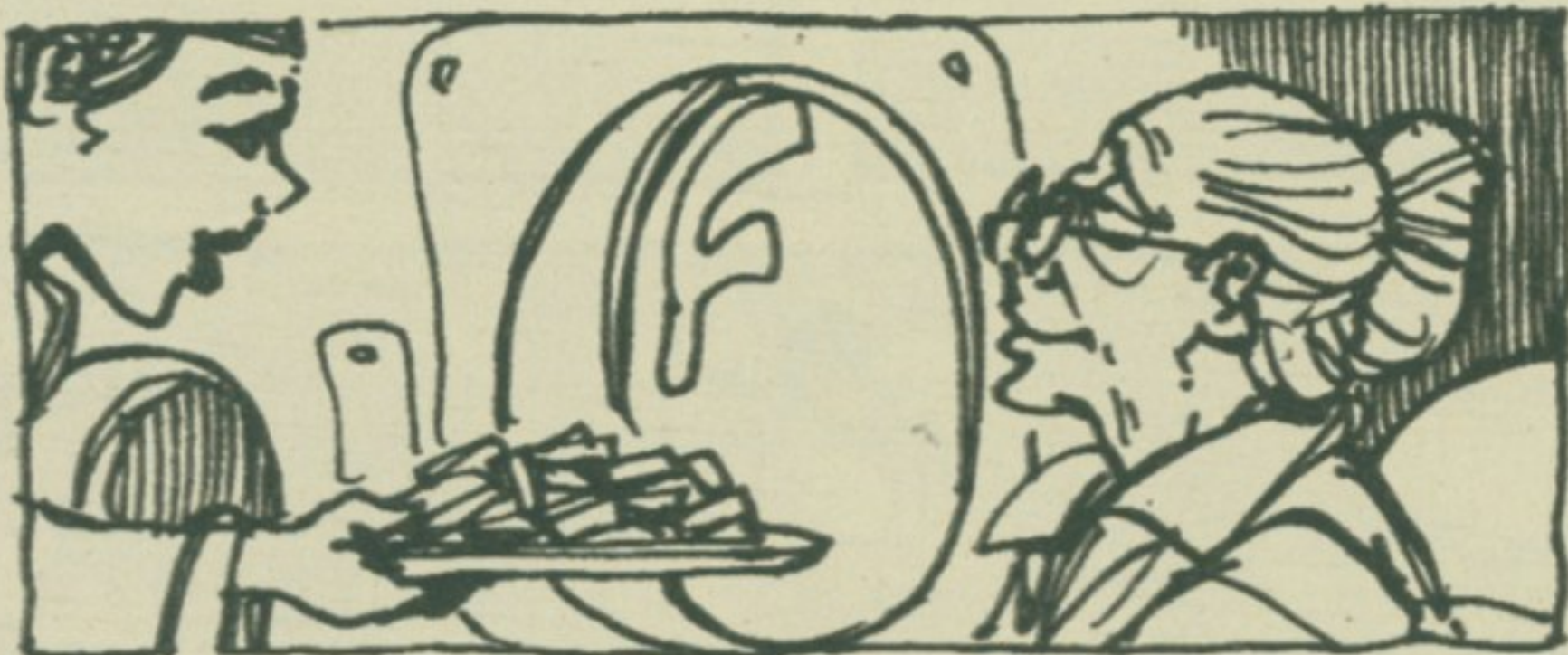
— Вреди — одговорио је мултимиллионер — јер ће ускоро нова година. Нешто ми каже да ће се поставити на главу да ме нађу!

МА ШТА КАЖЕШ

ЖВАКА НИЈЕ САМО ЗА ЖВАКАЊЕ

За време једног лета компаније „Пан Америкен“ стјуардеса је прошла с послужавником жвакаћих гума које је делила путницима. Сваком појединачно објашњавала је да није лоше да узму жваку — она ће им помоћи да не осете велики притисак у ушима приликом слетања. Кад су слетели на аеродром, једна старија госпођа места је пребачена у болницу. Жваку је поделила и угурала у — уши.

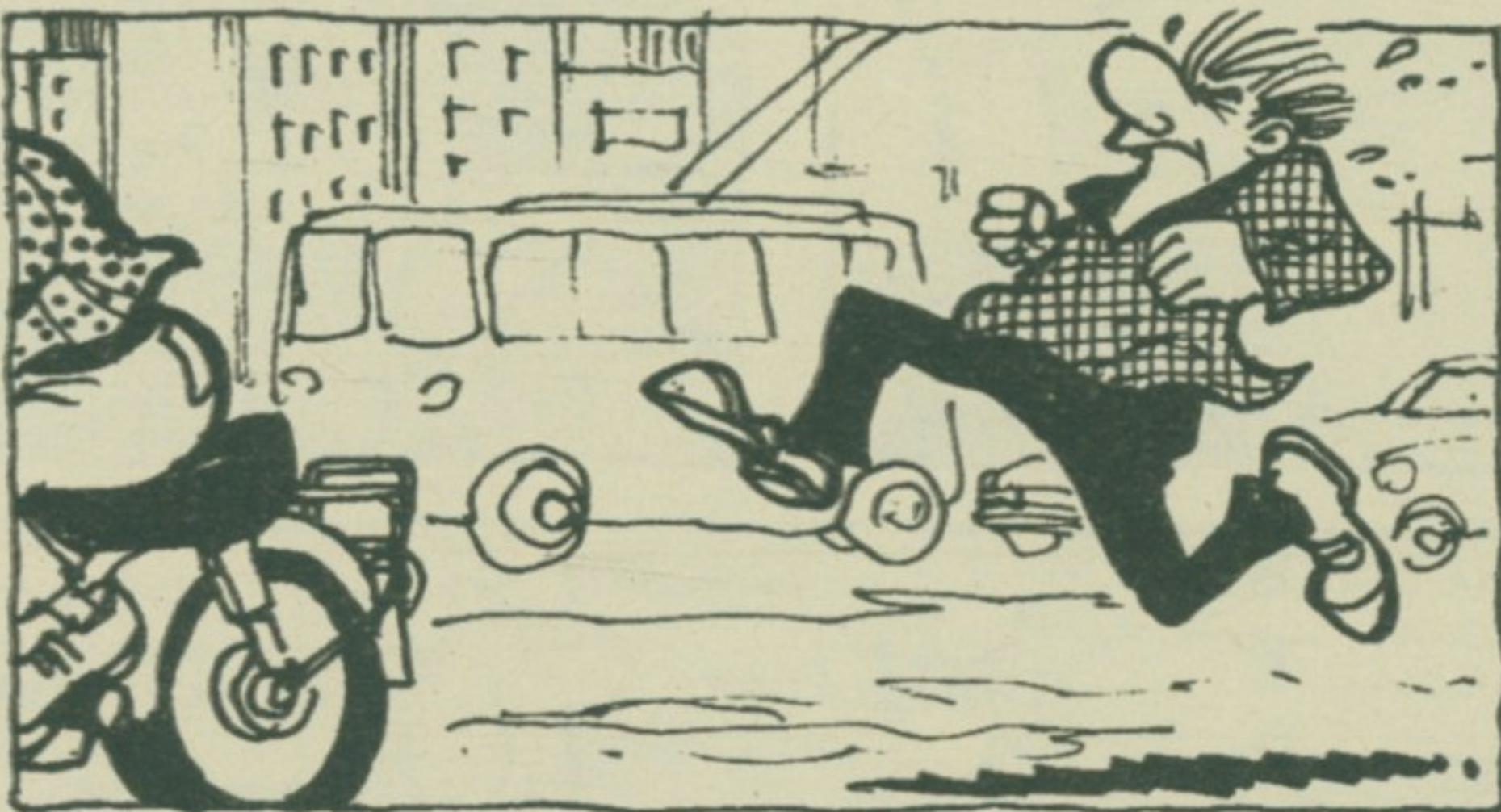
МАРАТОНАЦ ИЗ НУЖДЕ

Кад су маратонског аса Би-лија Роџерса из америчког града Мелроуза питали како је постигао своје рекорде, он је новинарима „признао“ да су за то најзаслужнији лопови. „Они су од мене направили тркача и то на дуге стазе.“ Како је то могуће?

„Прво су ми украли мотоцикл којим сам ишао на посао удаљен готово пет километара од моје куће. Купио сам бицикл, али су ми и њега убрзо украли. Онда сам почео да

трчим на посао срећан што више немају шта да ми украду. Па ипак, погрешно сам у процени. Два пута су, на дан исплате, покушали да ме опљачкају и оба пута спасле су ме искључиво моје брзе ноге...

И тако, да није било лопова, Роџерс никада не би на Бостонском маратону 1979. године претрчао стазу од 42 километра за 2:09:27 и тим резултатом ушао на листу најбољих маратонаца свих времена, нити би исте те године оборио светски рекорд у трци на 15 миља.

МОЈА НАЈОМИЉЕНИЈА ИГРАЧКА

У једној основној школи у канадском граду Онтарију учитељица је замолила прваке да донесу од куће играчку или било коју ствар која им је најдража. Деца су дошла у школу с плишаним медама, Барбикама, Мастерсима... На изненађење свих, мали Боби је „донео“ свог осамдесеттворогодишњег деду и саопштио да му је он најдрагоценија „играчка“.

А ШТА ЋУ С ГЛАВОМ?

— Један од трикова које увек изводим је и гиљотина — прича мађионичар Фил Фоксвел. — Да бих уверио гледаоце да је ствар сасвим озбиљна, прво ставим главицу купуса и спустим сечиво које тај купус пресече напола. Дам знак музици да свира туш. Кад моја помоћница заузме место, позовем неког из публике да ми помогне и гласно му кажем: „Молим вас да придржите одсечену главу, да се не откотрља са позорнице!“ Онда се окренем и шапнем му: „Кад жена завришти, ви брзо отрчите на траг, на своје седиште!“

Овај трик сам поновио безброј пута. Сечиво склизне, моја помоћница завришти, гледалац отрчи на место, а после краткотрајног шока публика почиње да се смеје кад види да жена устаје, наравно — с главом на рамену. Али, једном приликом, пошто сам неком дечку рекао шта треба да уради, озбиљним гласом ме је упитао: „Да ли да отрчим на своје место са главом или без ње?“

ЧУВАЈТЕ НУДИСТЕ!

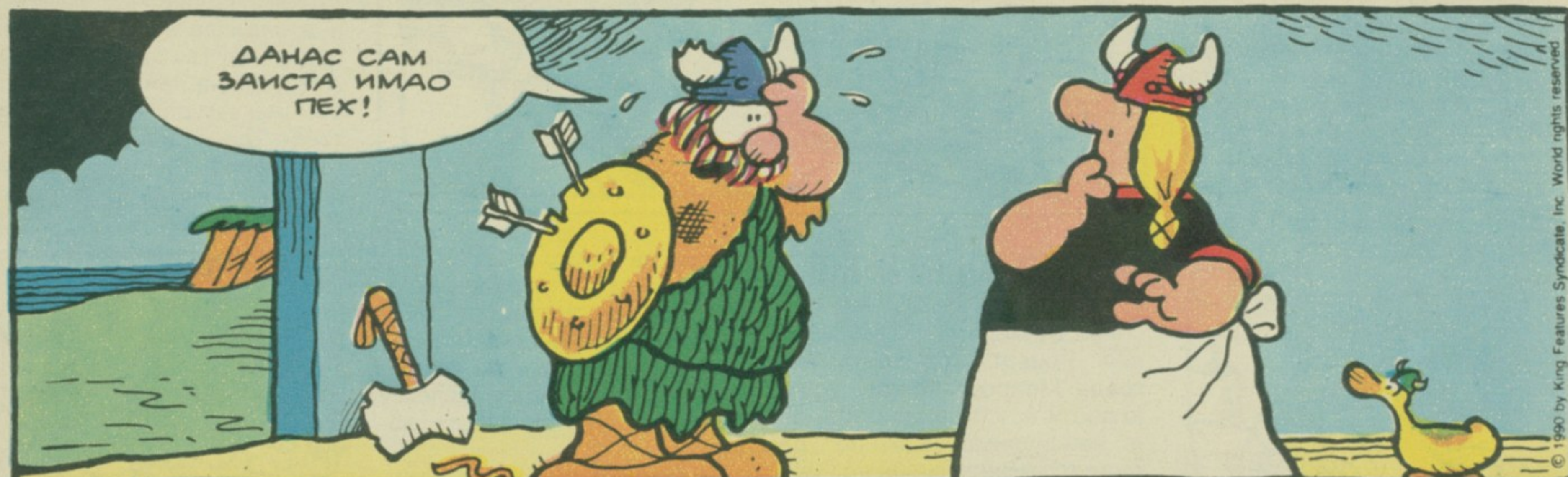
Возачи који пролазе поред града Ланкастера (САД) аутоматски почну да коче чим прочитају необичан натпис поред ауто-пута: „Пажња! Прелаз за нудисте!“

Таблу је у ствари поставио брачни пар Дени и Уна Шејри, месни фармери, који су на тај начин за своје четворо деце осигурали безбедан прелаз ауто-пута.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЦЕЗАРОВИ ВОЈНИЦИ У ЦИНКУ

Модро и пурпурно – две су боје древнога света. Разлог је прост: људи су користили само природне боје, а њих је далеко мање него данашњих, хемијских. По ономе што се зна изгледа да је прва обојена тканина залепршала управо модрином, захваљујући... индигу. Та се боја добијала из скромног жбунића не вишег од метра, али раскошних црвених цветова. Растао је у Индији, па су га још Римљани који су волели луксуз и боје називали „indicum”, што на латинском значи „увезен из Индије”.

Како се боја добија из биљке, описано је у прастарим санскритским списима, а знало се за њега и у Египту, пошто су неке мумије биле умотане у – данас би се рекло – цинс!

Плиније старији, тај незаобилазни римски природњак и историчар који је живео у 1. веку и тада написао своју „Историју природе”, спомиње у њој и индигу на неколико места, али само као боју за слике, као шминку за очи и – као лек! Римљани нису умели да њиме боје одећу: била је то најстроже чувана тајна источњака који су на Западу и те како скупо продавали обојене тканине. Тајна индига је откривена, веровали или не, тек почетком 18. века!

Страшни плави ратници

Плиније помало романтично описује како индигу – који су Римљани куповали од источњачких трговаца у чврстом стању, па су мислили да је неки камен – када се „стави на жар гори пурпурним пламеном и мирише на море”. Нејасно је зашто је Плиније осећао баш такав мирис. У његово доба Римљани нису ни помишљали да се та чудесна ствар звана индигу у Индији бере, а још мање су знали да се налази и у једној врсти морских мекушаца.

Цезар није имао осетљив њух као Плиније, али и он спомиње индигу у свом делу „О галском рату”, где говори како су се „ратници тим екстрактом обојили у плаво па су тако изгледали застрашујуће већ на први поглед”!

Поред тога што је користио као ратно лукавство, индигу је, помешан с пурпурном бо-

јом коју су Римљани увозили од Феничана, давао живописну љубичасту – боју резервисану за царски огртач.

А Феничани су од библијских времена знали како се добија пурпурна боја, поред модрице која такође није била тајна за њих. У Библији се, тако, на доста места говори о „текхелт” боји: било је то плаветнило које се користило за „димору” – покретни олтар, претечу храмова. Исти „тон” употребљавао се за „ефод” –

део обредне одеће свештеника. Уопште, у та древна времена „текхелт” је представљао појам луксуза, па су тако, сазнајемо и то из Библије, завесе у дворцу персијског цара биле обојене баш том бојом...

Мушко – женска тајна

Остаје, међутим, помало нејасно да ли је „текхелт” било баш само модрице или „љубичасто”, како се налази у преводима Библије на неке

европске језике, а та се боја добијала из већ поменуте пурпурне помешане с индигом. Али, не на начин како су екстракт добијали Индијци и уопште не из биљке! И индигу и пурпур стари народи су извлачили из морске животињце чије латинско име гласи „Murex trunculus”. Библијско Забулоново племе, наравно, није ни чуло за латински, они су ту животињцу, иначе врсту главоношца, звали „хиласон”, а знали су и за начин како да из ње добијају боју.

Тај начин је у доцнија времена пао у заборав и никада се више није споменуо, тако да ни данашња висока наука није успела да продере у њега. А највећу забуну уноси – пол животињце! Јер: индигу, то јест плаветнило, добија се из мушких мурекса, а пурпур из женских. Како их разликовати? То нико данас не уме! А ни у Библији не пише на који су начин то чинили стари Јевреји, поменути „Забулоновци”.

Индигу добијен из биљке – на латинском се она зове „Indigofera tinctoria” – вековима је спадао у скупочену робу која се довозила из Индије. Али, та ситуација се окренула наглавачке када се у Европи сазнало да је у питању биљка, а не некакав тајанствени минерал. После тога није требало дуго па да се семе пренесе на новооткривено, а тако плодно тло: у Америку!

И већ крајем 18. века конкуренција је постала толико јака да је индигу био све јефтинији, а производња на америчком копну била је, шта друго него амерички огромна: из Чарлстона, луке у Јужној Каролини, бродови су већ тада извозили по петсто тона индига годишње.

Ипак! И томе је дошао крај, али не пре 1905. године. Тада је немачки хемичар Адолф фон Бајер добио Нобелову награду за откриће структуре молекула индига. Тако је почела ера хемијског добијања боја која још траје, која је донела огромну палету свих могућих нијанси, али само једна ствар је остала непромењена од библијских времена: љубав према плавом! Доказ: блу цинс, омиљена одећа и младих и старијих, толико је распрострањена у целом свету да ниједна друга „боја” није у стању да јој конкурише...

СЛУЧАЈ КОЈИ ЈЕ УШАО У ИСТОРИЈУ КРИМИНОЛОГИЈЕ

ВИНДЕЈСКИ ПЕСАК И РУПА НА СИТУ

УБИСТВО И НИЈЕ
ТАКО РЕТКА ПОЈА-
ВА, АЛИ СЕ ДО
ДАНАС САМО ЈЕ-
ДАНПУТ ДОГОДИ-
ЛО ДА УБИЈЕНИ
ОТКРИЈЕ
СВЕНО СОП-

Четрдесетогодишњи Артур Апфилд провео је младост углавном као скитница по градићима и беспућима Аустралије. Рано је сазрео, али је двадесету дочекао без пребијене паре. Скрасио се на имању Дромедери Хил као физички радник.

На имању су узгајали камиле, живот је текао прилично једнолично и Апфилду је постало досадно. Да би испунио слободно време, препустио се маштању. Дан по дан и утвио је у главу да је писац криминалног романа. Измислио је главни лик – детектива Наполеона Бонапарту чији је отац био црнац а мајка белкиња, а затим саткао причу. Две приче, две књиге, толико је објавио. Радници на имању тапшали су га по рамену:

– Богами, Артуре, ти ћеш далеко да догураш, постао си књижевник!

На велико Апфилдово разочарење, од славе ништа! Књиге нису имале успеха, продато је једва стотинак примерака!

Како до савршеног злочина

Апфилд је проводио бесане ноћи. Схватио је да мора да смисли причу која ће описати савршени злочин. После два месеца то му је пошло за руком.

Укратко, Апфилдов измишљени убица намамио је жртву у пусти предео у којем је још тињала ватра после великог пожара и ту га убио пушчаним хицем. Тело је затим спалио, сачекао да се претвори у пепео а прах просејао кроз сито. Оно што није сагорело – кости, зубе, кључеве, клинче са ципела, чауру и метак исто-пио је у сумпорној киселини.

На крају је преко пепела жртве положио полусагоре-лог кенгура настрадаог у пожару.

Заиста, савршено убиство! Јер, пожари у жарким пре-делима Аустралије избијају го-тово свакодневно. Букну сами од себе, сами се и гасе.

Да би проверио веродос-тојност приче, Апфилд је по-нудио награду од једне фунте сваком раднику на имању ко-ји одгонетне где се налази жртва која је ушла у честар огољен пожаром и никада ни-је изашла. Нико није тачно од-говорио.

Апфилд је био презадово-љан. Потом је изненада не-стао. После неколико дана власник имања нашао га је на ранчу Хардни Стејшн где, та-кође, „тестира“ раднике. Био је бесан као рис. Позвао га је да се врати на посао, али је Апфилд нехајно одмахнуо ру-ком и добацио:

– Не враћам се ни мртав док не нађем човека који ће погодити шта се догодило са жртвом из моје приче! Од то-га зависи успех књиге!

Ко би рекао да ће се упра-во на имању Хардни Стејшн наћи такав човек. Звао се Лу-ис Карон. Сјајно одигравши улогу детектива Бонапарте, решио је „случај“ запањујуће лако.

– Пријатељу Апфилде – мирно је рекао одбијајући дим из луле – ваш убица спа-лио је тело и просејао прах кроз сито, али је оставио траг који сваког паметног може да усмери у потрази за убицом! Хоћу да кажем, убица није приметио да је сито старо и да има рупицу кроз коју су се провукли комадићи костију и клинац од ципела!

Апфилд је био одушевљен Кароновим решењем. Сео је и у даху написао књигу „Ви-ндејски песак“. Књига је об-

јављена и одмах доживела успех. Један примерак Ап-филд је поклонио Луису Каро-ну и дубоко му захвалио.

Карон је нестао

Није прошло ни месец дана а Карону се изгубио сваки траг. Власник имања на коме је радио није се много узбу-дио.

Како се Карон ни после три месеца није јавио, а о њему се ништа није чуло, Апфилд, заинтересован за човека који му је толико помогао, одлу-чио је да га нађе. Радници са Хардни Стејшна поменули су му девојку у граду Перту с ко-јом је Карон намеравао да се венча.

Девојка је потврдила да ју је Карон запросио и да су се верили, али она га није виде-ла скоро пола године. Напо-менула је да он новац не држи у банци већ у врећи од камиље коже коју носи у не-дрима. Све банкоте претва-ра у ковани златни новац. Иначе, врећа се на врху скуп-

ља и затвара канапом прову-ченим кроз металну алку ве-личине шилинга.

Апфилда су обузеле зле слутње. Ако је Карон био за-љубљен и намеравао да се венча, не би се тек тако, и то-лико, удаљавао од Перта. Вратио се на имање Хардни Стејшн и упитао благајника да ли је Карон подигао плату пре него што је нестао. Добио је потврдан одговор и одсечак чека са Кароновим потписом. То је значило да је Карон са другим делом чека подигао плату у банци у Перту. Апфилд је пожурио у банку. Љубазно су му показали књигу у којој је такође, након исплате, ста-јао Каронов потпис. Службе-ница није могла да се сети ли-ца којем је исплатила своту, толико их прође испред ње-ног шалтера.

Апфилд није попуштао. За-молио је директора банке да му покаже Каронове потписе поводом исплате новца из ра-нијих месеци. Одмах је уочио да је слово „и“ другачије на-

писано приликом последње исплате. Неко је, значи, подигао новац уместо Луиса Карона и фалсификовао његов потпис. То је значило да се претходно докопао чека, односно да је чек отет од Карона.

Инспектор Менинг није се баш обрадовао када је угледао Апфилда на вратима.

— Ево нашег детектива! — заједљиво је процедио. — Шта је сада господин смислио?

Када му је Апфилд изнео чињенице о Кароновом нестанку, живнуо је. Сада је он пожурио у банку а Апфилда замолио да се врати на имање и настави рад, поменувши, уз пут, да камиле траже негу.

Цела полиција Перта дигла се на ноге. Убрзо је нађен фалсификатор Кароновог потписа. Звао се Џо Вилијамс, био је висок око два метра и радио са Кароном на имању Нاردни Стејшн. Није крио да је мрзео Карона, није пори-

цао да он изнад слова „и“ ставља кружић а не тачку и није се устезао да изјави како би глатко убио Карона да се не плаши смртне казне.

Кобне четири странице

Вилијамсова отвореност и непосредност јасно су говориле да он није фалсификатор Кароновог потписа, још мање његов евентуални убица, ако је Карон уопште убијен. Исти утисак стекао је и Апфилд кога је инспектор Менинг ипак позвао да помогне истрази.

На имању Нاردни Стејшн било је око педесетак радника. Неколико њих имало је Апфилдов роман „Виндејски песак“ а готово сви су га прочитали и знали да је Карон помогао у његовом осмишљавању. И Апфилду и инспектору Менингу постајало је све јасније да је Карон убијен управо на начин како је то описано у роману и да је решење баш онакво како га је описао сам Карон!

Ако је тако, а нема сумње да јесте, онда је за почетак требало наћи радника на имању који је онедавно почео да се разбацује новцем. Радници су указали на извесног Роулеса кога су због плаве косе називали Снешко. Трошио је на жене сумњивог морала, коцкао се... Следећих месеци полицајци су га држали на оку истовремено испитујући подручја у којима су избијали пожари у време могућег Кароновог убиства. Испод једног готово сагорелог кенгура нашли су алкицу и делиће људских костију. Најзад! Каронова вереница препознала је алкицу, то је била она којом је Карон сапињао врећу с новцем.

Роулес је ухапшен.

Није хтео да призна злочин. Апфилд га је упитао да ли је читао „Виндејски песак“. Одговорио је да су роман читали сви радници на имању Нاردни Стејшн. На инспекторско наваљивање да ли је прочитао целу књигу одговорио

је да му је допао примерак из којег су била истргнута четири листа.

— Па, шта?! — испрсио се. — Неко је у те листове увијао дуван, тако сви правимо цигарете!

Инспектор Менинг се насмејао.

— Е, несрећниче! На тим страницама је описано како да убица не погреша, односно, како да злочин остане савршен! Све си обавио као у роману „Виндејски песак“, сем што ниси пазио да ли се на сити налази рупа кроз коју су прошли делићи костију и алкица! Баш на то је писцу књиге указао Карон и о томе се говори на оне четири истргнуте странице!

Роулес је осуђен на смрт и погубљен. Догађај се збио уочи Другог светског рата, али се и данас помиње у Аустралији.

М. Тодоровић

Илустровао: Петар Радичевић

„Забавникова” мождана гимнастика

Први час:

ОПАМЕТНИТЕ СЕ!

Постаните лепши, ослободите се сувишних килограма... свакодневно нас бомбардују из новина, са телевизије... Нико да се позабави побољшањем наших умних способности. Управо то је урадио доктор Дејвид Викс, неуропсихолог из Краљевске болнице и професор Универзитета у Единбургу. Он је смислио посебан програм за вежбање наше „сиве масе”. Ако желите лакше да учите и памтите и што боље искористите мозак, испробајте ове методе већ проверене у пракси

БУДИТЕ У ПЛУС ФАЗИ

Трудите се да одагнете црне мисли! Доказано је да особе склоне депресији и „минус фазама” знатно теже памте ново. Ако до сада то већ нисте урадили, време је да прибегнете систему позитивног мишљења о себи. Заборавите на претерану скромност – она је погубна за развијање ваших умних могућности.

За почетак седите и испишите све своје добре особине. Реченицу увек почните са: „Ја сам ... поштен... духовит, ја имам... огромну енергију, ја сам талентован за... писање, ... шивење...” Онда додајте списак ствари које ћете урадити у блиској будућности: „Ја ћу научити... да возим, ја ћу почети... да се облачим са више стила...” Поновите себи те своје добре особине неко-

лико пута на дан да би их, уколико већ нисте, коначно прихватили. Знате и сами да људи воле јаке особе и да се углавном клоне слабића.

Кад упаднете „у бунар”, брже-боље урадите нешто што ће вас обрадовати. После кратке сеансе позитивног мишљења о свом ја купите себи неку ситницу (може и „крупница”), увалите се у фотељу и пустите омиљену музику, одгледајте филм који ће вас разгалити, вратите се књизи коју волите, закажите сусрет са другом или другарицом за које знате да ће вас насмејати. А кад сте најтужнији, потрудите се да сагледате себе и из другог угла, с дозом хумора. Помислите како би вас представили Вуди Ален или Бранислав Нушић.

УРАМЉЕНО ПАМЋЕЊЕ

Треба да запамтите списак обавеза за наредни дан или да научите неку нову лекцију. Испробајте такозвани „Лоци” метод који се користи већ хиљадама година, још од времена чувених римских говорника. Памтите у сликама!

Замислите познату средину, своју собу, на пример, и све оно што треба да запамтите сместите у тај познати простор. На писаћи сто поставите књигу коју треба да купите, уместо постера или слике на зиду „испишите” име лека који вам је неопходан, на месту где је музички стуб нека стоји особа којој сте обећали да се јавите...

Уколико сте више вербалан него визуелан тип, значајне појмове новог садржаја вежите за звучне речи, рецимо – римујте име које настојите да „упишете” у своју меморију. Гај Јулије Цезар нека по-

стане Тај Дрангулије. Цар. И бројеви имају своју логику. Телефон наше редакције је 32-07-64: 32, 07 као тајни агент Џејмс Бонд и онда први број помножен са два (32 x 2 = 64).

Најбоље је да сами одредите који вам вид мнемотехнике највише одговара. Иначе, тај метод лакшег памћења, који се приписује Симониду из Кеоса (5. век пре наше ере), озбиљно је проучаван у средњем веку и ренесанси. Тада су постојали и посебни приручници за мнемотехничке вежбе. Ако се овој техници данас и не посвећује толика пажња, једно је сасвим сигурно: млађе особе лакше изграђују систем лакшег памћења од старијих, посебно од људи који су прешли педесету. Имајте то у виду и почните што раније да смишљате сопствени начин памћења.

ПОСТАНТЕ КЊИЖЕВНИ КРИТИЧАР

Што више уђете у тајне и богатство матерњег или неког другог, страног, језика, ваш мозак ће бити више ангажован и почеће да ради боље и са већим „узлетом”. Зато се упустите у проучавање писаца које сте до сада у старту одбацивали. Ако не волите научну фантастику, намерно узмите познате писце овог жанра. На крају се питајте шта је добро у тим текстовима, а шта бисте прогла-

сили за детињасто и предвидљиво. Нађите саговорника са којим ћете моћи да измените ставове и супротставите мишљења. Или, поставите себи задатак да откријете чиме је то латиноамеричка литература у једном тренутку привукла толико читалаца у Југославији. Набавите књиге Марија Варгаса Љосе и потрудите се да одгонетнете шта је мотивисало овог писца да се кандидује за председника Перуа.

ИГРАЈТЕ СЕ ЈЕЗИКОМ

Игрите разне игре, а да ли се играте – језиком? Доказано је да могућност склапања што сложенијих реченица утиче и на слојевитије мишљење. Потрудите се да склопите што дужу, наравно логичну, реченицу о било којој теми која вас (не)занима. Можда ћете на почетку имати тешкоћа. Нека вам „учитељ” буде чувени француски писац Марсел Пруст (1871-1922) и његово дело „У потрази за изгубљеним временом”. Ево једне краће(!) реченице у преводу Тина Ујевића:

„Али кад од неке давне прошлости, послје смрти бића, послје разорења ствари, више нема ничега, тад још увијек остају само мирис и окус; премда су

Марсел
Пруст

њежнији, ипак имају више животне снаге, мање су тварни, али постојанији, вјернији, живе дуже, као да су душе, чувају у себи сјећања, очекивање и наду, и крај рушевина свега другог, на својим ситним, једва замјетљивим капљицама, непоколебљиво носе цијелу голему зграду успомена.”

ЗА И ПРОТИВ

За развијање мишљења добро је прочитати текст везан за област коју ви лично сматрате неразумљивом. Ако су то, на пример, компјутери, купите неки специјализовани часопис о рачунарима. Прочитајте једну од рубрика и после тога напишите два писма уредништву трудећи се да у једном похвалите, а у другом оспорите тај напис. Наравно, није ни важно да ли ћете послати та писма. Битно је да будете задовољни њиховим одговором.

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

- тежина просечног људског мозга утростручује се између рођења и зрелог доба. Код одраслог мушкарца мозак је тежак око 1450, код одрасле жене око 1300 грама. Минимална тежина мушког мозга је 960, женског 800, а максимална око 2000 грама. Око педесете године старости мозак се благо скупља губећи око 30 грама од укупне тежине.

- не постоји веза између величине мозга и интелигенције

- у мозгу има 14-15 милијарди нервних ћелија, а дужина нервних влакана износи 480.000 километара

- ткиво мозга и кичмене мождине састоји се из сиве и беле супстанце, па се често користи израз „сива маса” у значењу – мозак

- памћење, најједноставније дефинисано као способност репродуковања неког доживљеног мисаоног садржаја, а учење као способност потхрањивања тог садржаја, немају неку одређену локализацију у мозгу као ни свест, целокупност психичког доживљавања. Истраживање тих функција спада у гранично подручје неурофизиологије и психологије

- палац на руци толико нам је важан да пропорционално већи део мозга контролише рад овог прста него читаве грудне површине и абдомена (трбуха)

- нервни импулси ка и из мозга путују брзином тркачких кола – око 290 километара на сат. Код старијих људи брзина се смањује на 240 километара на сат

ЈОШ НЕКОЛИКО САВЕТА

Обратите пажњу на своје снове. Записујте их једно време и на крају ћете, и без посебног стручног знања, проникнути у њихову симболику и схватити, макар и делимично, шта вам то они поручују. Биће вам лакше и на јави.

О сновима овако, телеграфски, јер је то посебно поглавље које заслужује посебну рубрику.

Још је нешто важно. Трудите се да откријете најбољи начин да се опустите. Човеку који је ослобођен узнемирености и напетости мозак ће чешће бити у „четвртој брзини”.

ШТА ЋЕМО СА Ч, Џ, Ш?

Трудите се да што више обогатите речник. Што сте вештији у баратању речима, то ће и ваш мозак постати активнији и свежији. Једна од лакших вежби је да покушате да се сетите имена песника чија презимена почињу словима азбуке, од а до ш: А-рагон, Б-одлер, В-алери, Д-учић, Ђ-урђевић, Е-лиот, З-мај, И-лић, Ј-есењин, К-итс, Л-отреамон, Љ-ермонтов, М-ажура-нић, Н-енадовић, Њ-егош, О-видије, П-ушкин, Р-ембо, С-тојадиновић, Т-асо, Ћ-опић (писао је и песме, зар не?), У-јевић, Ф-рост, Х-ајне, Џ-рњански, Ч-?, Џ-?, Ш-илер, Шекспир, Шели (ово да на-докнадимо претходна слова!).

Пробајте ову игру са именима вођа, главних градова, рок-звезда... Списак је неисцрпан, а може да послужи као добра забава док се гура-те у аутобусу или трамвају.

Следеће недеље други час „Забавни-кове мождане гим-настике”.

Приредила:
Весна Софреновић

Илустровао: Растко Ђирић

ПОМАХНИТАЛИ

*— Збогом, Циме — ре-
као је Тарпли самом
себи док је машина,
која га је већ двапут
прегазила, поново ју-
ришала право на њега.
Здравијом руком за-
штитио је главу и за-
жмурио*

ТРАКТОР

Шеснаестог јула 1988. године Цим Тарпли је у пет ујутру на прстима изишао из спаваће собе да не би пробудио своју жену Цуди. Пред њим је био дуг радни дан — скупљање сена које ће ићи у амбар и служити као сточна храна када температура падне и до 35 степени испод нуле што је сасвим уобичајена појава у том делу америчке државе Ајдаха.

Цим Тарпли је четрдесетдеветогодишњи крупан и снажан човек, фармер већ више од двадесет година. Он је власник ранча од шест хектара западно од Континентал Дивајда у Стеновитим планинама. На ранчу гаји четросто педесет грла рогате марве и десетак лепих расних коња.

Индустрија меса прошла је кроз тешку кризу и Цим је у почетку грцао у дуговима. Стање се поправило и није био далеко дан када ће ранч моћи да издржава целу породицу: Цима, Цуди, њихово четворо деце и деветоро унучади.

Напољу га је весело поздравио његов пас теријер Лерој. Њих двојица су се често играли, па је и овог пута Цим покушао да га превари: тихо је пришао камионету, отворио врата, ушао, окренуо кључ и кренуо. Али, пас га је стигао и ускочио позади.

Пуцају карличне кости

Пошто су се неколико километара возили земљаним путем, Цим се зауставио на једном пољу од око тридесет хектара где су се налазили стогови сена. Ту је оставио камионет и сео за волан великог дизел трактора с приколицом. Возило је имало зупчанике, ланце и хидрауличне клипове помоћу чега је брзо скупљало стогове. Тарпли је имао да утовари у приколицу око четири тоне сена које ће затим истоварити на огромну гомилу на ивици поља.

Код другог утовара ланац приколице испао је из главног зупчаника. То се поновило и Тарпли је више пута морао да силази са трактора и намешта ланац. Око пола девет, када је ланац поново исклизнуо, Тарпли је закочио трактор. Док се извлачио са свог седишта, десном ногом је стао на локву уља и изгубио равнотежу.

Покушавајући да се одржи на ногама, случајно је гурнуо једну полугу и трактор је кре-

нуо поскакујући. Тарпли је, падајући на земљу, закахио полугу регулатора тако да је отишла у водораван положај, а точак му је захватио леву ногу и закуцао га леђима за тло.

Тарпли је заурлао од бола. Трактор је тежак више од четири тоне а гуме задњих точкова оптерећене су, ради боље вуче, с 360 литара воде. Осетио је како му карличне кости пуцају. Точак је пошао нагоре према његовим грудима ломећи му ребра. Успео је да се мало окрене у страну да му точак не би прешао преко главе, али му је ипак окрзнуо уво.

Пијано кретање укруг

Тарпли је био сигуран да су му кости поломљене и да има тешке унутрашње повреде. Ипак се надао да ће се већ некако извући и да ће трактор ударити у ограду и завршити у суседном пољу што ће сигурно приметити фармери који скупљају сено око километар од њега.

Али, предњи точкови трактора су закачили један стог и трактор се нагло окренуо улево, ударио у још два пласта и прескочио два канала за наводњавање. Код сваке препреке на коју је наилазио окретао се описујући велики круг. Неколико секунди касније по други пут је кренуо према Тарплију.

Тарпли, лежећи на леђима, ништа није видео, али је чуо брујање мотора. Како није могао да подигне главу и погледа шта се догађа, зграбио је левом, мање повређеном, руком прамен своје косе и на тај начин успео мало да подигне главу да би, са ужасом, видео како му се трактор приближава пуном брзином. Заборављајући на болове који су га кидали, преврнуо се трипут око себе. Трактор је протутњао тик крај њега.

Али, то још није био крај. Један од точкова трактора ударио је у канту са уљем и точкови су се окренули улево. Трактор, који је још вукао приколицу с тонама сена, обрнуо се тада укруг у правцу кретања казаљке на сату и поново налетео на Тарплија. Рањеник је осетио тежину два точка која су му прешла преко ногу и читаво тело му се стресло од бола.

Трактор се и даље кретао укруг и поново се приближавао Тарплију. „Збогом, Циме“, помислио је и заштитио главу здравијом руком. Срећом, један од клизача за скупљање сена закахио се за камионет и трактор је опет променио правац повукавши са собом и камионет. Све то заједно протутњало је поред Тарплија, налетело на узбрдицу и зауставило се најзад, направивши велику рупу у огради од бодљикаве жице.

Псеће крзно као сунђер

Око подне се јутарња топлота претворила у пакао од преко 30 степени изнад нуле. Тарпли, који није могао да се помери, купао се у зноју, а онда је сасвим престао да се зноји што је био опасан знак или јаког шока, или губљења течности, или и једног и другог.

Тарпли је то добро знао. Била му је неопходна вода. А онда се на њему појавила једна мува, па друга и, на крају, читави ројеви. Мушице су му улазиле у уста, нос, очи и уши.

Пошто се његов пас Лерој умочио у канал за наводњавање, вратио се господару, приметио мушице и почео да их тера њушком и језиком. Тарпли је видео да с њега цури вода, рекао му да му приђе сасвим близу и почео да сиса Леројеву мокру длаку као да је сунђер натопљен водом. Вода му је донела извесно олакшање.

Целог јутра Тарпли је чуо своје суседе Тома Стелзера и његовог сина Дејва како раде на пољу испод његовог. У један поподне завладала је тишина и Тарпли је знао да Стелзерови ручају. Понадао се да ће видети трактор заглављен у жичаној огради и попети се да питају шта се догодило.

Сат касније чуо је како Стелзерови настављају посао. Нису приметили трактор. Тар-

пли је сада био сасвим сигуран да ће умрети ако га нико не нађе пре него што се спусти ноћ.

Лерој је више пута одлазио у канал за наводњавање и Тарплију доносио воду на свом крзну. Срећа што је пошао са мнош, мислио је Тарпли знајући да би без те воде вероватно већ био мртав. Мислио је и на своју породицу коју ће оставити у дуговима...

Готов сам, умирем

Око четири по подне, осам сати после несреће, Тарпли је чуо како неки аутомобил пролази земљаним путем уз његово поље. Да би скренуо пажњу на себе, напипао је свој сламни шешир, узео га у мање повређену руку и почео лагано да га окреће.

Цери и Керол Хупс ишли су колима код сина који је радио на пољу неколико километара удаљеном од Тарплијевог. Керол је приметила трактор, а Цери Тарплија како маше шеширом. Одмах су се зауставили и изишли из кола, али када су покушали да приђу рањенику, Лерој им је режећи препречио пут браће господара. Тарпли није више имао снаге ни да га позове.

– Идем по помоћ, одмах ћемо се вратити! – викнуо је Цери.

Хупсови су сместа сели у аутомобил и одвезли се до поља на коме су радили отац и син Стелзер.

– Тамо горе лежи Цим Тарпли, тешко рањен. Дођите брзо! – викнуо је Цери Хупс из свег гласа.

Лерој је познавао Стелзерове и пустио их је да приђу Тарплију.

– Госпoде боже, Циме, шта ти се то десило? – узвикнуо је Дејв Стелзер.

– Готов сам – прошаптао је Тарпли – умирем!

Болнички трошкови 40 хиљада долара

Хеликоптер је из Покатела, око двеста километара одатле, стигао у шест по подне. Тарпли је одмах примио инфузију а онда су га сместили у хеликоптер. У болници се нашао пола сата касније у крајње критичном стању: имао је бројне преломе костију и пробушену бешику. На операционом столу провео је шест сати.

Како није имао социјално осигурање, Тарпли је захтевао да што пре изиђе из болнице и пуштен је тринаест дана после операције с рукама и ногама у гипсу и катетером у бешици. Болничке услуге коштале су 40 хиљада долара. То су у Америци велике паре и Тарпли их није имао.

Тада је дошла до изражаја такозвана људска солидарност. Лекари су се одрекли једног дела хонорара, становници града Дибое дали су добровољне прилоге и организовали родео од чијих су улазница добили пет хиљада долара. Тако су намирили болнички трошкови.

Тарпли није заборавио свог пса без кога не би преживео. У породици Тарплијевих владају нова правила: Лерој, који раније није имао приступа у кућу, сада спава на каучу у салону.

Б. Д.

Илустровала: Драгана Јовчић

УТИЦАЈ МИЛИТАРИСТИЧКЕ ПСИХОЗЕ НА ВРЕМЕНСКЕ ПРОГНОЗЕ

Милитаристичко расположење које је пред Други светски рат владало у Немачкој одражавало се и на текстове временских прогноза. Тако су 27. марта 1935. године француске новине забележиле емисију берлинске радио-станице у којој се становништво обавештава о времену следећим речима:

„На атмосферском фронту наступају фаланге хладног ваздуха из поларних области. Предњи делови ескадрона хладноће већ су пристигли и извршили неочекиван напад на Берлин.“

Како се каже – коментар је сувишан. Надамо се да се овакве временске прогнозе неће више појављивати.

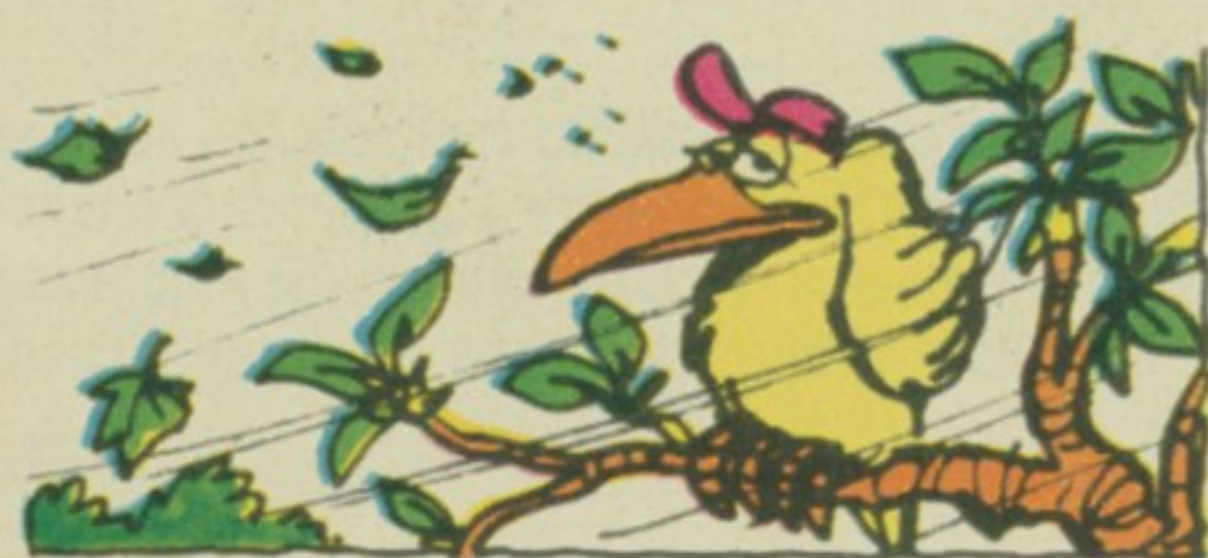
ПТИЧЈИ, ПАЧЈИ, ЛУБЕНИЧНИ И КУКУРУЗНИ ВЕТРОВИ

Птичји ветар је јесењи ветар који утиче на сеобе птица. Помиње га и Аристотел у својој књизи „Метеорологија“. У Централној Европи то је хладни северни ветар који дува крајем фебруара а на западу СССР-а средином марта.

Пачји ветар (фр. „Le vent des canards“) је хладни северни или североисточни ветар у долини реке Жер на југу Француске и утиче на сеобу патака.

Лубенични ветар (постоје и неки други називи ветрова према именима разних воћа и поврћа чије сазревање потпомажу), у Турској се зове мељтем (тур. мелтем – онај који се редовно враћа). Почиње изненада и дува лети из правца североистока на обали Бугарске, у Босфорском заливу и на турским обалама Црног и Егејског мора.

Кукурузни ветар је сув, топао ветар у степама југоисточног дела европске територије СССР-а који помаже сазревању кукуруза.

Занимљива метеорологија

КАКВИ СУ ТО – ТРГОВАЧКИ ВЕТРОВИ

Колумбо је 1479. године приметио да у близини острва Мадере дувају стабилни североисточни ветрови који су касније названи северни пасати (од шпанске речи *passata* – превоз, превожње, тј. ветрови повољни за пловидбу једрењака). Дувају у приземном слоју тропског појаса према екватору, на северној полулопти са североистока, а на јужној са југоистока, и то данима, чак и седмицама, не мењајући смер и брзину. Узрок њихове стабилности су веома ретки атмосферски поремећаји у тропском појасу. На океанима су јачи и постојанији. Управо ти ветрови навели су Колумба да одреди курс бродовима на свом првом путовању 1492. године ка обалама Америке (он је сматрао да је то Индија) од Шпаније на југ ка Канарским острвима, а затим на југозапад. До Канарских острва бродови су се једва кретали а југозападно од Острва умерени ветар

понео их је на запад у непознати океан. Прво путовање из Европе у Америку трајало је 33 дана.

Следеће, 1493. године Колумбо је кренуо на друго путовање у Америку. Овог пута изабрао је још повољнији курс у области северних пасата и тако је скратио путовање на двадесет дана.

Касније су енглески морнари назвали пасате „трговачким“ ветровима. Постојаност њихових смерова и брзина и те како су помагали развоју трговине.

ПРОГНОЗА СТАРОСЕДЕЛАЦА СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ

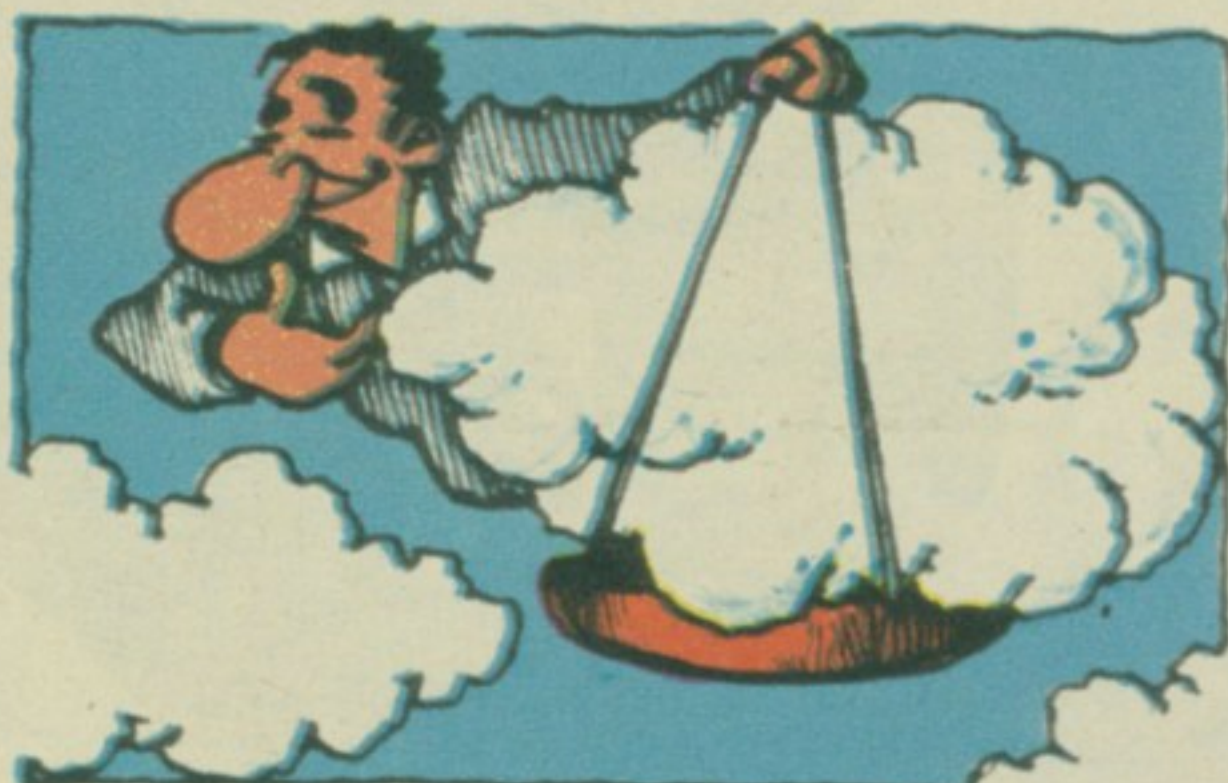
Староседеоци Северне Америке предвиђали су време на заиста необичан начин. У сваком племену, поред поглавице и разних старешина, бирали су врача коме је једна од најважнијих обавеза била да предскажује време. Ако погоди приближавање урагана или олује и на време упозори саплеменике, следећих неколико година били су му обезбеђени част и поштовање. Али ако само једном погреши, а то се дешавало често, однос према њему нагло се мењао. Друга грешка повлачила би за собом срамно протеривање таквог пророка и бирање новог.

Не верујемо да би данашњи школовани прогностичари, који поседују велика знања и располажу најсавременијом опремом, пристали да раде под оваквим условима.

КОЛИКА ЈЕ ТЕЖИНА ВОДЕ У ОБЛАЦИМА?

Тежина капљица воде у облаку које садржи један кубни метар ваздуха, такозвана водност, пење се од неколико грама до неколико десетина грама. Запремина облака кумулуса средње величине износи око 25 km^3 што значи да тежина воде у том облаку износи десетине хиљада тона. У олујним облацима концентрише се велика маса воде у течном и чврстом стању. Величина једног средњег облака, какве виђамо у време непогода, износи од 600 до 10.000 km^3 а количина воде у њему 1 – 1,5 милиона тона. Како се она непрекидно обнавља, он у различитим врстама

падавина може да да и до 8 милиона тона. Сва та вода налази се у доњем слоју атмосфере који не прелази неколико километара и одржава се узлазним струјама ваздуха.

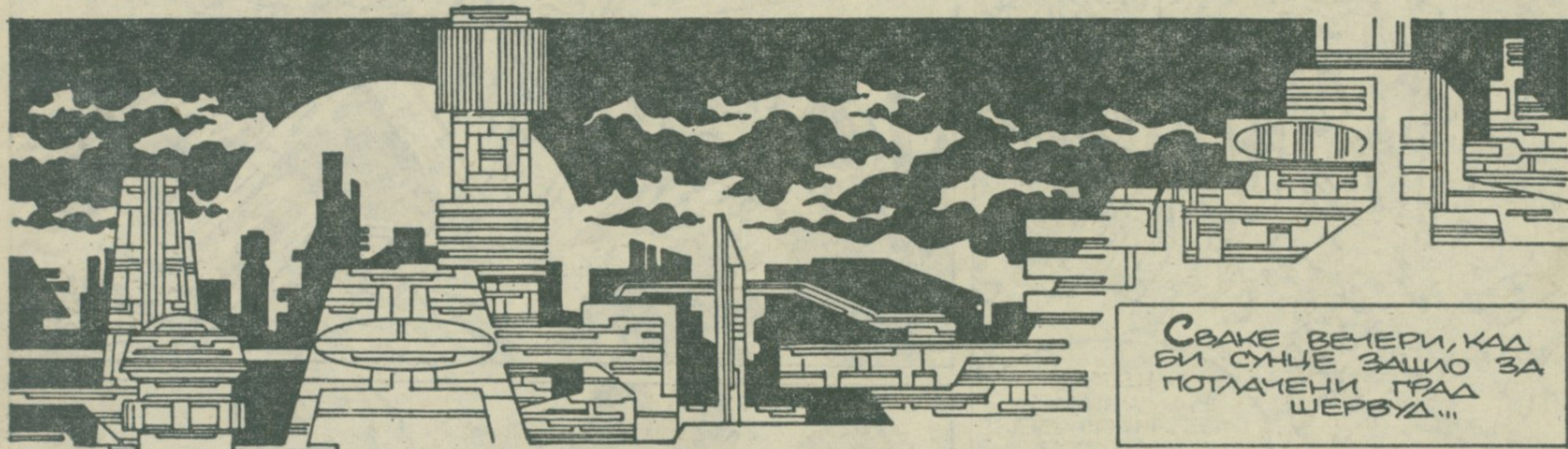
Припрема: инж. Михаило Б. Поповић

БЕЛИ СТРЕЛАЦ

ПИСМЕ: FRANÇOIS CORTEGGIANI

ЦРТА: JEAN - YVES MITTON

ЕПИЗОДА 6
ОКО КОЈЕ
СВЕ ВИДИ

СВАКЕ ВЕЧЕРИ, КАД
БИ СУНЦЕ ЗАШЛО ЗА
ПОТЛАЧЕНИ ГРАД
ШЕРВУД...

... У ГРАДСКИМ КРЧМАМА
КРЧМАМА БИЛО ЈЕ ВЕОМА
ЖИВО...

ПРИ-
ЈАТЕЉИ,
МОРАМО
СЛЕДИТИ
ПРИМЕР
БЕЛОГ
СТРЕЛЦА!

УЈЕДИНИМО СЕ
У БОРБИ ПРОТИВ
ТИРАНИНА!

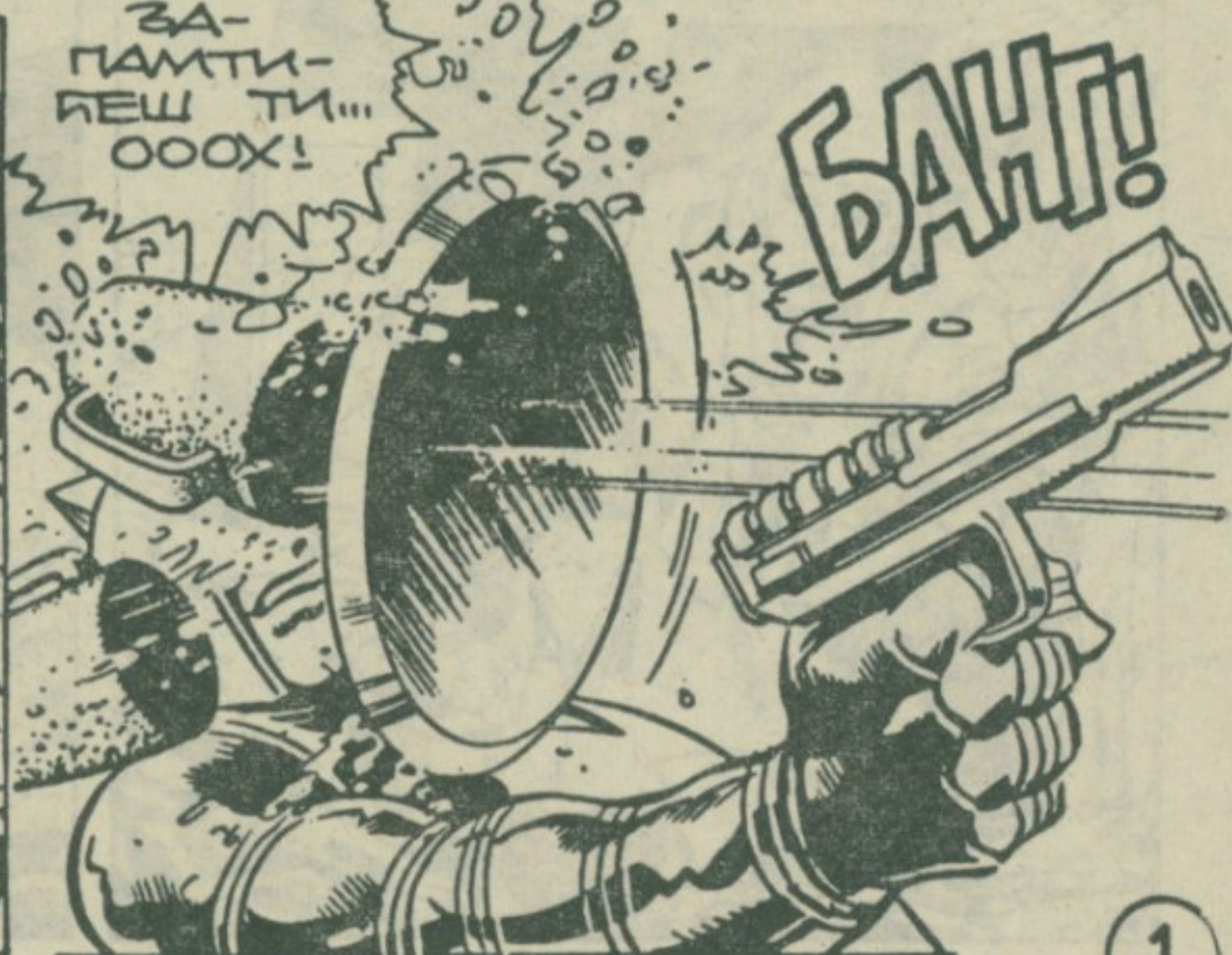
ГОСПОДАР
КЛОВОС ЋЕ СЕ
ОБРАДОВАТИ
КАД ОВО
САЗНА!

ШТА ЈЕ
САД?

УМУКНИ! ЧИСТИ
СЕ ОДАВЛЕ И НЕ
БЛЕБЕГИ ПАУ-
ПОСТИ!

ПОСЛУЖАВ-
НИК! САД ЈЕ
ПРАВИ ТРЕНУ-
ТАК!

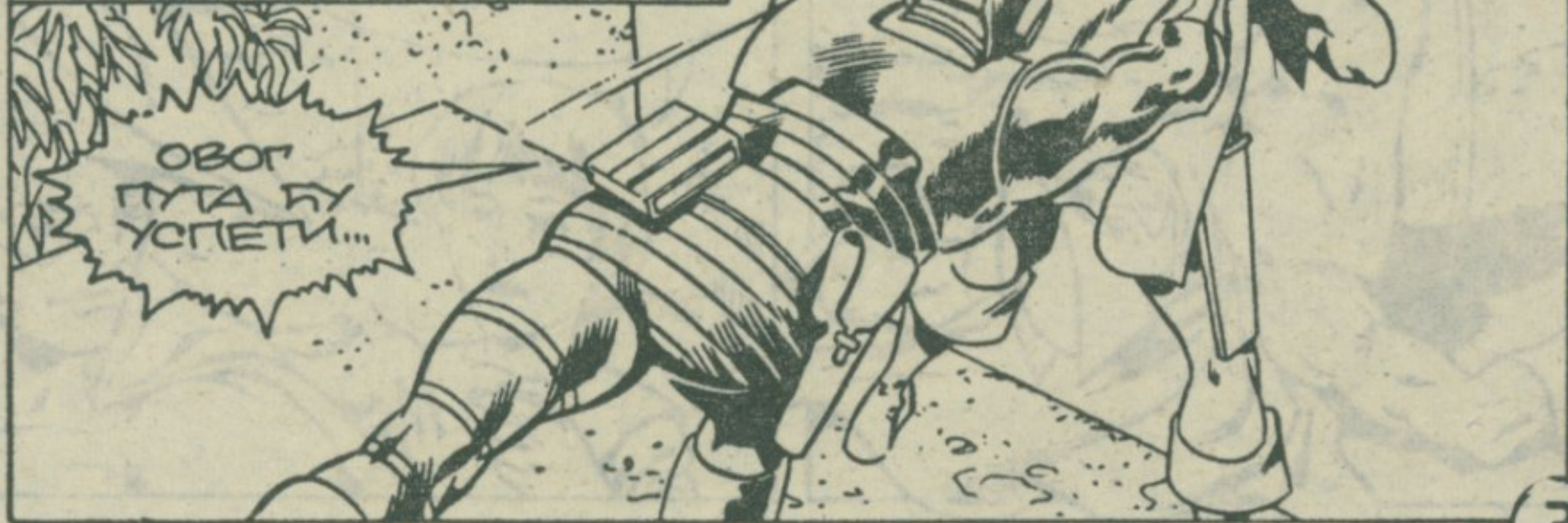
ЗА-
ПАМТИ-
ТЕШ ТИ...
ОООХ!

БАНГ!

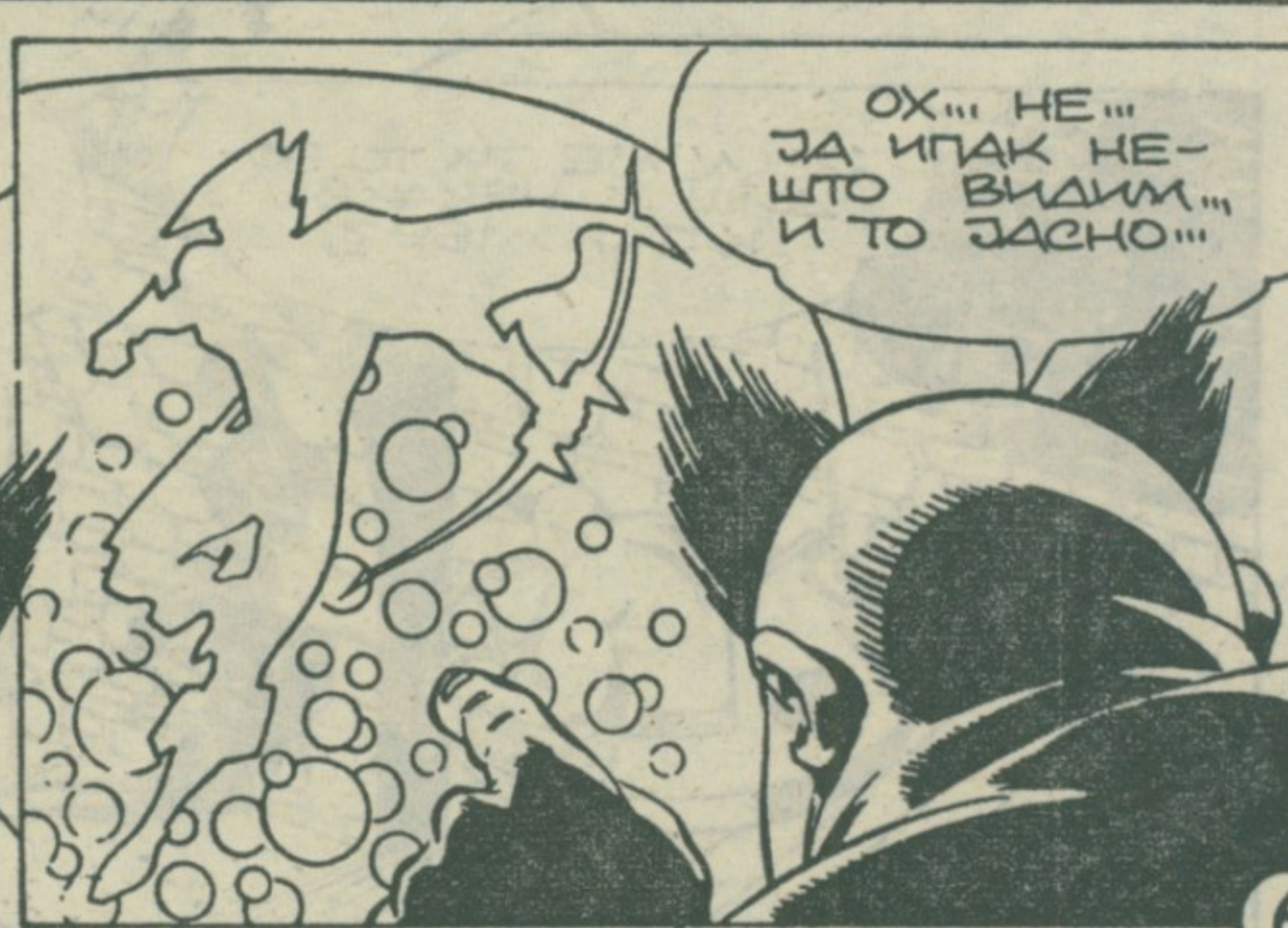

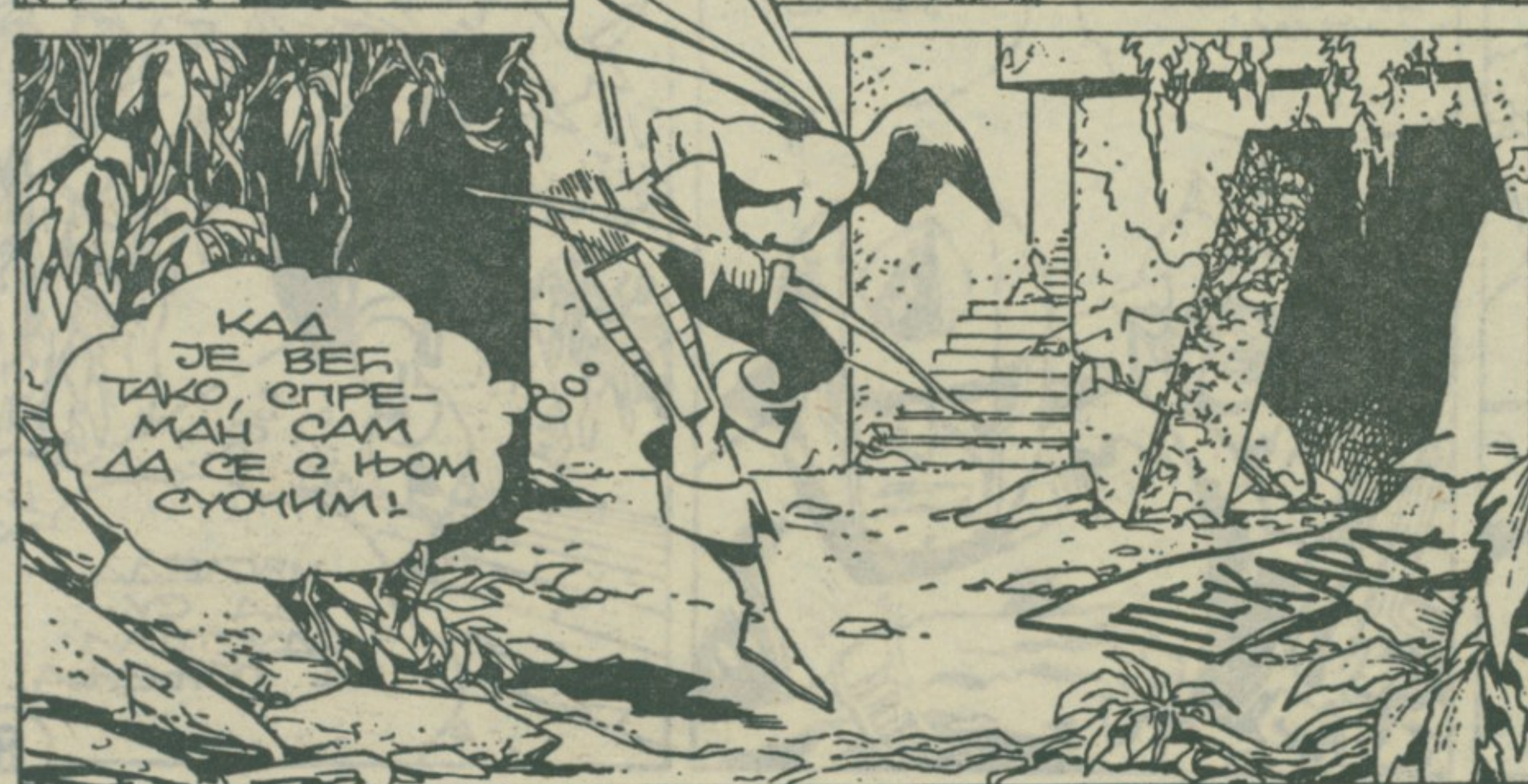
АМИ, СТРЕЛАЦ НИЈЕ ОДМАХ РЕАГОВАО. ПРЕКАСНО СЕ ОКРЕНУО!!!

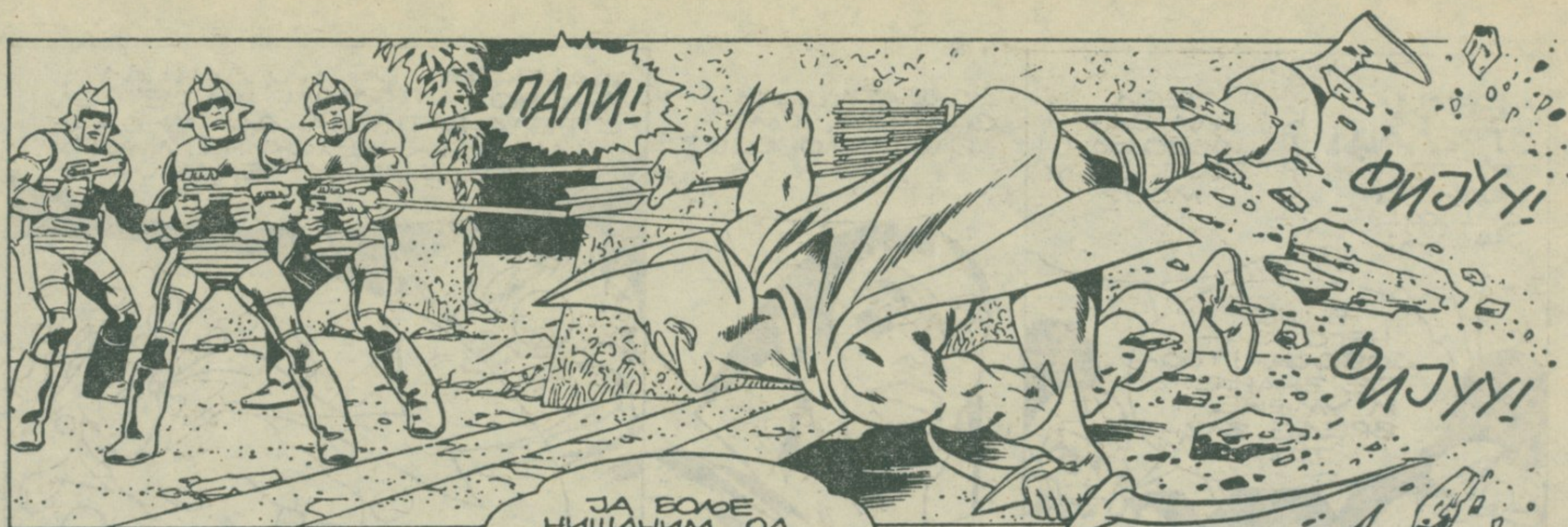

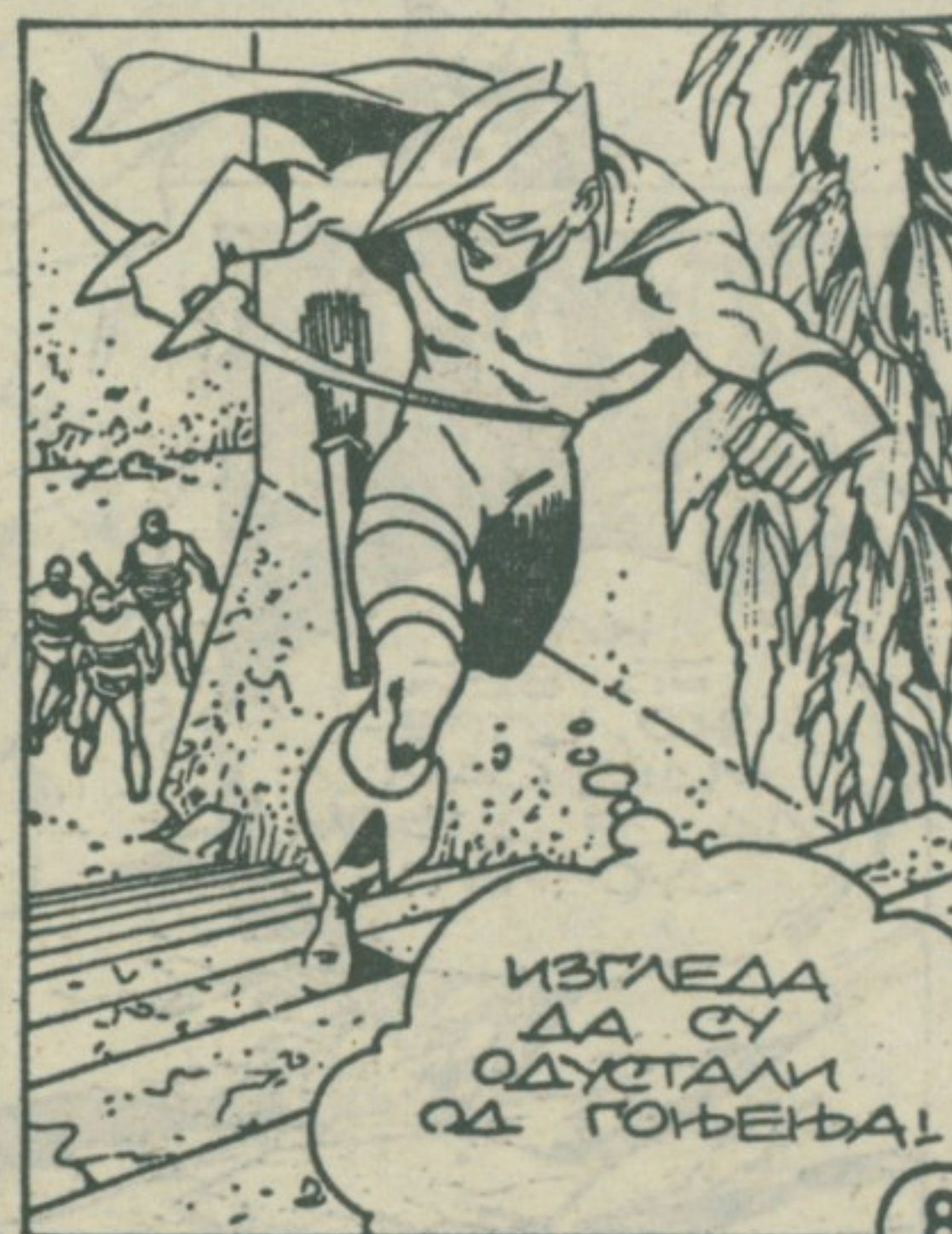
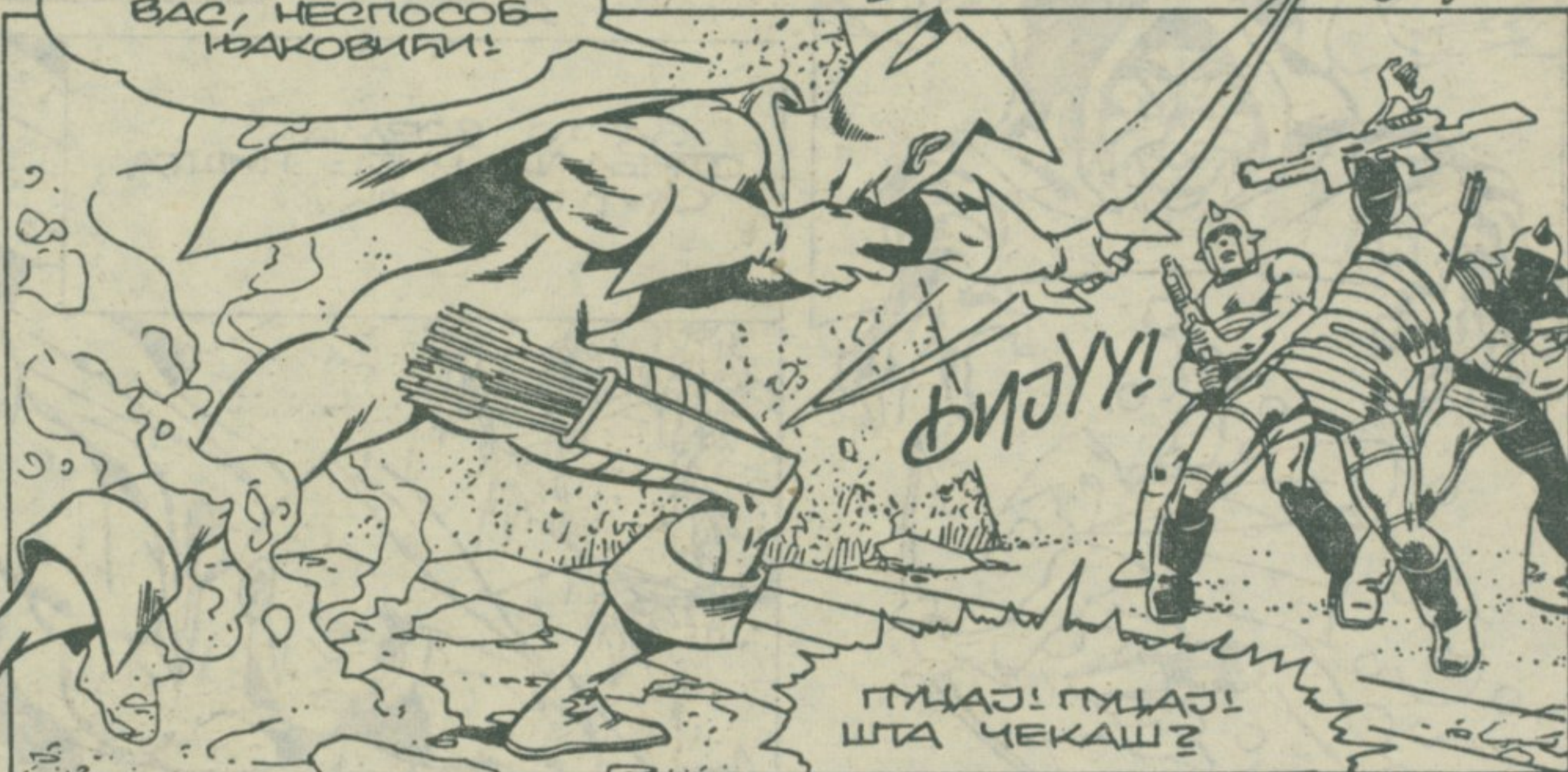

ЈА БОЈЕ
НИШАНИМ ОД
ВАС, НЕПОСОБ
ЊАКОВИЋИ!

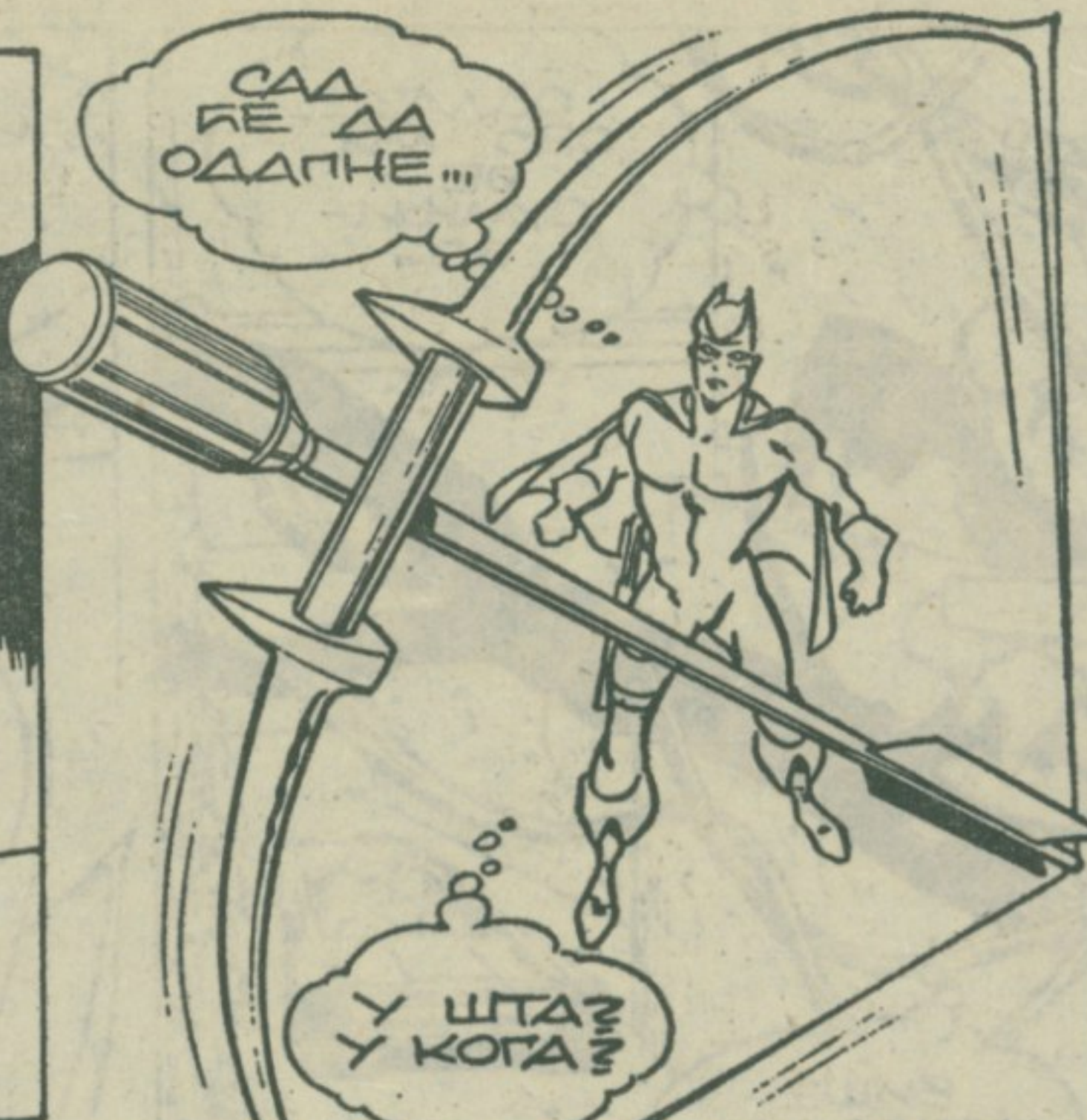

ЛУК СЕ САМ
ЗАПЕО! НЕМО-
ГУЋЕ!

САД
ЋЕ ДА
ОДАПНЕ...

У ШТА?
У КОГА?

ОХ! ЗА ИМЕ СВЕ-
ТА! ДАЈЕ ОД
ОКА! БРЗО!

ШТА
МУ
ЈЕ
НАЈЕД-
НОМ?

АААХ!

ПАЗИ!

ЦАНГРРР!

БУУУМ!

ФСССС!

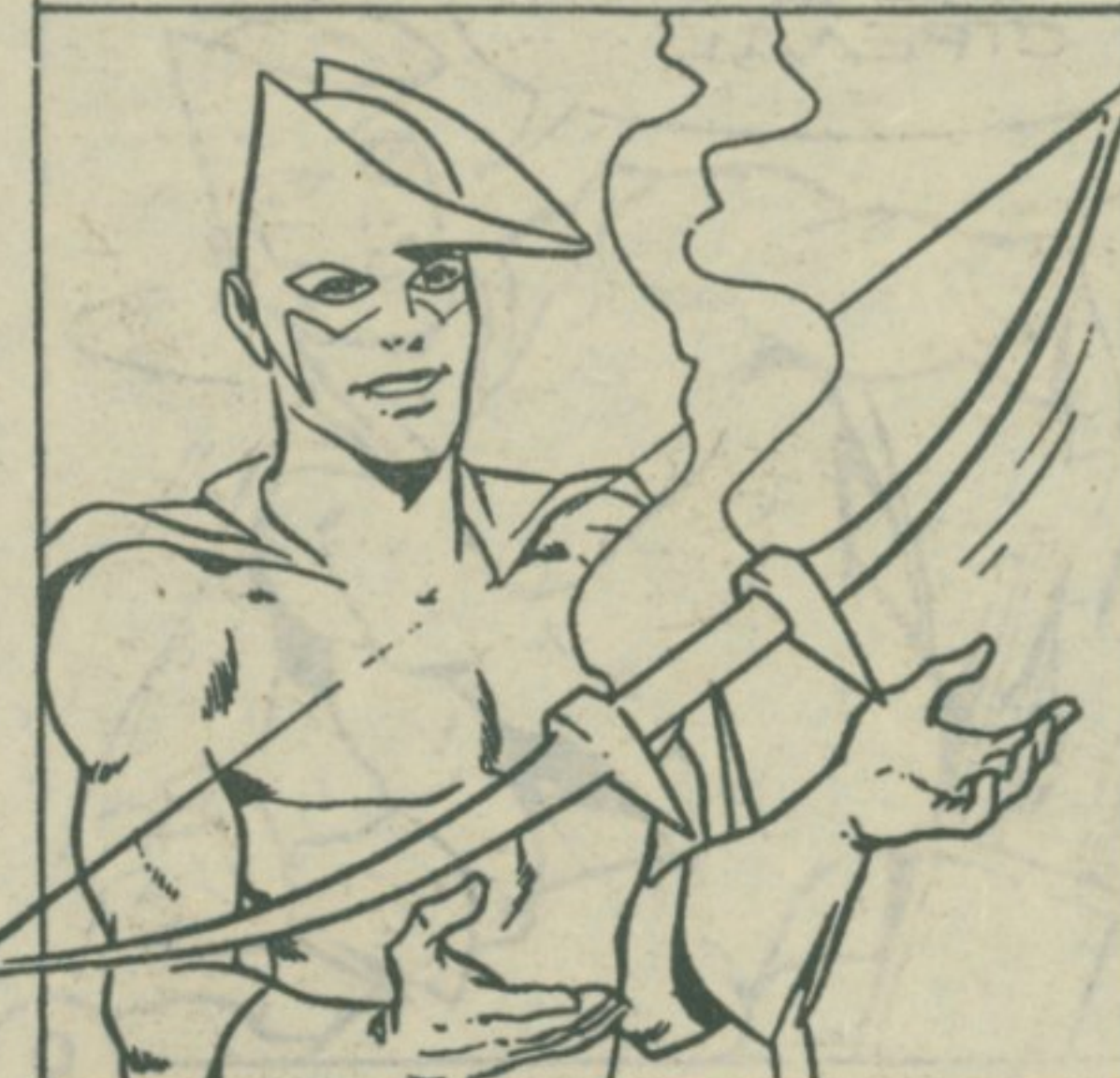
КАХ! КАХ! ЈАРТО,
ДОВЕДИ МИ ТОГ
ЧАРОВИЈАКА ДА
ГА ЗА ПРОПУСТИМ
КРОЗ ШАКЕ!

СВЕТЛОСТ КОЈА ЈЕ ЗРА-
ЧИЛА ИЗ ЛУКА ЈЕ НЕ-
СТАЛА, И ОН СЕ ПОЛАКО
ВРАТИО У РУКЕ СВОГ
ВЛАСНИКА...

СТРЕЛАЦ НИЈЕ НИ СЛУТИО КО-
ЛИКО МУ ЈЕ МАЛО НЕДОСТАЈА-
ЛО ДА УЛЕТИ У КЛОПКУ...

НЕ ЗНАМ КАКВУ
СИ ОПАСНОСТ ВИДЕО,
АЛИ ЗНАМ ДА СИ
ПОГОДИО ЦИЉ! ВИШЕ
НЕ ПОДРХТАВАШ,
ВЕРНИ МОЈ ЧУ-
ВАРУ!

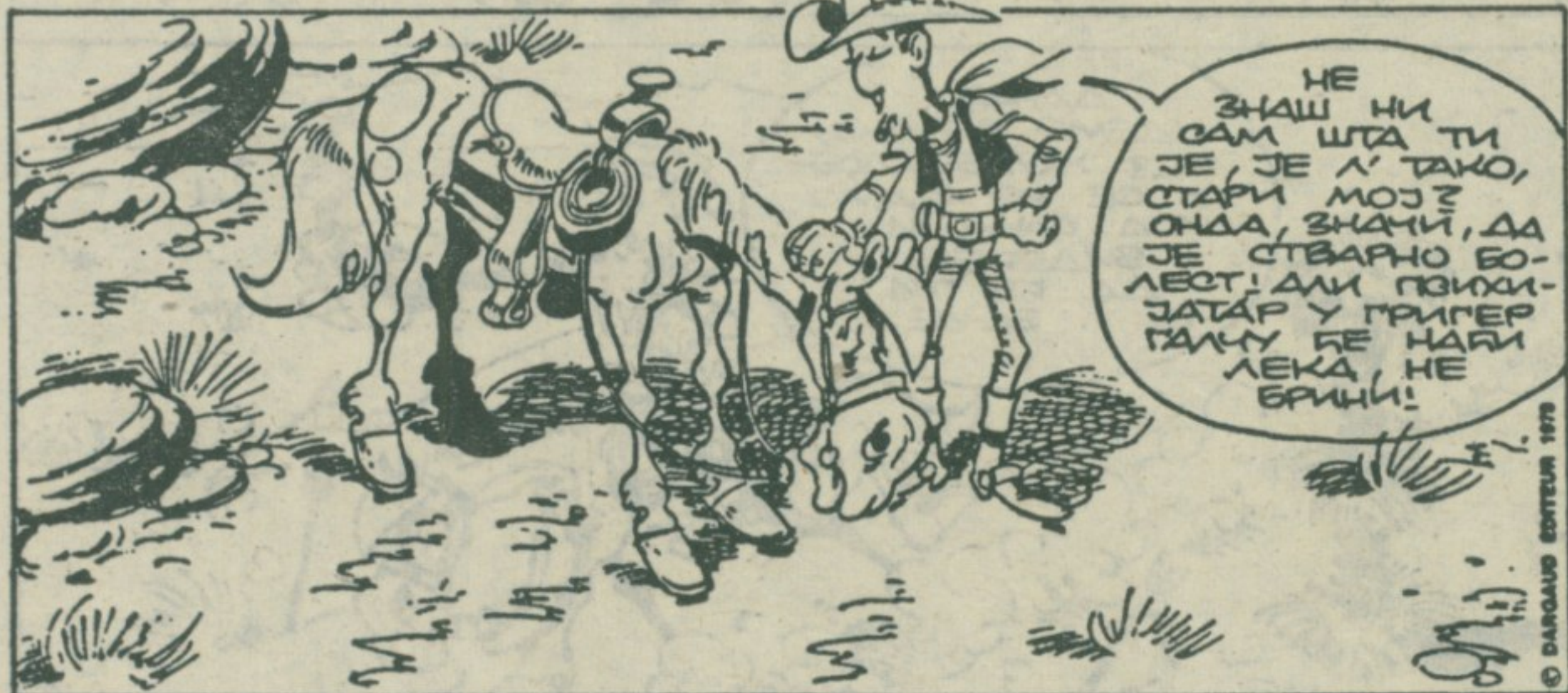
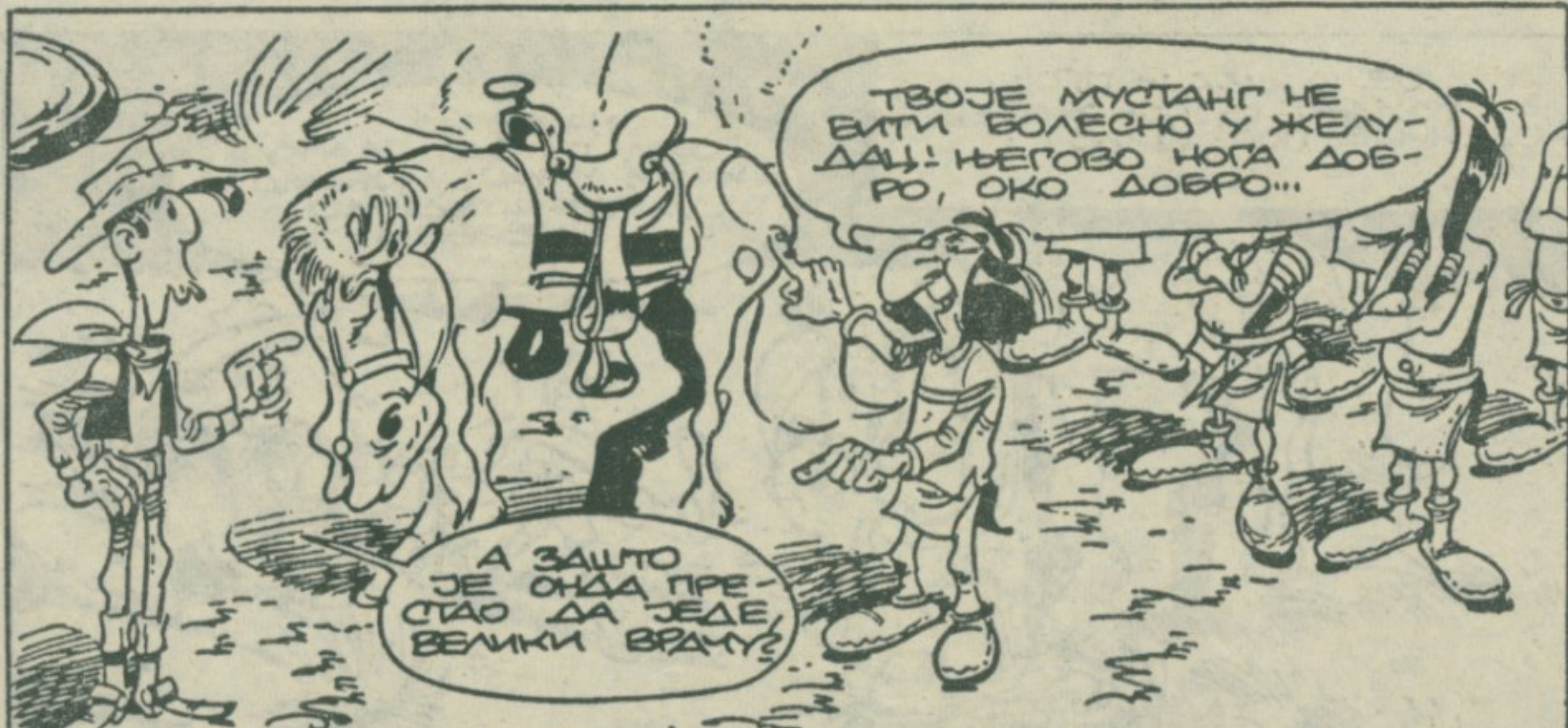
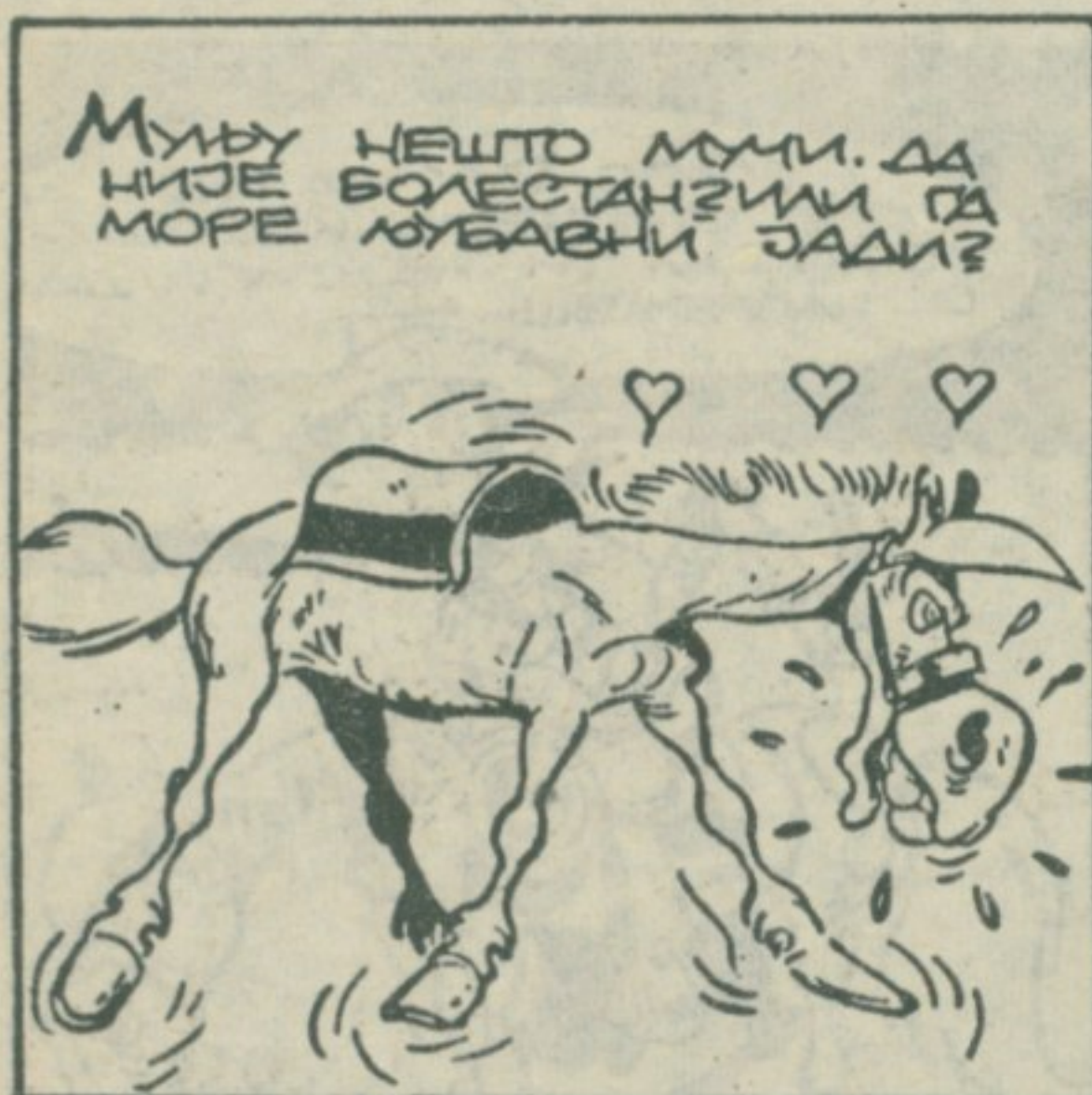
ИДЕМО
ОНДА
КУБИ!

КРАЈ

10

ТАЛИЧНИ ТОМ

МУЏИНИ ЛУБАВНИ ЈАДИ

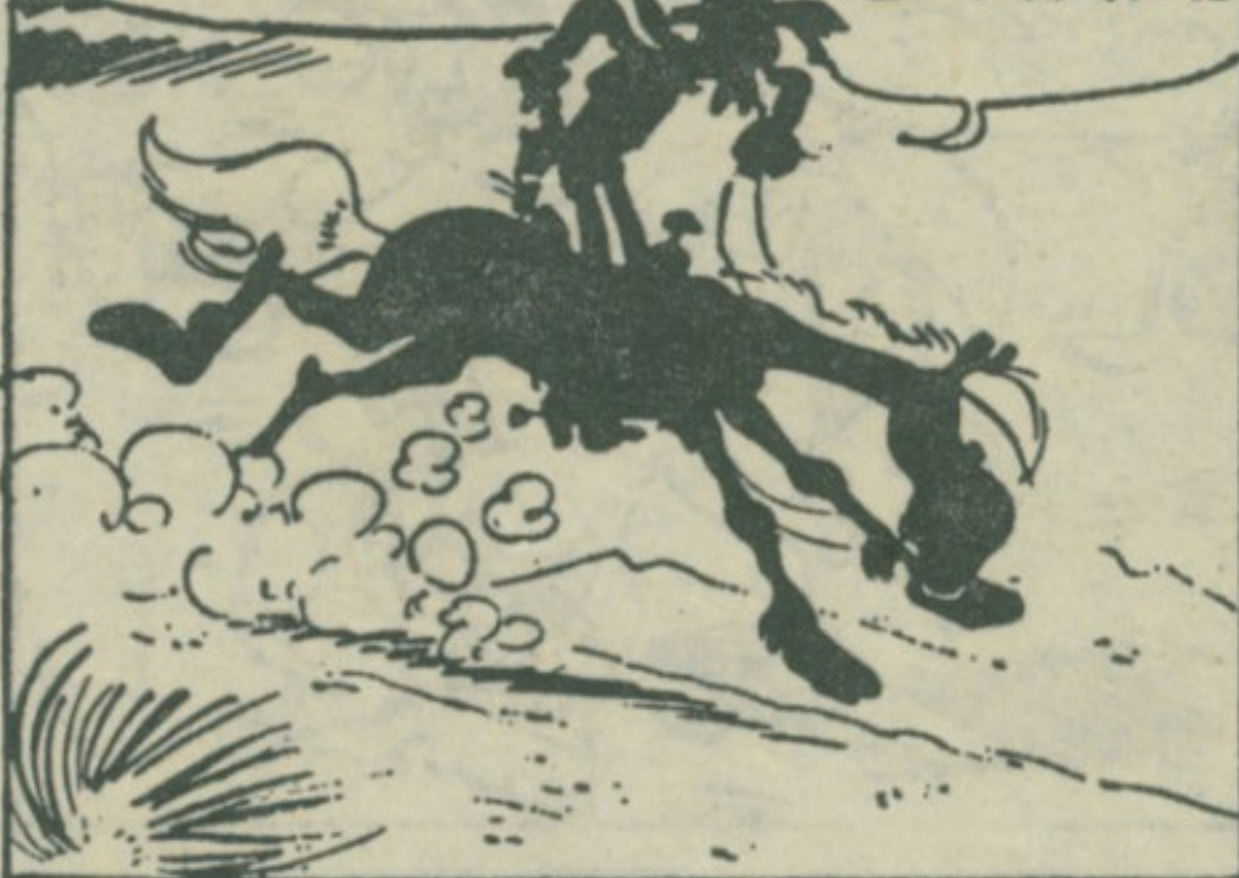
НОБ ЈЕ ДОШЛА И ПРОШЛА,
А МУЊИНО РАСПОЛОЖЕЊЕ
СЕ НИЈЕ ПОПРАВИЛО...

БОЛЕО БИХ ДА ШТО
ПРЕ СТИГНЕМО КОД ДРК-
ТОРА, АЛИ ТИ НЕ СМЕШ ДА
СЕ НАПРЕЖЕШ!

ЗАТО БЕМО ДАНАС МАЊЕ
ЈАХАТИ, А ДУЖЕ БЕМО СЕ
ОДМАРАТИ!

ТАМО БЕМО
ПРЕНО-
БИТИ...

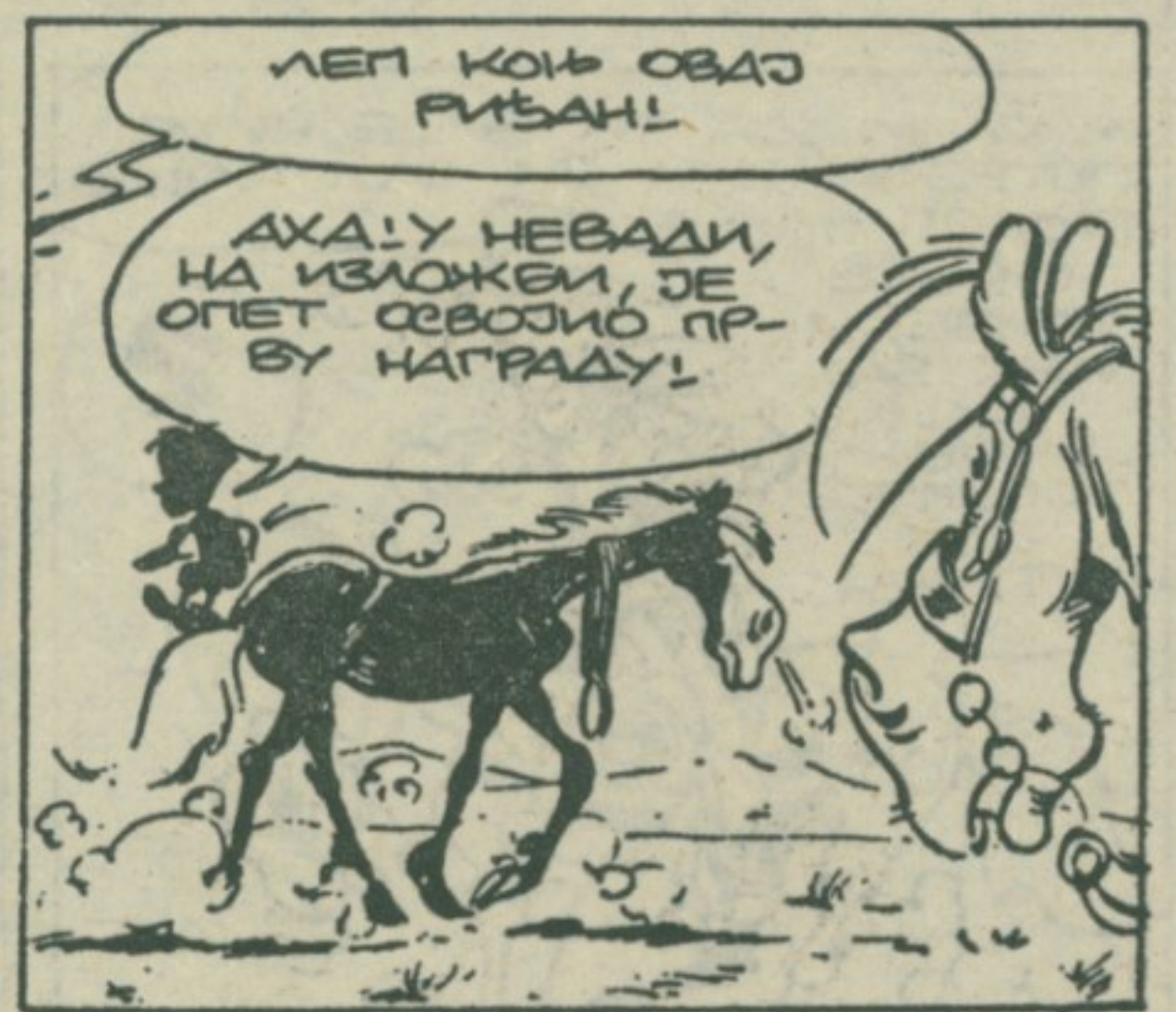
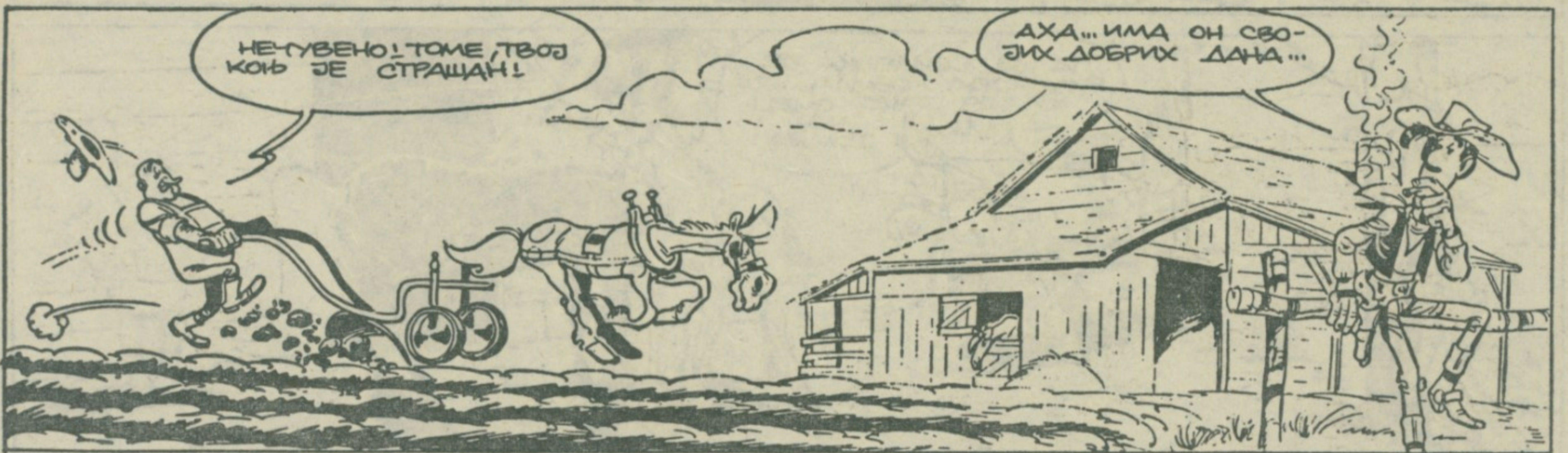
БАНГ!
БАНГ!
БАНГ!
БАНГ!

ДАНАС
ИДЕМО ПОЛАКО,
БЕЗ ЖУРБЕ, ДОБ-
РО СЕ ИСПАВАМО
КОД БАКА, И
ВИДЕЋЕШ
ДА БЕ ТИ
БИТИ БОЉЕ...

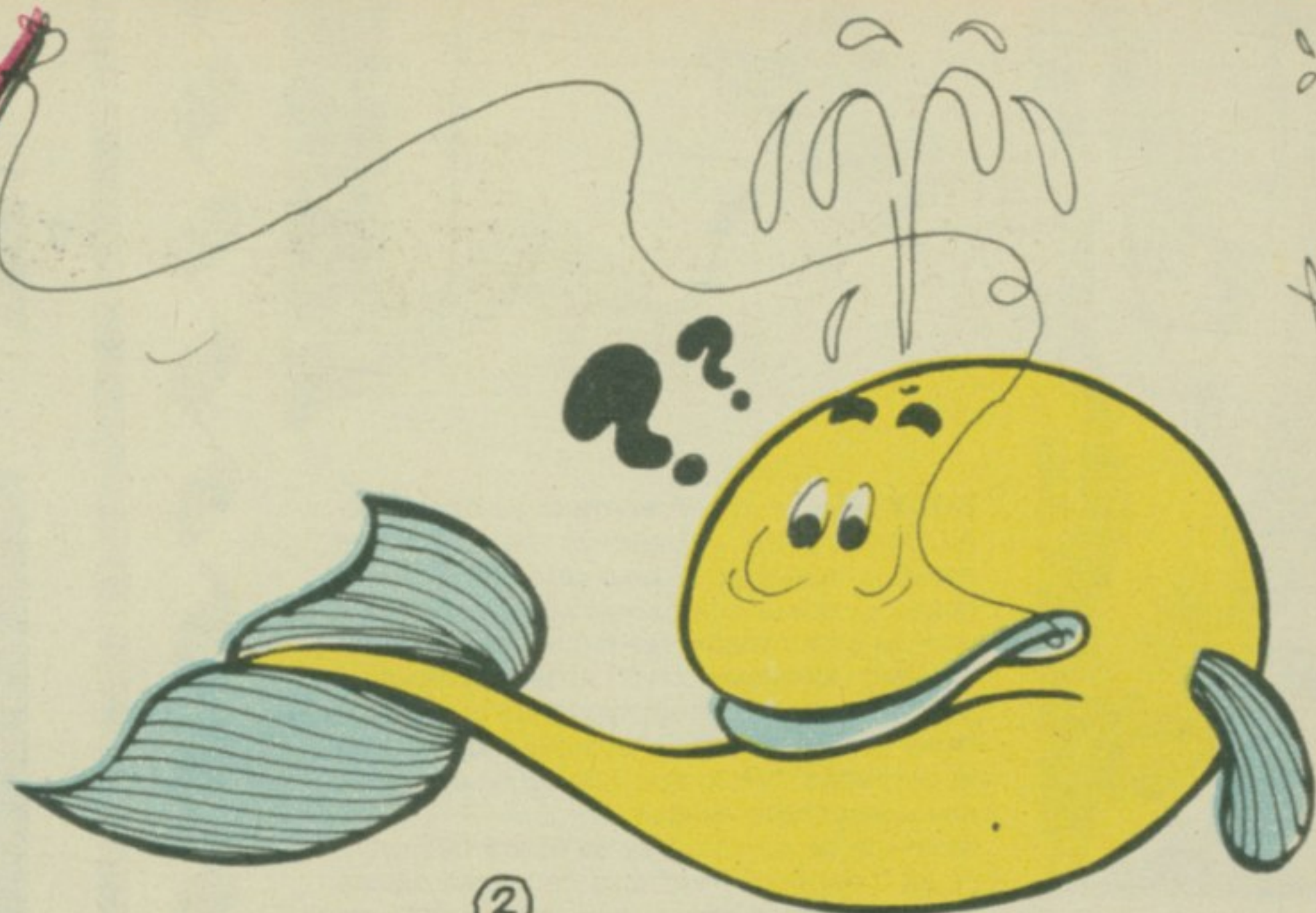
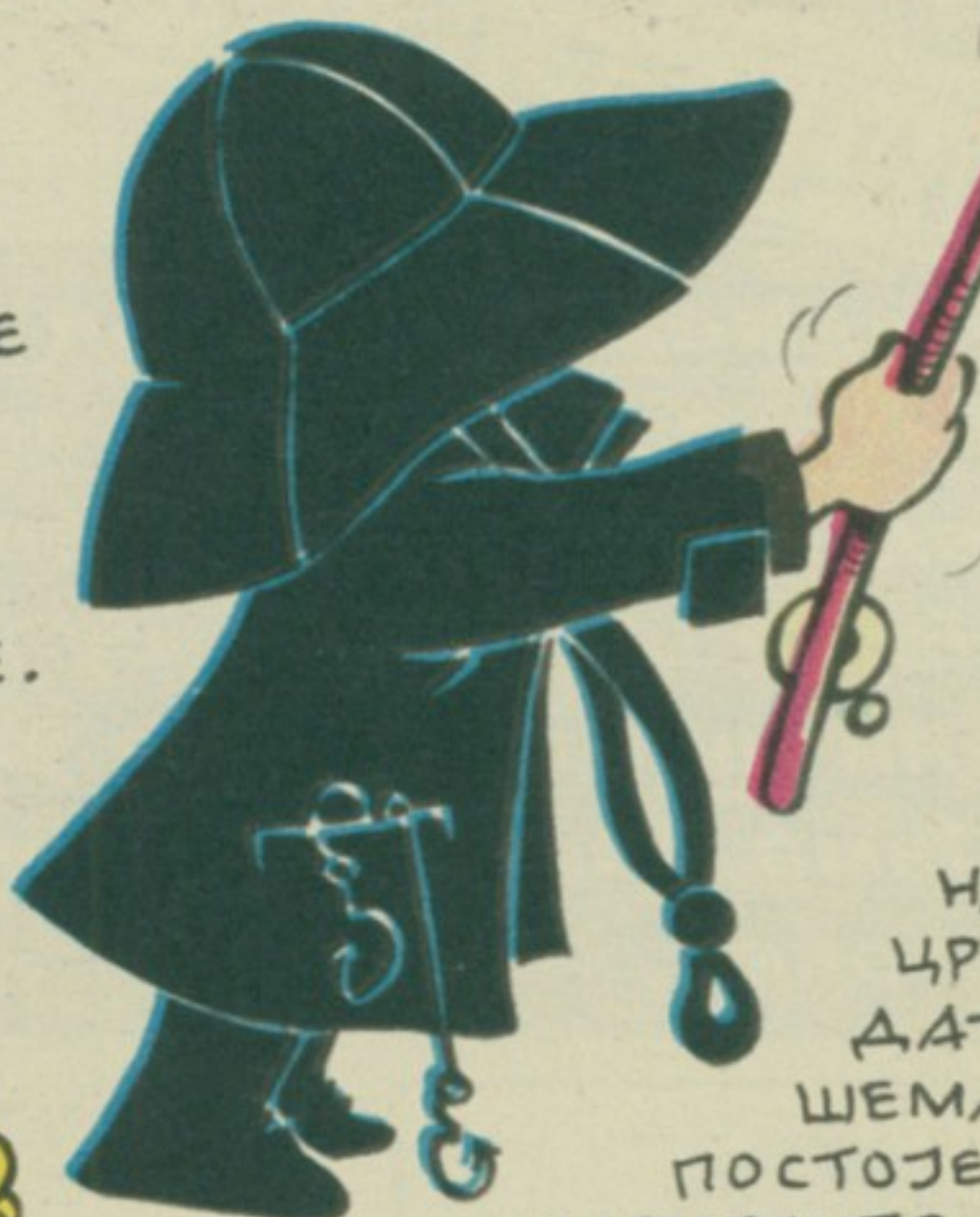

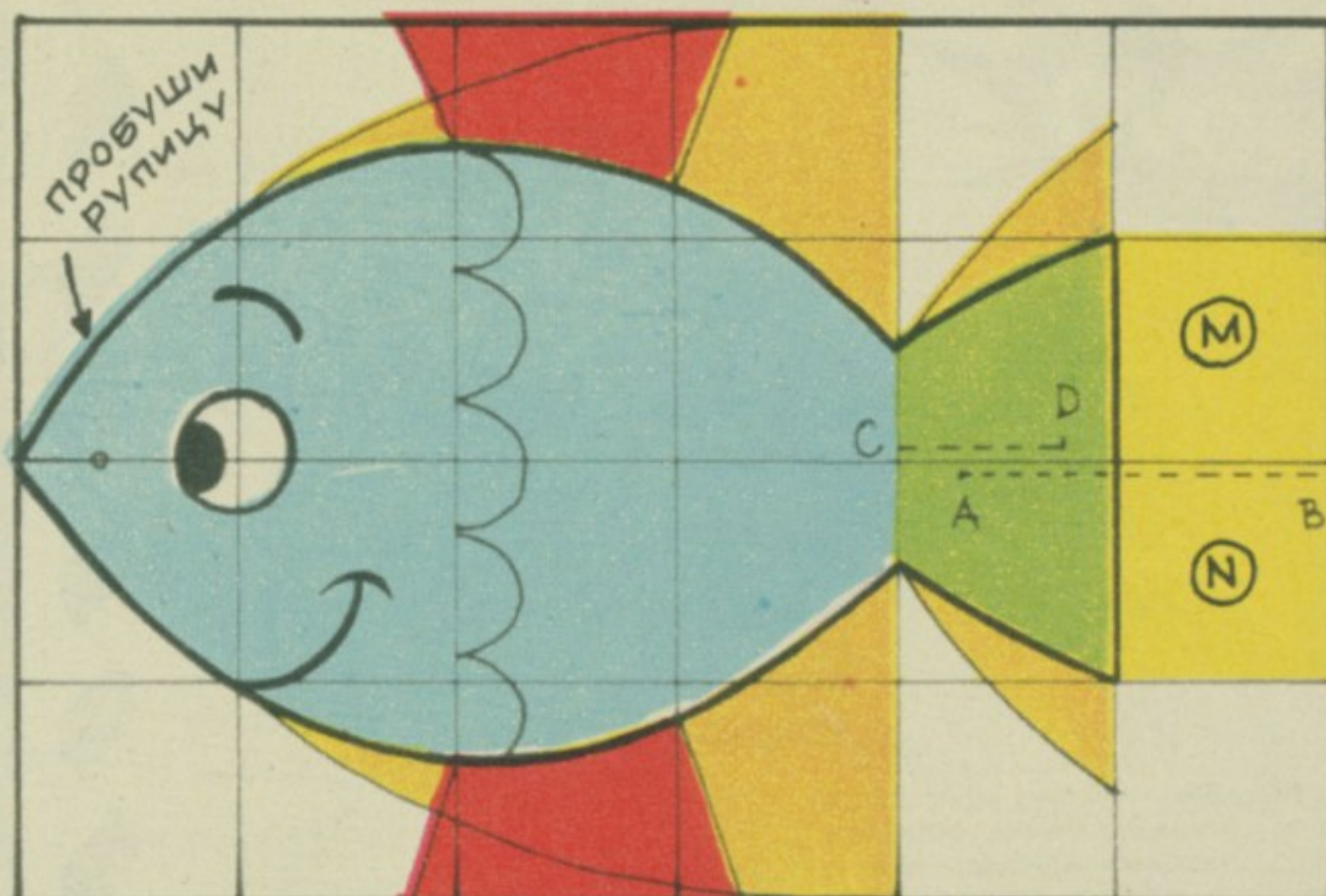

УПЕЦАЈ РИБУ!

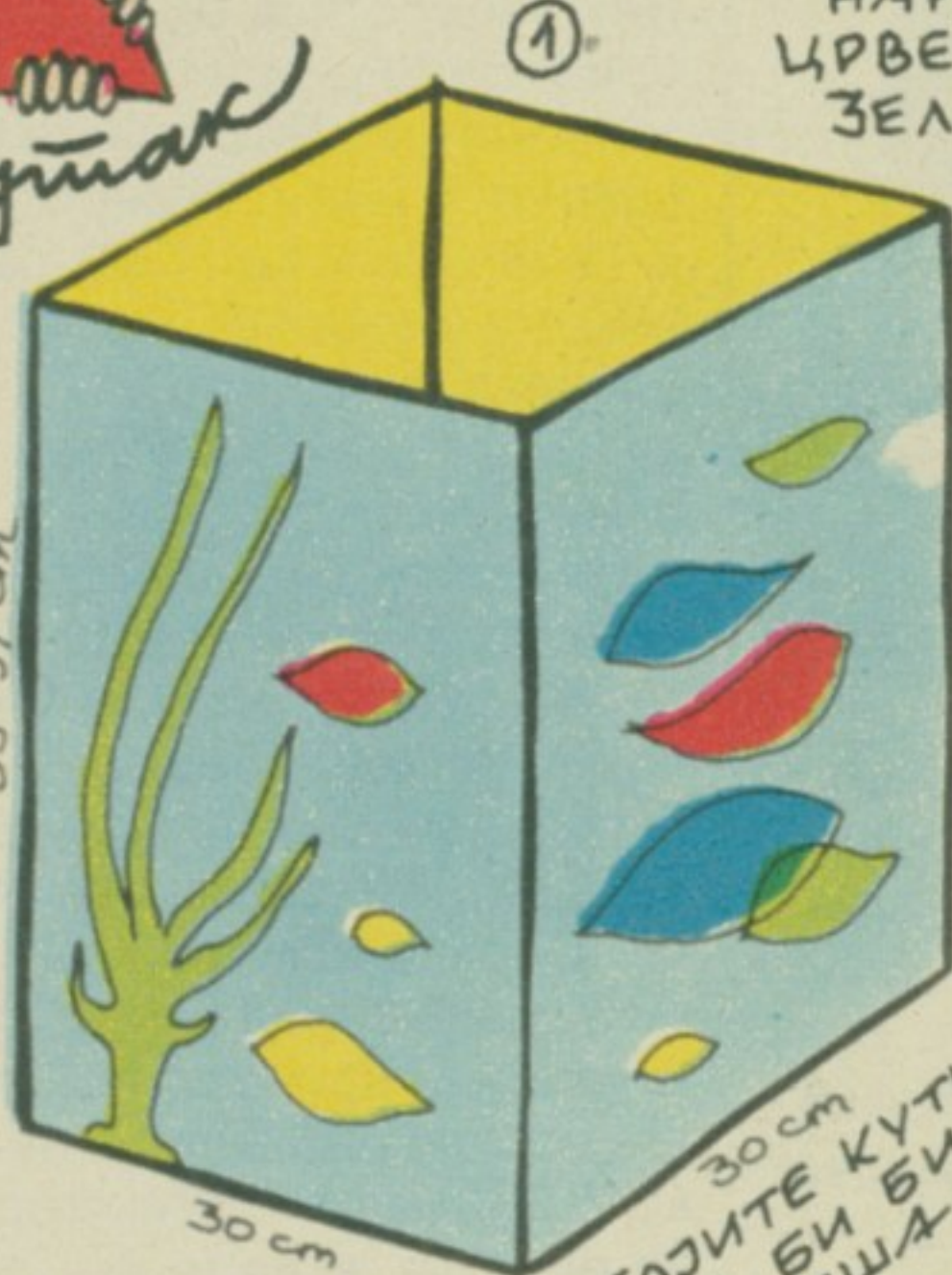
ЗА ОВУ ИГРУ ПРИПРЕМИТЕ КАРТОНСКУ КУТИЈУ (ЦРТ. 1) И СПАЗАЛИЦЕ.

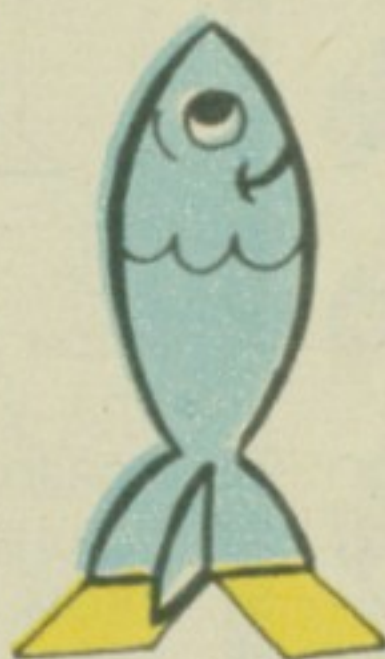
НА ЦРТ. 2 ДАТА ЈЕ ШЕМА РИБЕ. ПОСТОЈЕ ТРИ ВАРИЈАНТЕ РИБЕ ~ ПЛАВА СА НАРАНЧАСТИМ ИЛИ ЦРВЕНИМ ПЕРАЈИМА, ЗЕЛЕНИ ДЕО РЕПА ИСЕЦИТЕ ПОСЕБНО ЈОШ ЈЕДАНПУТ И ЗАСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА С-Д. РИБИ ЗАСЕЦИТЕ РЕП ПО ЦРТИ А-В. ЖУТИ ДЕО ИСПОД РЕПА (М И Н) ПРЕДВИЂЕН ЈЕ ЗА ЛЕПЉЕЊЕ. РИБЕ СА ПЕРАЈИМА ИМАЈУ ВЕКИ РЕП.

РИБЕ ИСЕЦИТЕ И ОБОЈИТЕ. ТРЕБА ДА ИХ БУДЕ НАЈМАЊЕ ДЕСЕТ.

ОБОЈИТЕ КУТИЈУ ДА БИ БИЛА ЛЕПША

8

9

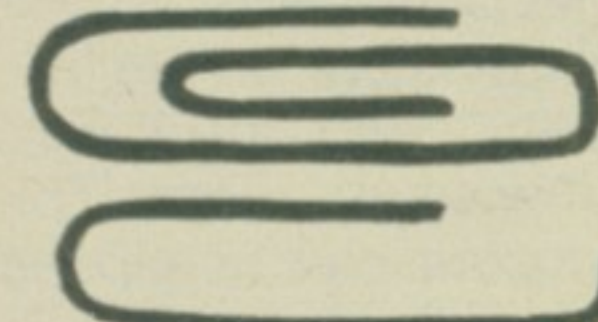

ОВАКО ИЗГЛЕДА РИБА СА БРОЈЕМ

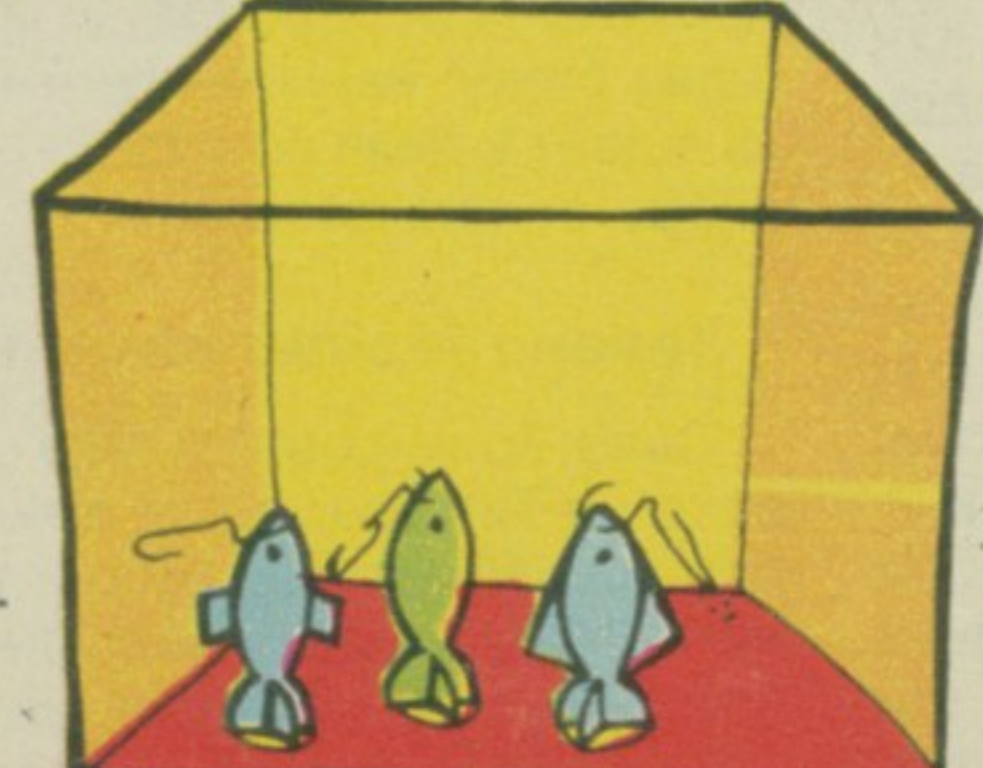

РИБЕ ИСЕЦИ, УБАЦИ ПОМОКУ ЗАСЕКА (ЦРТ. 3) ПОПРЕЧНИ РЕП, ПА ЖУТЕ КРАЈЕВЕ (М И Н) ЗАЛЕПИ НА КРУГ НА КОМЕ ПИШЕ НЕКИ БРОЈ ОД 1 ДО 10.

ОВАКО СЕ САВИЈЕ СПАЗАЛИЦА И ПРОВУЧЕ КРОЗ РИБУ

НА ОВАКО САВИЈЕНУ СПАЗАЛИЦУ ВЕЖЕ СЕ КОНАЦ И НАПРАВИ НЕКОЛИКО ПЕЦАЉКИ (ЦРТ. 5)

ИГРА: РИБЕ СЕ ПОРЕЂАЈУ ВЕРТИКАЛНО У КУТИЈУ И ПЕЦАЈУ СПАЗАЛИЦАМА. ПОБЕЂУЈЕ ОНАЈ КО ИМА НАЈВЕЌИ ЗБИР БРОЈКИ НА КРУЖИКУ.

BODY LINE – кућно вратило за права леђа, витак струк и мањи стомак, коригује лоше држање тела тако што леђа остају права уз врата док одижемо ноге од тла и својом сопственом тежином правилно истеземо кичмени стуб. Ове корективне вежбе лекари препоручују деци а и одраслима који имају лоше држање. Да ли вам је потребно кућно вратило одлучите сами или консултујте лекара. Монтира се по упутству на врата без стакла за 3 секунде, тако што се горња шилка пребаци преко врата (или испод) и врата се затворе. **ЦЕНА: 140,00 дин.**

NOVO

**5 МИНУТА
ДНЕВНО
ЗА ЛЕПОТУ
И ЗДРАВЉЕ**

BODY ROLLER – јесте једноставна справа за скидање стомака, сувишних килограма, стицање кондиције и јачање мишића. То је једна од ретких справа која наизменично укључује све мишиће трбушног зида, руке, ноге и леђа. Већ после првог покушаја увиђате да је то права справа за скидање стомака и учвршћивање трбушног зида, тако да добијате праву мотивацију за даље вежбање. Користе га деца, рекреативци, спортисти а и жене после порођаја. Вежбајте по упутству. Успех неће изостати. **ЦЕНА: 105,00 дин.**

BODY BAND – тегови у облику наруквица испуњени су ситном сачмом, сашивени од мекане вештачке коже имају по целој дужини чичак траку, тако да могу да се ставе и на руке и на ноге без обзира на обим руке или ноге. Спајањем 3-4 наруквице добијамо појас за оптерећење, а кад се тај појас пребаци преко рамена замењује прслук. Body Band наруквице користе спортисти, рекреативци као и центри за рехабилитацију. Њима се постиже јачање мишића, обликовање тела и скидање сувишних килограма. Уз наруквице се добија упутство са 3 групе по 10 вежби названих **НОВА ГИМНАСТИКА**, које су саставили познати стручњаци. Производе се у тежинама од 0,5 кг и 1 кг. **ЦЕНА** за пар наруквица од 0,5 кг 70,00 дин., од 1 кг 126,00 дин.

Ако наручујете комплет справа, цена је нижа 10%.

Гаранција за све справе је 12 месеци.
Наручивање путем наруџбенице или на телефоне: 011/105-168, 106-662 и 615-267 од 0 до 24 сата и суботом и недељом. Плаћање поузећем уз трошкове поштарине.

НАРУЏБЕНИЦА

- _____ ком. **BODY LINE** – 140 дин.
_____ ком. **BODY ROLLER** – 105 дин.
_____ ком. **BODY BAND** – по 0,5 кг 70 дин.
_____ ком. **BODY BAND** – по 1 кг 126 дин.

Име и презиме _____

Адреса _____

Телефон _____ лична карта _____

ЛИНЕ ПЛАСТ, Погон Земун, Максима Горког 79, 11080 ЗЕМУН.

СВЕТЛОСТИ И ТМИНЕ ЈЕЛИЦЕ ЂЕЛЕВИЋ

*У каменој пустињи изнад
Титограда дим се извија
једино из куће следе старице.
Најчешћи гости су јој вукови,
али ниједног није угостила.
Сама брине о једанаест грла
стоке...*

њега, занела се и умало пала. Није ни осетила бол у рамену, срце јој се скупило од страха за јагњетом. Већ зна да је вук ударио у њега. Најнемоћније је а и најслађе. Сад се већ мешају режање и пискутаво блејање јагњади.

– Бјеж', несрећо, пас ти се меса напозеза' – виче дахћући. – Змије ти очи попиле...

Рукама напијава паперјас-то уздрхтало руно јагњета и гуши је одвратан задах из вучјих чељусти. Гаро и Шаро, везани, не могу да јој помогну. Околна камена брда враћају лавез назад. Под руком је осетила крзно вука, али јагње не испушта. После неколико бесконачно дугих тренутака осетила је да је вук попустио. Јагње јој је, безгласно, у наручју. Ни пси више онако бесно не лају. Примириле су се и остале животиње у тору. Само, сад под јагодицама прстију осећа топлоту течности. Крв.

Четири дана је старица чувала и неговала јагње. Чак му и име дала. Реља, по јунаку из народне песме. Ишла и брала траве за мелем. Онда је, немоћна, осетила да се мајушно дрхтаво тело смирило. Живот побегао из њега. Три дана су усахле очи испирале бол с избораног лица.

Јелица Ђелевић, слепа седамдесетогодишња старица, једини становник села Тримојевићи, добила је још једну битку, најважнију. Битку за живот у тами која траје већ скоро седам деценија.

Зелено једино памтим

Село Тримојевићи није далеко од Титограда, тек двадесетак километара. Аутом навиклим на асфалт немогуће је стићи. Куће раштркане, ни из једне дима. Једино кад лети

Тишину мајског праскозорја повремено је нарушавало продорно грактање гавранова. Слуте још кише, злослутнице, мисли жена док дувајући у дим, који штипа усахле очи, покушава да разгори ватру од мокрих облица. Малом старачком руком напијава суве границе поред шпорета. Ваља што пре загрејати воду и нахранити живину. Петао се одавно огласио. Чује се и потмула рика говеда из обора пред кућом. И њима је ноћ потерала глад.

Одједном, сви звукови се стапају у један, заглашујући. Гаро и Шаро, пси везани пред обором, просто су побеснели. Бесомучан лавез уселио се у уздрхтало крхко тело старице. Вукови? Неће ваљда опет?! Чула је да су у суседном селу пре неки дан однели два јагњета. А вукови су овде домаће животиње.

Као без главе, жена излеће из камене куће и ситним старачким корацима граби према звуковима из дна обора. Тамо су две овце и два јагњета. Чује режање, ни налик на псеће. У журби, на тренутак је заборавила на колац где везује краве за мужу, ударила у

ЗАДАТ

ЖИВОТ

или, они носталгичнији, викендом дођу да се огреју на огњиштима свог давно забораваљеног детињства.

Усред тог невидбога, како кажу овде, једино се дим извија из куће Јелице Ђелевић. За старицу и он невидљив већ шездесет седам година. И самоћа је њена верна пратиља, годинама већ. Док намерницима кува кафу, крећући се запањујуће вешто између оскудног намештаја и сигурном руком налазећи шољице, кафу и шећер, тече прича налик на античке драме:

— Тек сам шесту годину напунила кад ме нападе тешка дифтерија. Многи су од ње овдје поумирали, и деца и они старији. И мене су варошки лекари рекли да помоћи нема, да нећу саставит' ни мјесец дана. Преварили се, Бог да им душу прости. Дуго сам боловала и прездравила,

али ми болест уби очињи вид, мало-помало, све док није и пошљедња зрака утекла. И данас памтим да је онда све било зелено. Замишљах да је тако и сад, је л' да?! Годинама су моји покушавали, одвајајући од своје убоге црквице, да ми врате свјетло. Водили су ме по разнијех болница, свакојаких лекара. Ништа. Мрак ми се стално настањивао...

Јелица Ђелевић ће још рећи да то није онај прави мрак, да по некој чудној светлости може да разликује дан и ноћ. Предмете распознаје само пипањем. Животиње свим осталим чулима. А има једанаест грла стоке: козу, јаре, кокошке, два пса, мачке. Све ваља нахранити и напојити.

— Свикла сам ја то одмале, није то ништа — говори старица одмахујући руком. — Спочетка ми је било тешко, а и несреће се уселиле у овај

дом. Би рат, изгинуше ми два брата, партизани, сестре се поудале. Умрије брзо и отац, инвалид из првог рата. За њим није дуго трајала ни мајка ми. А ја сама, без очињег вида. Торуна пуна оваца... Живот треба живјет'. Не пита те 'оћеш ли 'вако ил' нако, нешто шта ти западне. Мени је, ево, ово и овако удијелио...

Кад сам била слепа

У каменој пустињи села Тримојевићи тешко је преживети и онима које буди светлост — отуд и толико кућа без дима. Старица Јелица, међутим, види без вида. Десетлећима се непогрешиво креће овим камењаром, попут лаконоге срне прескаче меће. Натовари на леђа бремене сена, извади воду из бистијерне, помузе три краве и две овце, скува, испече хлеб. И тако свакога дана у ноћи дугој шездесет седам година.

Јелица Ђелевић
невероватном
лакоћом
проналази
своје путе
кроз
камењар

— Имам ја ближње рођаке у Титограду, дјецу од брата — затитра нека чудесна светлост у давно сагорелим очима. — Куме ме и моле кад год дођу, а дођу често, да сиђем у варош. А ја нећу. Шта ћу у она тамо четири зида. Тамо не видим. Научила сам овдје, само овдје мислим да није сам слијепа. Сваку стазу, камен, овдје познајем као да су ми род рођени. Одем ти ја и тамо преко брда, до Бранкових куће. Све видим... Једном, има томе мислим бар двајесет година, била сам на море, у Бечићима, у одмаралишту за слијепе. Само тада и, богами, више никад. Ђе год тамо крећем, у'вате ме за руку. Те до ресторана, те преко улице, те до собе. Никад се, тврдим ти, тако нијесам уплашила. Тамо сам била слијепа, ништа видјела нијесам. Овдје све, видим...

Најтеже јој је, ипак, кад западне снег и покрије њене путеве. Ваља јој онда, пипањем, правити пртине до стаје са стоком, до стогова сена. Уђе јој онда зима у кости. Од вукова.

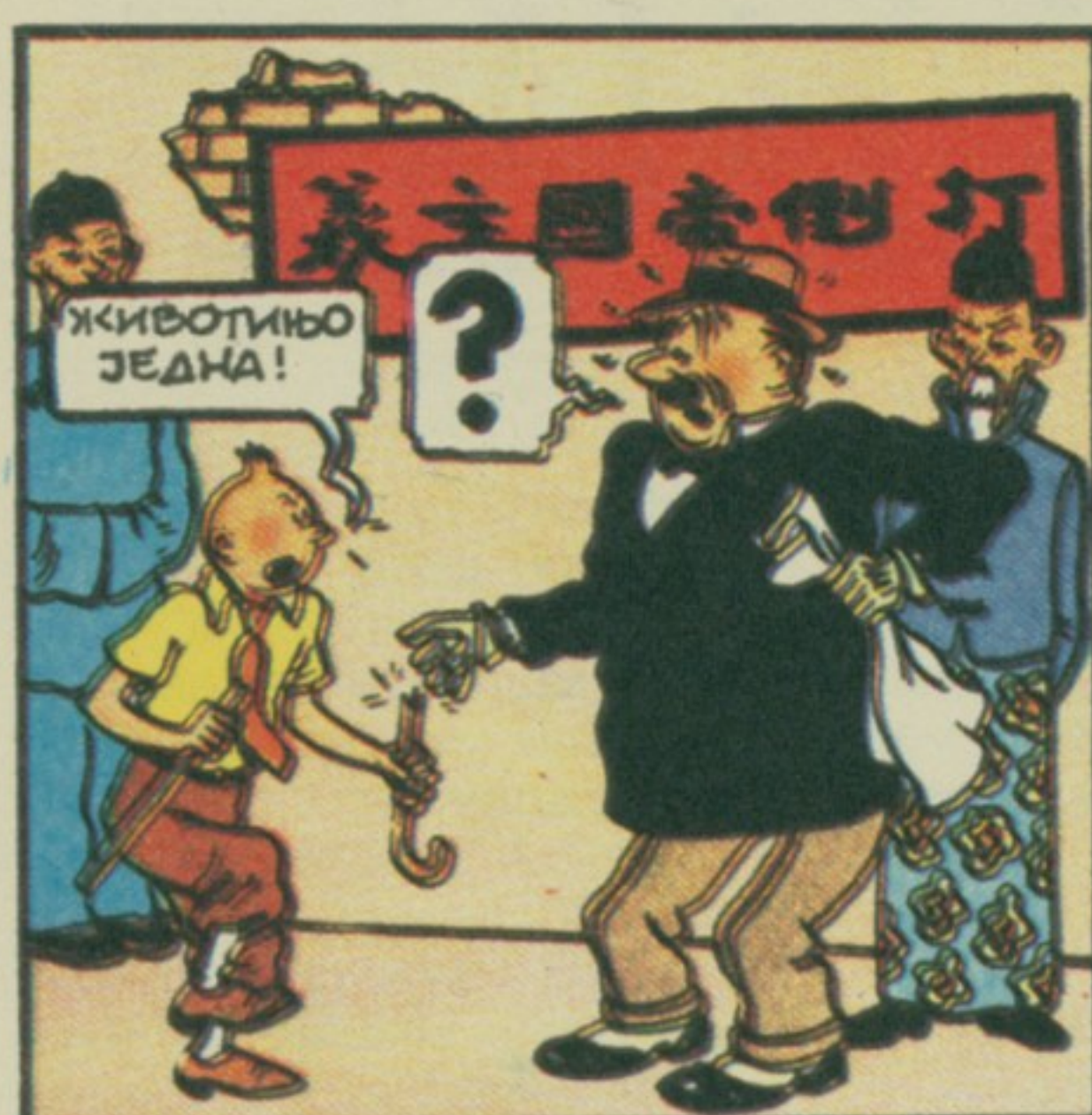
— Ма није ме страх за себе. Страхови су ми побјегли с оном сунчевом зраком. Жа' ми је ове немоћне стоке. Они изгладњели скотови по сву драгу ноћ завијају око торине. Прошле зиме заклаше ми коња у глуво доба ноћи. Како је само, јадан, вриштао. Док сам ја истрчала из куће, вукови га заклали. Није му било помоћи. Само се, вала, та пакосна накот није овајдила од његова меса. Нијесам дала...

Да не дангуби причајући с гостима, Јелица Ђелевић узима плетиво. Нуди да спреми ручак, срамота је и грехота не нахранити госте издалека. Вели, још, да није сама. Дођу људи и помогну јој. Плати кад треба покосити траву, насећи дрва, дотерати потрепштине за кућу из града. Љути се кад неки дођу да јој се жале како је живот тежак и скуп:

— Живот је, велим ја њима, задат и ништа није ни тешко ни скупо испунит' ту задаћу. Нијесмо га ми бирали но он нас. Бирамо само можемо ли и смијемо ли... То ти је чо'ек, ето...

Петар Милатовић
Снимио:
Менсуд Крпуљевић

ТИНТИН **ПЛЯВИ ЛОТОС**

ХИТ

ХИТ

ХИТ

КАРИЈЕРЕ: Midnight Oil

ДОГАЂАЈ ДАНА

У канцеларији дискографске куће Midnight Oil стоји порука: „Бог је направио само неколико савршених глава. На осталима је оставио косу.“ Ето духовите

примедбе иза које се крије ћелави певач Питер Герет. Новине га проглашавају за политички најангажованијег музичара света зато што се бори против нуклеарног нао-

ружања, загађивања природе и владајуће аустралијске партије. Тиме се његов опис не исцрпљује. Радио је као возач камиона, новинар, дипломирао је права, свира хармонику, има децу и скоро 40 година. Тренутно се бави седмом плочом коју је група објавила под називом „Blue Sky Mining“. Неки новинари је, по квалитету, већ упоређују са

класичним делима као што су „London Calling“ групе „Clash“ или „Joshua Tree“ састава „U2“.

Док је био на студијама, Питер је са друговима основао групу која је свирала песме састава „Genesis“. Тада је имао дугачку плаву косу и вероватно га је у том хипи периоду привукла политика. Са групом „Midnight Oil“ прошле зиме је одржао добротворни концерт и сав зарађени новац уплаћен је породицама које су страдале од земљотреса у Њукастлу.

ОВО ЈЕ ПРАВИ ТРЕНУТАК

Ово је прави тренутак
за веру у љубав
Сви знају да ако је не
тражиш
то показује
да осећаш светло
које сија у нама
То је више него вечерас
То је заувек, то је право
Када је ту неко
да буде са тобом
да те загрли
Знаш да је то управо
оно што си увек желео
Зато што видиш љубав
и видиш је јасно
Томе нема сумње
И треба само да викнеш
Ово је прави тренутак
Могу то да видим у твојим
очима
Ово је прави тренутак
за веру у љубав
Сви знају то је специјална
ствар
то је љубав која никада
неће бити погрешна
Зато што је снажна
Па да ли верујеш драги
да ли верујеш драги
верујеш у љубав
Ово је прави тренутак
за веру у љубав

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ:

Текст и музика: Lisa Stansfield,
Ian Delaney и Andy Morris
Изводи: Lisa Stansfield

THIS IS THE RIGHT TIME

*This is the right time
to believe in love
Everyone knows if you don't
demand it shows
That you understand the light
Shining inside us
It's more than tonight
It's for ever more it's right
When there's someone
there to rely
To hold you close
You know it's all you
will ever need
Cause you're seeing love
and seeing it clearly
There's no doubt about it
You just have to shout out
This is the right time
I can see it in your eyes
This is the right time
to believe in love
Everyone knows it's a
special thing
it's a love that will
never ever be wrong
Cause this love is strong
Well do you believe baby
Do you believe baby
Believe in love
This is the right time
to believe in love*

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Као
клинка
желела
сам да
будем
меди-
цинска
сестра.
Онда сам
открила
дечаке.“
Мадона

Долазе! из Аустралије, особе-ни су по томе што се баве политиком, што је њихов певач Питер Герет об-ријан до главе и што праве од-личне плоче

— Тај град је током 1980. године одржао групу у животу у правом смислу те речи — каже Питер. — Свирали смо у њему сваког викенда, људи су желели да се опусте. Нису нас процењивали по изгледу и нису били критички расположени као публика у Сиднеју. То је била публика која нас је рано запазила и прихватила.

Борећи се за очување природе, група је прошле године одржала концерт у корист

„Аустралијског фонда за заштиту“. Окупили су 45.000 чланова и донатора и помогли да се покрет прочује, а Питер је постао председник ове организације.

— То је такође наш посао. Мислим да је оно што радимо и узбудљиво и важно. А одабрали смо најједноставнији начин: на концертима говорим о ономе што видим и успевам да од тога направим догађај дана. Покушавамо да људима променимо ритам срца и начин размишљања и објаснимо им да многе њихове навике могу да буду опасне по живот — каже Питер.

Екологија је неизбежна тема ове групе. Уочи објављивања првог албума, 1978. године, одсвирали су концерт на коме је кључна песма била „Powderworks“ са поруком о разоружању. Током 1982. укључили су се у аукцију за спасавање Франклинове реке у Тасманији. И успели су. Три године касније помогли су да се прикупи новац за очување шума у Северном Квинсленду. Питер је одржао низ предавања на Новом Зеланду, по

Европи и Јапану на тему разоружања.

А сада мало о музици. Нову плочу Питер описује као збирку великих песама са значајним текстовима. Иза ове самоуверене изјаве налази се плоча са пуно емоција и убеђењем, музички су ослоњени на бит звук шездесетих зачињавајући то енергијом коју је року подарио панк покрет. Атмосфера плоче подсећа на апокалиптичност „Mod Max“ филмова и наставља линијом коју су покренули претходним албумом „Diesel and Dust“ (код нас га својевремено објавио „Сузи“). После овог албума за њих су се заинтересовали и аустралијски домороци који живе дубоко у континенту. На турнеји коју су имали 1986. године поглавица племена Пинтупи позвао их је да присуствују древној церемонији и показао им племенске плесове и свете предмете.

— Они крстаре пустињом — каже Питер — и познају цео тај простор. Позвали су ме да учествујем у њиховој церемонији да бисмо успоставили

везу са најстаријом преживе-лом културом на свету. Рачуна се да они постоје већ 40.000 година. Нова плоча је, на неки начин, инспирисана животом овог народа. На њој има више различитих утицаја, а осећа се и наша жеља да се што боље обратимо новој публици.

Албум „Blue Sky Mining“ је пројекат који се остварује на турнејама и представља портрет Аустралијанаца у добровољном изгнанству. Текстови, у највећој мери дело бубњара Роба Хирста, имају готово библијске теме и то је један од разлога што плочу пореде са албумом „Joshua Tree“.

— Плоча говори о руднику азбеста у нашем граду и људима који умиру а не знају од чега — завршава Питер. — Компаније потписују уговоре неповољне за раднике, али на крају ће морати да плате због тога. Ми говоримо да је нада кључна ствар да би се преживело. Јер, без ње има превише разлога који говоре да је живот тежак и неподношљив.

П. Ј.

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Ђао Забавниче,
Занима ме дискогра-
фија групе „Anthrax“, као и њи-
хова имена.

Вељко из Велике Планае

Група „Anthrax“ свира та-
козвани треш метал а од
1986. када су постигли први
већи успех, свирају у саста-
ву: Џој Беладона (певач),
Скот Нот Јан (гитара), Ден
Спиц (гитара), Френк Бело

(бас) и Чарли Бенанте (буб-
њеви). До сада су издали
плоче: „Fistful Of Metal“
(1983), „Armed and Dange-
rous“ (1984) мини ЛП), „Sprea-
ding The Disease“ (1986),
„Among The Living“ (1987),
„I'm the Man“ (1988. мини
ЛП), „State of Euphoria“
(1988) и „Panikuffesin“ (мини
ЛП са обрадама туђих песа-
ма објављен прошле годи-
не).

✉ Драги Забавниче,
Наброј ми филмове у
којима је глумио Дејвид Боу-
ви. Ако можеш, реци које му
је око плаво а које зелено.

Тијана из Титовог Ужица

Како кажу критичари, Боу-
ви је дебитовао на филму
прилично нервозно и то
1969. године у делу „Virgin
Soldiers“ (Невини војници).
Годину дана пре тога учес-
твовао је у снимању филма
„Love You Til Tuesday“ који
никада није завршен. Вели-
ке улоге остварио је нешто
касније и то у филмовима
„Човек који је пао на земљу“
(1975), „Само жиголо“ (1979),

затим је 1981. за британску
телевизију снимио Брехтов
„Ball“, 1983. следе два
филма „Глад за крвљу“ и
„Срећан Божић, господине
Лоренс“. У филму Џона Лан-
диса „У ноћи“ 1985. глумио је
детектива а годину дана
касније у музичком филму
„Absolute Beginners“. Ту је и
филм „Лавиринт“ из 1987. го-
дине о коме је „Забавник“
својевремено писао.

Што се тиче очију, десно
му је зелено, лево плаво.
Иначе, једини прави музички
филм који је Боуви урадио је
„Ziggy Stardust“, документа-
рац снимљен на његовим
концертима (на слици).

ПОКРЕТНА ТРАКА ПОП МУЗИКЕ

Они који воле поп звук добро је знају. С. С.
Catch одговара свим законитостима жанра: лепа
је, нуди певљиве песме и разбигригу. Новом плочом „Here What I Say“, коју је недавно објавио
ППП РТБ, задржава се у оквирима једноставне
музике која обезбеђује трајно место на промен-
љивој сцени поп музике, поготову што дискотеке
већ годинама показују неутолјиву глад за овак-
вом врстом песама

ЦАУЦА ФАНТАСТИКА

ПРОДАВНИЦА СВЕТОВА

Роберт
Шекли

Господин Вејн стигао је до краја дугачке узбрдице од сивог изломљеног камена и нашао се пред „Продавницом светова”. Изгледала је тачно онако како је чуо од својих пријатеља: мала барака склепана од дрвених отпадака, аутомобилских делова, нешто гвожђурије и по које окрњене цигле, све премазано модроплавом бојом.

Господин Вејн се осврнуо да провери прати ли га неко и још чвршће стегао пакет под мишком. Затим је, осећајући лаку дрхтавицу због толике храбрости, отворио врата и увукао се унутра.

– Добар дан – огласио се власник.

И он је изгледао тачно онако како су га описивали: висок старац лукавог израза, уских очију и опуштених усана. Звао се Томпкинс. Седео је у столици за љуљање, а на наслону изнад његове главе посадио се велики плавозелени папагај. У просторији су се налазили само још једна столица, сто и на њему зарђали шприц.

– Пријатељи су ми причали о вашој радњи – рекао је господин Вејн.

– Онда вам је вероватно позната и цена – одговорио је Томпкинс. – Да ли сте донели робу?

– Да – одвратио је господин Вејн показујући пакет – али бих пре тога хтео нешто да питам...

– Увек желе нешто да питају –

РОБЕРТ ШЕКЛИ (Sheckley Robert) ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ

Амерички писац рођен у Њујорку 16. јула, дипломирао 1951. Живео потом у више земаља бавећи се писањем и коначно настанио у Енглеској. На SF сцени појавио се 1952. и током наредне деценије, која је по многим кључна у његовом стваралаштву, објавио низ сјајних, антологијских прича, углавном у часопису *Galaxy*, које ће му донети велики углед и код читалаца и код критике. Иако ће од шездесетих година почети да објављује и романе, остаје веран причи. Тема човековог трагања за властитим космичким идентитетом једна је од кључних у Шеклијевом делу.

Од седамдесетих година објављује сразмерно мање, али његова дела не губе у квалитету. Тим пре тешко може да се објасни чињеница да још ниједном није добио неку награду, иако је баш његово дело, и у жанровском и у књижевном погледу, често било изнад награђених.

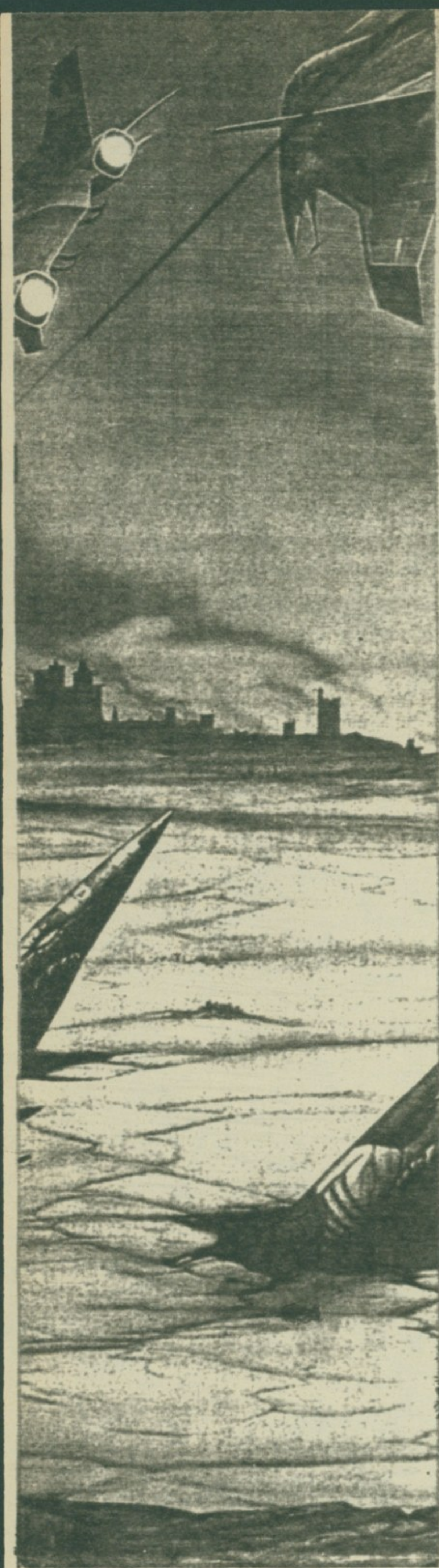
добаци Томпкинс папагају који трепну. – Па изволите, питајте.

– Хтео бих да знам шта се заиста догађа.

Томпкинс је уздахнуо: – Догађа се следеће: ви мени платите, ја вама дам инјекцију која вас избацује из строја. Затим вам, уз помоћ неких справица које држим у задњем делу радње, ослобађам ум.

Док је ово говорио, Томпкинс се загонетно смешкао, а изгледа-

ло је као да се и папагај смешка.

– А шта се тада дешава? – на-
ваљивао је господин Вејн.

– Ваш ум, ослобођен тела, мо-
же да бира између безбројних
светова које Земља емитује у
свакој секунди свог постојања.

Томпкинс се, усправљајући се
у столицу за љуљање, смешкао
све отвореније с искрицама оду-
шевљења у очима.

– Да, пријатељу, знали ви то
или не, наша сирота Земља је,
од тренутка свог рађања из ужа-
реног Сунца, непрекидно произ-

водила светове који потичу од
малих и великих догађаја. Сва-
ки Александар Велики и свака
амеба стварају светове, као-што
се вода узбурка кад у њу баците
камен, велики или мали. Зар
сваки предмет не прави сопстве-
ну сенку? Да, пријатељу, али
Земља има четири димензије и
стога баца тродимензионалне
сенке, опипљиве одразе у сваком
тренутку свог постојања. Мили-
оне, милијарде, безброј Земаља!
И ваш ум, ослобођен тела, моћи
ће да изабере било који од тих
светова и да у њему проведе из-
весно време.

Господин Вејн био је неугодно
свестан да Томпкинс говори као
директор циркуса рекламирају-
ћи, једноставно, немогућа чуде-
са. Али, можда су невероватне
ствари о којима је причао ипак
биле могуће.

– Пријатељи су ми такође ка-
зали...

– Да сам прворазредни прева-
рант? – довршио је Томпкинс.

– Па, неки су дали да се то на-
слути – одвратио је опрезно гос-
подин Вејн – али ја покушавам
да будем објективан. Још су рек-
ли...

– Знам шта су вам казали при-
јатељи болесне мајште. Говори-
ли су вам о задовољењу жеља.
Да ли о томе желите да се рас-
питате?

– Да – потврдио је господин
Вејн. – Казали су да све што по-
желим, све што хоћу...

– Сасвим тачно – прекинуо га
Томпкинс. – Уосталом, друга-
чије не би ни могло бити. Суо-
чен с безбројним световима мо-
зак бира руковођен искључиво
жељом. Ваши најскривенији и
најдубљи снови су једино што је
важно. Ако случајно гајите жељу
за убијањем...

– Никада! – узвикнуо је госпо-
дин Вејн.

– ...тада ћете моћи да убијате
до миле воље, да се до очију уп-
рскате крвљу. Претпоставимо
да уместо тога жудите за влаш-
ћу... У том случају изабраћете
свет у коме ћете озбиљно и до-
словце бити прави бог. Буда, на
пример...

– Веома сумњам да бих...

– Постоје, наравно, и другачи-
је жеље – наставио је Томпкинс.
– Сваки рај и сваки пакао. Гозбе,
опијања, љубав, слава...

– Врло необично! – изустео је
господин Вејн.

– Да – сложио се Томпкинс –
али ово мало што сам вам на-
бројао ни издалека не исцрпљује
све могућности. Ви, може бити,
жудите за спокојним, идилич-

ним животом на неком острву у
јужним морима...

– То би ми веома одговарало
– стидљиво је признао господин
Вејн. – Али како ћу бити сигу-
ран да је доживљај стваран? Ва-
ша цена је веома висока, однеће
ми целу имовину, а, колико ми
је познато, ви ћете ми само уб-
ризгати дрогу после чега ће све
бити сан. Све што поседујем за
инјекцију хероина и прегршт ле-
пих обећања!

Томпкинс се стрпљиво осмех-
нуо.

– Доживљај нимало не личи
на последицу дејства дроге, а
још мање на пуки сан.

– Ако је све тако као што ка-
жете – рекао је господин Вејн
помало раздражен – због чега у
свету жеља не може да се остане
заувек?

– Радим и на томе и због тога
је моја услуга тако скупа – мо-
рам да набавим материјале и
финансирам експерименте. До-
сад нисам успео да разбијем
окове који везују људе за ову на-
шу Земљу и приморавају их да
се врате из светова жеља. Али, и
даље се надам.

– Била би то велика ствар –
одговорио је учтиво господин
Вејн.

– Разуме се да би била! Епо-
хална! – узвикнуо је Томпкинс с
неочекиваним одушевљењем. –
Тада бих ову бараку претворио
у вратнице за бекство! Тада би
мој метод био бесплатан! Свако
би могао да оде на Земљу својих
жеља, Земљу која му стварно од-
говара, и препусти ово проклето
место пацовима и црвима...

Томпкинс се усред говора на-
гло смирио.

– Ви знате моју цену – рекао
је. – Ако не будете потпуно задо-
вољни услугом, све ће вам бити
враћено.

– Поштени сте – одговорио је
господин Вејн већ сасвим убеђен
– али постоји још нешто о чему
су ми говорили пријатељи, оно
о десет изгубљених година жи-
вота.

– То је неизбежно и не може
вам бити враћено. Мој метод из-
лаже цео нервни систем ужас-
ном притиску и могућност дугог
живота смањује се сразмерно
напрезању. То је један од разло-
га што је наша, назови, влада
прогласила мој рад незакони-
тим.

– Имаћ утисак да се ипак не
држе строго слова закона – при-
метио је господин Вејн.

– Имате право. Метод је за-
брањен као „сумњив и штетан“
али и функционери су обични

људи. И они би, као и остали,
радо напустили овакву Земљу.

– Цена је превисока – гласно
је размишљао господин Вејн
стежући још чвршће пакет под
мишком. – А још и десет година
живота! И све то да бих утолио
најскривеније жудње... Морам о
томе још мало да размислим.

– Дабоме, добро размислите и
одлучите се – одговорио је Том-
пкинс.

Господин Вејн је размишљао
целим путем на повратку кући.
Када се воз зауставио у Порт
Вашингтону, на Лонг Ајленду,
још је размишљао. Мислио је на
лукаво лице старог Томпкинса,
на могуће светове и испуњење
жеља и док се колима возио од
железничке станице до куће.

Чим је ушао у кућу, морао је,
милом или силом, да престане с
размишљањем. Његова жена
Ценет захтевала је од њега да
енергично поразговара с помоћ-
ником која се поново одала пи-
ћу, син Томи молио га је да му
помогне око бојења чамца, мала
Пеги је желела да му исприча
како је провела дан у забавиш-
ту...

Касније, док су се одмарали у
дневној соби пошто су деца
отишла на спавање, Ценет при-
мети:

– Изгледаш забринут, драги.
Имао си непријатности на по-
слу?

– Ох, ништа... као и сваког да-
на. – Разуме се да није имао на-
меру да јој каже како је узео сло-
бодан дан да би посетио Том-
пкинса и његову оронулу „Про-
давницу светова“. Није му пада-
ло на ум ни да јој повери како
сви људи, бар једном у животу,
имају право на испуњење својих
најскривенијих жеља. Ценет је
била сувише разумна и практи-
чан да би га разумела.

Уследили су грозничави дани.
Волстрит је био ускомешан због
догађаја на Блиском истоку и у
Азији, а из истих разлога и бер-
за је била нестабилна. Господин
Вејн се усредсредео на посао и
покушавао је да избаци из главе
мисли о остварењу жеља у заме-
ну за све што има плус десет го-
дина живота. Стари Томпкинс је
сигурно био потпуно луд!

Сваког викенда ишао је с То-
мијем на једрење. Томи је желео
нова једра, али је господин Вејн
био одлучно против. Можда
идуће године кад се берза стаби-
лизује и послови крену набоље.
Понекад би, када деца легну, јед-
рио са Ценет. Пловили су по
мирној води према огромном
жутом месецу.

– Сигурна сам да ти се нешто

мота по глави – говорила би Џенет с времена на време.

– Драги, молим те...

– Ти од мене нешто кријеш!

– Којешта, шта ти пада на памет!

– Онда ме загрли, тако...

И једрилица би неко време пловила како ју је носио ветар, без икога да управља.

Жеља и испуњење... А онда је стигла јесен и једрилица је извучена на суво. Берза се смирила, а Пеги је зарадила мале богиње. Томи је желео да зна разлику између обичних, атомских, хидрогенских, кобалтних и свих осталих типова бомби о којима су писале новине. Господин Вејн се трудио да му објасни што је боље могао, а пијану кућну помоћницу су отпустили.

Тајне жеље – ех, одлична идеја. Можда је господин Вејн заиста желео неког да убије, или да живи на острву у Јужном мору. Али, није могао да се извуче од одговорности свакодневног живота. Имао је на врату двоје деце и жену бољу него што је заслуживао.

Можда тамо око Божића...

Али, усред зиме избио је у гостинској соби, срећом празној, пожар. Криве су биле дотрајале електричне инсталације. Ватрогасци су стигли на време и није се десило ништа страшно, али му је догађај помогао да старог Томпкинса, бар за извесно време, избрише из главе. Требало је дотерати гостинску собу, а господин Вејн се поносио својом старом господском кућом намештеном с много укуса.

На послу је владала несигурност праћена благом хистеријом због затегнуте међународне ситуације. Ти Руси, па Арапи, Грци, Кинези... Интерконтиненталне ракете, атомске бомбе, вештачки сателити... Господин Вејн је проводио на послу дуге сате, понекад до касне вечери.

Томи је добио заушке, део крова морао је неодложно да се поправи. Убрзо потом требало је мислити на фарбање једрилице пошто је дошло ново пролеће.

Тако је прошла година и господин Вејн заиста није имао много времена да лупа главу о својим потајним жељама. Можда следеће године. У међувремену...

– Па? – чуо је Томпкинсов глас. – Како се осећате?

– Одлично – одговорио је господин Вејн. Устао је са столице и протрљао чело.

– Да ли желите да вам вратим новац? – питао је Томпкинс.

– Нипошто. Оно што сам доживео било је више него задовољавајуће.

– Увек тако бива – изјавио је Томпкинс намигујући папагају.

– Па, где сте били?

– У једном свету из недавне прошлости.

– Има их толико. Да ли сте открили која је ваша најдубља жеља? Убијање? Острво на Јужном мору?

– Волео бих да о томе не говоримо – рекао је учтиво али одлучно господин Вејн.

– Многи не желе да разговарају са мном – промрсио је Томпкинс намргодивши се. – Убио ме бог ако знам зашто!

– Зато што... па, мислим да је свет човекових најдубљих жеља нека врста светиње. Немојте се врећати... Да ли ћете икад успети да га учините вечним? Свет који свако изабере, мислим...

Старац је слегао раменима.

– Покушавам. Ако успем, сазнаћете. Сви ће сазнати.

– Разуме се. – Господин Вејн је истресао на сто садржину пакета који је носио под мишком: пар војничких чизама, нож, два котура бакарне жице и три мале месне конзерве.

– Одлично – рекао је Томпкинс с блеском у очима. – Одлично, хвала вам.

– Збогом – опростио се господин Вејн. – Хвала вама!

*

Господин Вејн се извукао из бараке и брзим корацима пошао низ стазу од изломљеног камена. Са узвишице, докле год је се-зао поглед, простирале су се го-миле рушевина смеђе, сиве и црне боје. Протезале су се до самог хоризонта, створене од мртвих градова, од измрвљених остатака дрвећа, од финог беличастог пепела који је некад био људско месо и кости.

– У реду – рекао је самом себи господин Вејн – вредело је.

Та година прошлости кошта-ла га је свега што је имао и десет година живота. Да није можда, ипак, само сањао? Али, и да је тако, вредело је.

А сада ће морати да престане да мисли на Џенет и децу. Све је свршено, осим ако Томпкинс не усаврши метод. А дотле треба бринути како да се преживи.

Помоћу Гајгеровог бројача на зглавку руке пронашао је међу рушевинама путерак који није био радиоактиван. Било би пожељно да у склоноште стигне пре него што падне вече, пре него што изиђу пацови. Ако не пожури, неће добити вечерњу порцију кромпира.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа дате су речи помоћу којих треба да реконструишете укрштеницу. У означеним пољима добићете име и презиме личности са слике.

АМАТЕРИЗОВАЊЕ, АРИКА, АТАКАМА, АЦИ, БР, ВАРОШ, ВП, ВРАНАЦ, ГАСТРИТИС, ГАЋИНА, ГОЛЕТ, ГРЧ, ЕЗИНЕ, ИКАН, ИМАМАТ, ИЊА, ИРТ, МЕРАЧ, МИЛЕРАМ, НЕМАЛА, НЕНО, ОВЕН, ОМЕР И МЕРИМА, РАДОВАН ТРЕЋИ, РИВАЛИТЕТ, РИМ, РИТОПЕЧАНИ, СЕДАМ, СИРАРЕ, ТЕНА, ТРОКАР, ЋЕМЕР, ЧЕ, ШОР.

ЛИКОВИ У ОГЛЕДАЛУ

Која два lika у огледалу (обележени бројевима) одговарају оригиналима А и Б?

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА
МАЛЕ ПОШТЕ

ЗЕМЉА У КОЈОЈ МУШКАРЦИ НОСЕ СУКЊЕ

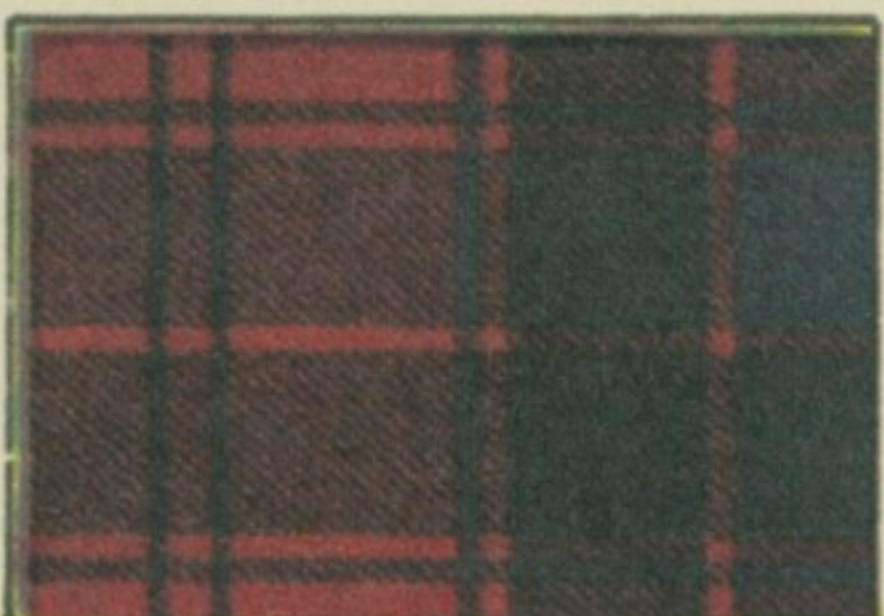
Ројал стјуарт: има боје шкотске краљевине и један је од ретких краљевских тартана са црвеном основом.

Дрес стјуарт: овај тартан с белом подлогом је церемонијална верзија ројал стјуарта и креација је краљице Викторије.

Хантинг стјуарт: и он је краљевски, али за лов. На њему је чила црвена боја замењена неупадљивом зеленом.

Робертсон: његове биљне боје припадају потомцима грофова од Етла. Модерни тонови су живљи.

Кембел: тартан војводе од Агајла, вође клана Кембел чијим је именом недавно назван један виски.

Шкотска је веома славна. У њеном језеру Лох Несу упорно се крије Неси, најтајанственије и најтраженије чудовиште на свету. У њој се прави најбољи виски на Земљиној кугли. У њој живи Пол Макартни. У њој људи једва чекају да свуку панталоне, одену се у дивне шарене килтове и засвирају у гајде

Тартан је руком ткано најфиније чешљано сукно с наизменично распоређеним пругама шарене потке тако да се добија вунена тканина с квадратним шарама у бојама које се понављају и смењују одређеним редом.

Ткање разнобојних геометријских мотива не може се приписати само једном народу или земљи тим пре што су квадрати најједноставнији украси који се у предиву могу комбиновати на разбоју.

Али, тартан је нешто сасвим друго – та реч искључиво означава разнобојно карирану тканину за прављење најважнијих делова одеће шкотских Хајлендера, становника северног брдовитог краја ове земље званог Хајлендс.

Сматра се да је тартан веома старог порекла, негде из 1000. године. Све до 16. века од њега се правио такозвани плед, врста великог шала или покривача, који се обавијао око паса, спуштао до висине колена, односно доколеница, и посувраћао преко левог рамена.

У 17. веку је извесни господин Робинсон, власник топионице, ову тканину пресекао

напола да би његовим радницима била подношљивија врелина на послу. Овај рез је опште прихваћен и тако је настао килт, сукњица.

У то време тартани су били прилично једноставни, у две до три природне боје добијене од биљака које су се могле наћи у околини места где се тканина правила. И то је делимично објашњење због чега је сваки клан имао своје посебне шаре.

Како на келтском језику клан значи деца, произлази да је шкотски клан означавао породицу, а значење се касније проширило на све оне који су признавали ауторитет једног вође. Вођа је, у стилу, заједно смо јачи, у члановима по могућству што већег клана имао на располагању увек спремну верну војску.

У то време се, ипак, не може говорити о тартанима карактеристичним за сваки клан већ посебним за поједине области. Становници једног истог краја носили су веома сличне тартане, а кланови су се међусобно разликовали по амблемима, неком врстом беџева. Килт је тада већ био симбол шкотског национализма који су угрожавали Енгле-

зи, њихови суседи с Британских острва.

После великог пораза шкотских побуњеника код Калодена 1745. Енглези су растурили кланове и парламентарним законима забранили ношење тартана у Шкотској и то под претњом строгах казни. Ови закони повучени су 1782. године.

Крајем 18. и почетком 19. века Шкотска је ушла у велику моду. Чувени Волтер Скот писао је романе надахнуте шкотском средњовековном историјом. Краљицу Викторију, која је летовала покрај реке Ди, очарале су шкотске природне лепоте и тамо јој је, наравно о њеном трошку, подигнут замак Балморал који користи и садашња британска краљевска породица.

За краљицом су пошли богати аристократи, позидали по Шкотској луксузне палате и замкове и у њима боравили, а бораве и њихови данашњи потомци, за време сезоне лова на тетребе и риболова на лососе.

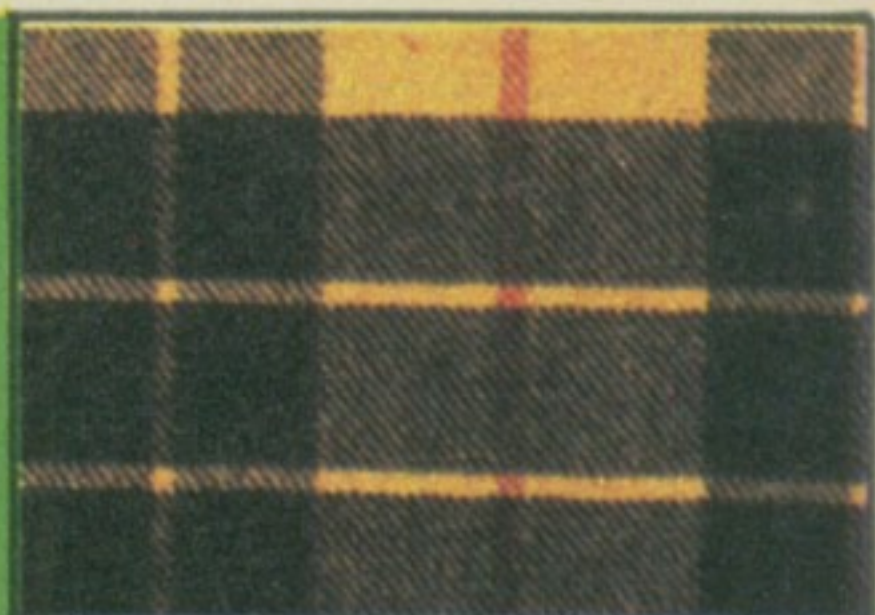
Традиција тартана доживела је процват нарочито захваљујући проналаску вештачких боја. Краљица Викторија наручила је за себе и своју многобројну породицу тартан назван „стјуарт“ који носи и породица садашње британске краљице Елизабете II и којим је украшен замак Балморал. Али, његове живе боје нису за све прилике.

За најмоћније кланове креирани су тартани различитих намена и то мењањем боје основе: црна за жалост, бела за венчања, црвена за вечерње забаве, зелена и смеђа за лов...

Тартан је одавно популаран и у другим земљама и, с времена на време, завлада у свету моде манија хаљина, сукања, капута од тартана који могу да се купе и по фришоповима код нас. Они су, наравно, новокомпоновани и унели су приличну пометњу у изворне клановске тартане који се сада могу видети, осим на оригиналним Шкот-

Макферсон: клан веран Бони Принц Чарлију чији су чланови касно стигли у борбу код Калодена.

Маклауд: веома стар клан чији се чланови сваког лета састају у замку Данвеган на острву Скај.

Стручњаци тврде да дах онога који дува у гајде, шкотски национални инструмент, мора да буде благо натопљен вискијем да би звук био што складнији.

ланђанима, по музејима и разним каталозима.

Неке од оригинала доноси-мо на нашим сликама.

Колико су породични тарта-ни прирасли за срца Шкот-ланђана видело се и код нас за време Другог светског ра-та. Сер Фицрој Меклејн, који је боравио у војној мисији при нашем Врховном штабу и до недавне смрти остао веран пријатељ Југославије, донео је у својој торбици килт који је у његовој породици векови-ма прелазео са оца на сина. Када га је извадио, овај прас-тари тартан изгледао је као нов и тек испеглан.

Шкотланђани, разуме се, не иду на посао одевени у тартане, али их радо и често носе кад год је за њих прили-ка, нарочито на свечаности-ма. Осим тога, постоје шкот-ски војни пукови униформиса-ни у традиционалну одећу од тартана.

Б. Дожић

ДЕЛОВИ ШКОТСКЕ НАЦИОНАЛНЕ УНИФОРМЕ

КИЛТ То је сукња. Основни дезен је квадрат од неколико центиметара и он се понавља до бесвести, без икак-ве измене, на огромном правоугаоном тартану. За један килт потребно је 6,30 метара тканине. У ствари, дужина тканине зависи од величине шаре: што је шара већа то су фалте дубље и изискују више материјала. Килт је дугачак тачно до ко-лена. Данас може да се направи по мери и у Единбургу, од дебљег штофа, кошта око 300 фунти (6.000 динара), а у Лон-дону, од лакшег вуненог материјала, око 500 фунти (10.000 динара).

КОПОРАН Као војничка краћа јакна носи се уз килт. Пра-ви се од сивог твида с дугмадима од рога за дан, а од црног вуненог штофа са сребрним дугмадима за ве-черње изласке. Модел за најсвечаније прилике најчешће је од црног велура и закопчан до врата а уз њега иде као снег бела кошуља са жабоом и манжетнама од чипке.

КРАВАТА Уз дневни тартан треба да му буде што слични-јег тона и шаре док увече може да је замени црна лептир-машна.

ОБУЋА За дан се обува нешто слично некадашњим ципе-лама за голф, од црне коже и с великим опутама које се везују на чарапама и подсећају на старе сандале. За вече обавезно црне кожне мокасине, чак и лаковане, с вели-ким сребрним копчама.

ЧАРАПЕ Раније су прављене од тартана, али не у тону с килтом. Сада за дан преовлађују једнобојне, зе-лене или плаве. За вече и свечане прилике оне су крем или беле боје од танке вуне или чисте свиле.

КЕСА У почетку је то била торба за дивљач или барут. Од природне је коже или, за богатије, од фокине коже. Најскупоценија верзија је од визоновог крзна. На предњој страни торбе висе три до шест реса од црне коже или среб-ра с мотивом.

ПРИБАДАЧА Не служи, као што би се помислило, за за-тварање и држање килта него је украс и но-си амблем клана.

ПОЈАС Када се носи без прслука, веома је широк а копча је украшена знаком клана или мотивом.

БОДЕЖ Увучен у чарапу код колена такозвани црни бо-деж, за лов као и за рат, има челично сечиво, дршку од ебановине (црног дрвета) или сребра (онда се не зове црни), а у његовом горњем делу блиста драги камен – топаз или аметист.

ПЛЕД То је шал или покривач који се носи на рамену. Ду-гачак је око 1,80 метара, од тартана за дан, а од ску-поценог кашмира за вече. Причвршћује се брошем украше-ним топазом или аметистом.

БЕРЕТКА Од твида, као и копоран, и носе је само војници шкотских пукова. Уместо ње зими се носи вели-ка чупава шубара.

МУЗЕЈ ШКОТСКИХ ТАРТА-НА. Налази се у Комрију за-падно од града Перта у Шкотској. У њему је изложе-но више од три хиљаде тар-тана од којих су неки од чисте свиле изаткани у Шпа-нији. Музеј има и Службу за истраживање, па чланови

кланова и други посетиоци које то занима могу да ут-врде порекло свог тартана. Ако неко од наших читалаца зађе у те крајеве, ево адре-се: Museum of Scottish Tar- tans, Drummond Street. Отво-рен је од априла до октобра од 10 до 17 сати сваког дана осим недеље.

Мекгрегор: уз помоћ хемијских боја виљна црвена претворила се у светлољубичасту и овај тартан намењен је лову.

Форбиз: земља из области Абердина дала је име овом кла-ну који води порекло из 13 века.

Гордон: тартан клана који се доселио из Лоулендса у Хајлен-дс у 14. веку.

Андерсон: расут по целој Шкотској овај клан је познатији под именом Мекендру.

Бјукенен: један од ретких тар-тана на коме превладава жута боја.

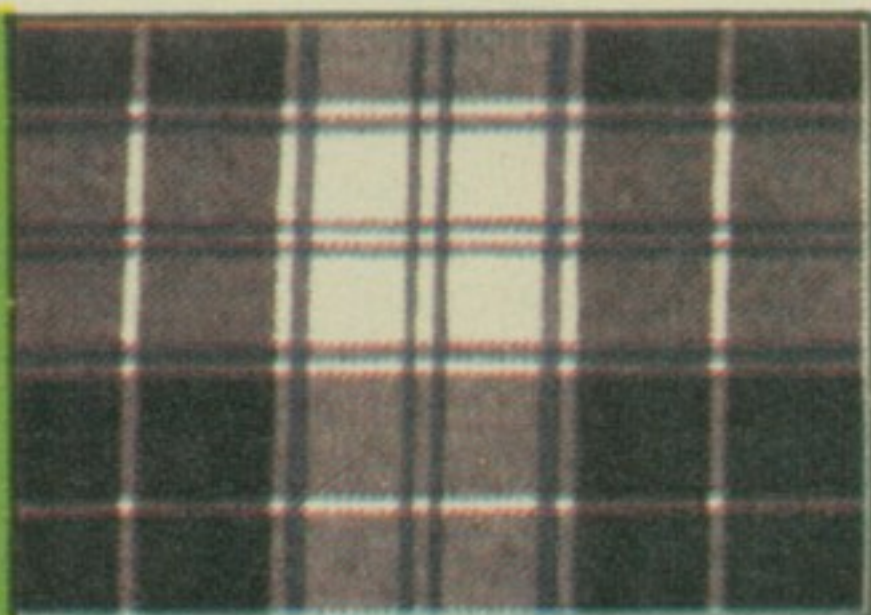

Фрејзер: „Спреман сам“ деви-за је овог клана нормалног по-рекла који се истакао у бројним биткама.

Мекдоналд: клан националне јунакиње Флоре са острва Скаја, али распрострањен и у Хајлендсу.

Мекензи: слава овог клана датира од битке код Блер-на-Парка где је потукао клан Македоналда.

JA ♥

ПТТ

14000 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА

Уређује: Иванка Миладиновић

Рођенданска честитка

Захваљујући теби, моја другарица и ја стекле смо дивне пријатеље у Јапану. Редовно се дописујемо на енглеском језику, али они су нам приредили пријатно изненађење: написали су нам за рођендан честитку на нашем језику! Сад бисмо и ми хтеле то исто и ти си нам последња нада. Много ћеш нас обрадовати ако то објавиш, а вероватно и многе друге читаоце који су се спријатељили са вршњацима из ове далеке земље.

МИЛИЦА И ДРАГАНА
Шид

Овако се честита рођендан на јапанском. Више се црта него што се пише. Срећно!

誕生日おめでとう
スミマセン

Желим да будем цариник

Молим вас да ми одговорите где у Војводини постоји школа за царинике, да ли се полаже пријемни испит и какав се успех тражи!

АЛЕКСАНДАР ВУКОТИЋ
Змајево

У којој школи се учи за цариника?

ГАША
Нови Бановци

При Савезној управи царине у Београду постоји Центар за образовање ца-

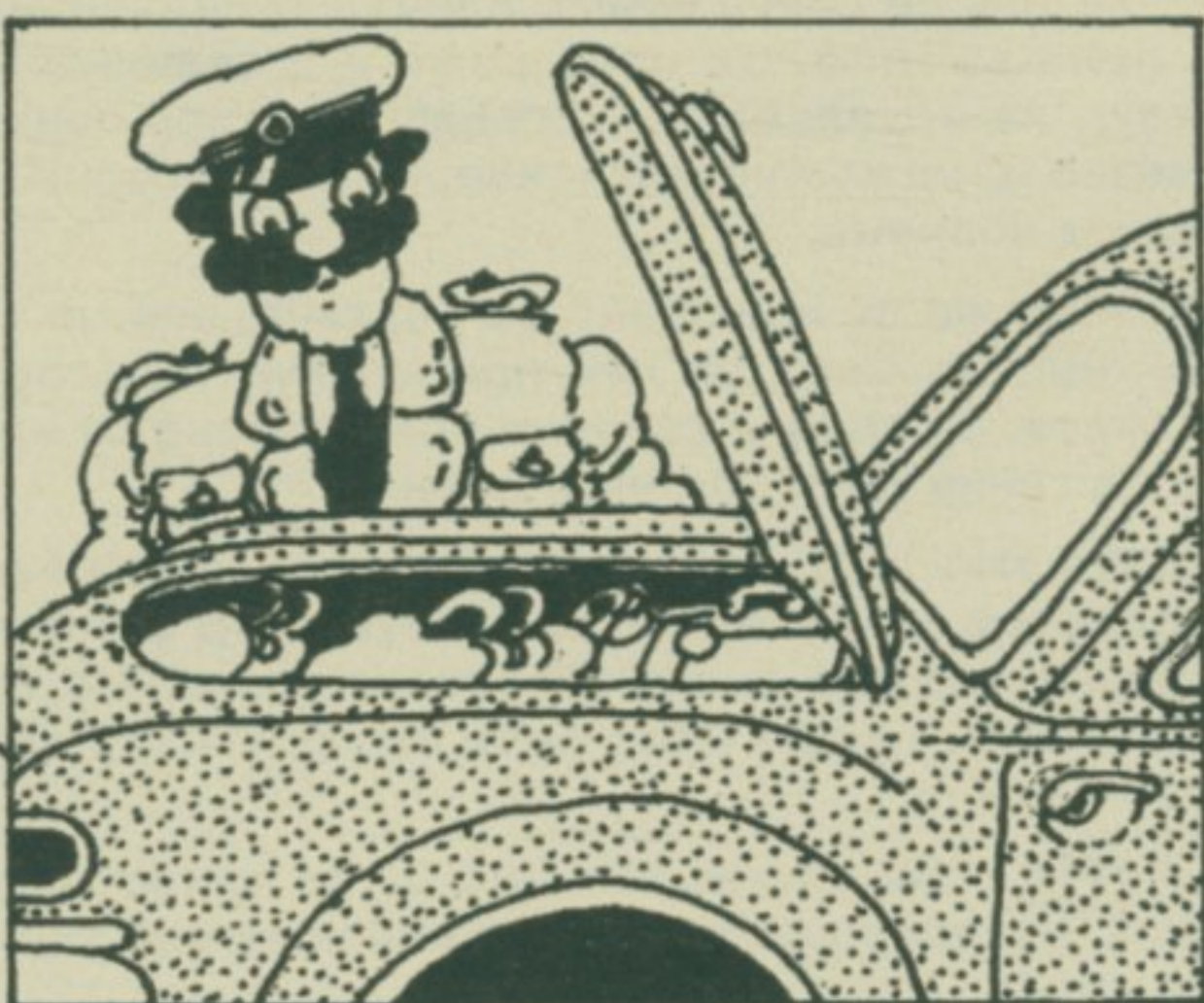
Идем у четврти разред основне школе. Редовно те читам и први пут тражим твоју помоћ. Замислила бих те да ми кажеш како могу боље да се спријатељим са другарицама из одељења. Оне су зедна другог близу у насељу и супер се друже. Ја станујем даље од њих и кад дођем у школу на мене уопште не обраћају пажњу.

Молим те „забавнице“ одговорим како могу боље да се дружим са другарицама из одељења.

За почетак, крени мало раније од куће да не би стизала у школу кад се твоје другарице увелико распричају или заиграју. Приђи им, укључи се у разговор или игру...

А ево и нашег доприноса: позивамо

забавниковце да се придруже акцији НИСИ САМ(А). Дајте све од себе, драги забавниковци, да нам слична писма више не стижу, да ниједна девојчица и ниједан дечак не буду тако усамљени као Маша.

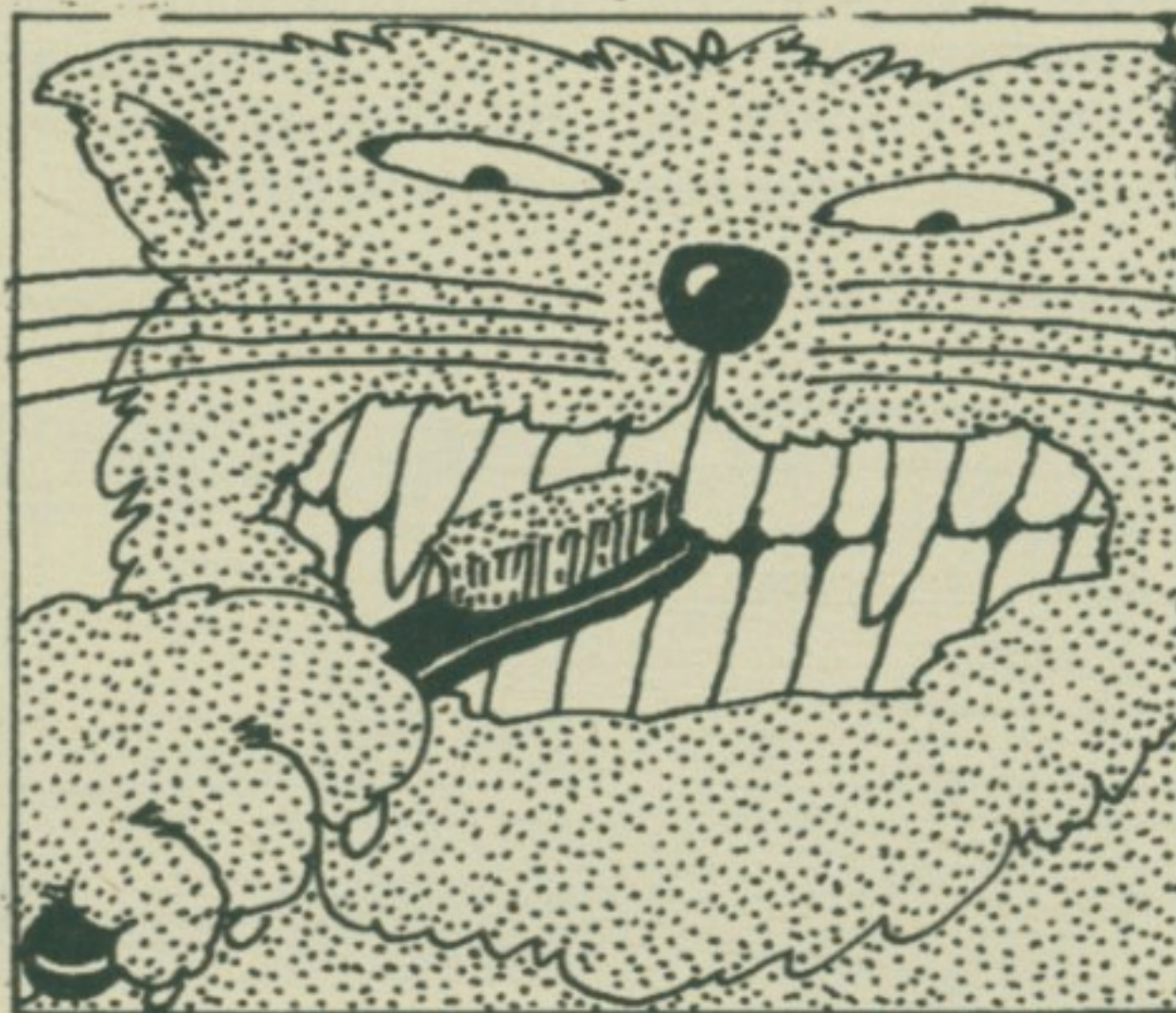
ринских радника Југославије, али тамо на обуку долазе свршени средњошколци (друштвени смер) који су на основу конкурса примљени у радни однос. Конкурс за попуну радних места на царини објављује се у Службеном листу Југославије. Управо је примљена група од 120 младих људи који се обучавају за тај посао.

Без зубне пасте

Мојој маци су пужутели зуби и појавиле су се неке црне тачкице. Молим те да ми одговориш да ли се мачкама перу зуби и на који начин?

ИВАНКА ШАЛАТ
Загреб

Само кад су болесне, мачкама се чисте десни. Не помоћу четкице за зубе и пасте, него нарочитим штапићима. Али, то је посао за ветеринара. Ако те већ

муче њени пожутели зуби, однеси је у најближу ветеринарску амбуланту на преглед.

Условна казна

Молим те да ми што пре одговориш да ли и код нас постоји кауција за окривљене као у Америци и за која се кривична дела добија условна казна? Зависи ли то од тежине кривице?

АЛЕКСАНДАР СТАНИСАВЉЕВ
Падинска Скела

У нашем законодавству кауција не постоји, а није прецизно одређено за која

се кривична дела може изрећи условна осуда. Уколико постоје олакшавајуће околности (принуда, заблуда, уцена, претња), и за тежа кривична дела може да се добије само условна казна уместо затвора.

Банане само из увоза

Обожавам банане и желим да их сама гајим код куће. Где могу да нађем семе?

САМРА КАПИЋ
Бањалука

На жалост, твоје омиљено воће не успева у кућним условима. Што се семена тиче, налази се у средини плода, има изглед црних тачкица, али у хибридним бананама, које до нас стижу из увоза, готово је немогуће наћи га.

СУПЕР НАРУЦБЕНИЦА

У „Политикином Забавнику“ број 2001 добили сте албум „МОНДИЈАЛ '90“. На његовим корицама можете да видите производе Југословенског комбината „СПОРТ“, које вам нудимо овом СУПЕР НАРУЦБЕНИЦОМ.

Цене свих производа су и до 60% ниже него у продавницама.

Наручене производе плаћате поштару поузећем, уз трошкове поштарине.

СУПЕР НАРУЦБЕНИЦУ ПОПУНИТЕ, ИСЦИТЕ И ПОШАЉИТЕ НА АДРЕСУ:

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КОМБИНАТ

„СПОРТ“

11060 Београд
Вишњичка 84

СУПЕР НАРУЦБЕНИЦА:

1. Фудбалска лопта „АС“ 349,00 д. ком. _____
2. Фудбалска лопта „ЛИГА“ 349,00 д. ком. _____
3. Фудб. лопта „БУБА МАРА“ 250,00 д. ком. _____
4. Фудб. лопта „ЈУНИОР КУП“ 250,00 д. ком. _____
5. Фудбалска лопта „BALL“ 200,00 д. ком. _____
6. СКЕЈТБОРД (мали) 336,00 д. ком. _____
7. СКЕЈТБОРД (средњи) 521,00 д. ком. _____
8. СКЕЈТБОРД (велики) 775,00 д. ком. _____
9. „JOOLA“ (пинг-понг ренет) 99,00 д. ком. _____
10. РАНАЦ (пругасти) 89,00 д. ком. _____
11. Дечији дрес (заокружите величину):
6, 8, 10, 70,00 д. ком. _____
12, 14, 80,00 д. ком. _____
12. Дечији шорц (заокружите величину):
6, 8, 10, 50,00 д. ком. _____
12, 14, 60,00 д. ком. _____
13. Спортска торба (мала) 210,00 д. ком. _____
14. Спортска торба (средња) 266,00 д. ком. _____
15. Спортска торба (велика) 318,00 д. ком. _____

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ: _____

Адреса: _____

Телефон: _____

Лична карта: _____

Опасни експерименти

Кришом од родитеља направила сам малу лабораторију и хтела бих ту да изведем неке експерименте. Молим те објави адресе где могу сама да купим хемикалије које су ми потребне?

ГОРДАНА Ц.

Одговори ми што краће: где да купим натријум и још неке хемикалије.

ПЕЦА
Чачак

Гордана, то што си кришом од родитеља направила лабораторију говори да си свесна опасности у коју се упушташ.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА: гастритис, грч, Омер и Мери-ма, е, Радован Трећи, атакама, арика, немала, вранац, бр, Ритопечани, Рим, т езине, голет, Овен, варош, иња, о, ће-мер.

ЛИКОВИ У ОГЛЕДАЛУ: А-6, Б-1

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Рената Бачић, Браће Радића 146/16, 24000 Суботица – 13 година, воли спорт, нарочито рагби.

Мелита Холити, 38205 Косовска Грачаница – 10 година, сакупља постере и значке, воли музику, спорт и дружење.

Силвија Савић, Македонска 103, 55300 Славонска Пожега – 14 година, воли музику, спорт и дружење, сакупља постере, разгледнице и украсна писма.

Жаклина Николић, Његошева 3/3, 19210 Бор – 15 година, воли музику, спорт и дружење, сакупља писма.

Предраг Нешић, Драшковиће-ва 23, 41000 Загреб – 22 године, сакупља фотографије, проспекте и каталоге о страним аутомобилима, у замену даје марке и проспекте нових аутомобила.

Данијела Божовић, 26. октобра 19, 34000 Крагујевац – 12 година, воли музику, сакупља значке, писма, салвете, марке и постере.

Ивана Павлица, Воје Пајића 6, 32240 Лучани – сакупља постере, налепнице и беџеве, жели да се дописује са генерацијом '77.

Annett Schreiber, Wohla 15, 8701 DDR – 14 година, жели да се дописује са младима из Југославије на енглеском или немачком језику.

Ана Чамџић, Јована Бијелића 33, 11040 Београд – 11 година, сакупља постере, писма, оловке и гумице.

Станислава Максимовић, Партизанска 10, 70270 Шипово – 11 година, сакупља салвете и значке, воли музику и дописивање.

Јане Бакевски, Саве Ковачевића 47, стан 49, 91000 Скопље – 11 година, сакупља марке и налепнице, свира виолину.

Управо из тих разлога ни одрасли ни деца не могу сами да купују хемикалије јер би нестручним руковањем могли да угрозе и себе и своју околину.

Готово свака школа има хемијску лабораторију и одговарајуће хемикалије. Зашто се не обратите својим професорима и уз њихову стручну помоћ изведите експерименте?

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2005

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрнogiћ, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 36,80 динара, тромесечна 110,40 динара, полугодишња 220,80 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 73,60 динара, тромесечна 220,80 динара, полугодишња 441,60 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	38.-
СР НЕМАЧКА	DEM	63.-
ШВЕДСКА	SEK	229.-
ФРАНЦУСКА	FRF	211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	56.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

❖ ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

НАСЛОВНА
СТРАНА:
НИКОЛАС
ГАЕТАНО

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

БАРОМЕТАР

ВИДЕО

В. Радосављевић

1. *Always – Заувек* (1989)

Филм који враћа веру у Спилбергове редитељске способности у које су многи с правом посумњали после неуспеха његова последња два дела: „Боје пурпура“ и „Царство сунца“. То је поетична, али и врло духовита прича о необичном љубавном троуглу који сачињавају пилот, жена навигатор и дух њеног бившег младића, такође пилота. Главне улоге тумаче Ричард Драјфус, Холи Хантер, Џон Гудман и Бред Џонсон.

3. *Crimes and Misdemeanors – Злочини и прекршаји* (1989)

Уобичајена тема Вудија Алена, велика породица и њене невоље, овога пута је обрађена на врло озбиљан начин. Од више таквих прича свакако је најзанимљивија она о средовечном лекару који не може да се реши љубавнице па зато, уз помоћ брата, налази плаћеног убицу да је уклони. Главне улоге: Вуди Ален, Мартин Ландау, Миа Фароу, Алан Алда, Анђелика Хјустон и Сам Вотерстон.

5. *Limit Up – Изнад границе* (1989).

Комедија о девојци која, да би постала трговац сојом, склапа уговор с ђаволом. И заиста, успех убрзо стиже, с њим и новац, али када ђаво тражи од ње да му врати дуг, она схвата да је погрешила и одбија да уради оно што он тражи. У режији Ричарда Мартинија главне улоге тумаче Ненси Алан и Дин Стоквел.

4. *Shocker – Нападач* (1989)

Најновији филм признатог мајстора хорора Веса Крејвена („Брда имају очи“, „Страва у Улици брестова“, „Змија и дуга“). „Нападач“, или Хорас Пинкер, како се дотични зове у филму, убица је који има необичну способност да пролази кроз електричну мрежу. Његов терор покушава да спречи Џонатан Паркер, младић коме је Хорас убио читаву породицу, а нешто касније и девојку. У главним улогама: Мајкл Марфи и Питер Берг.

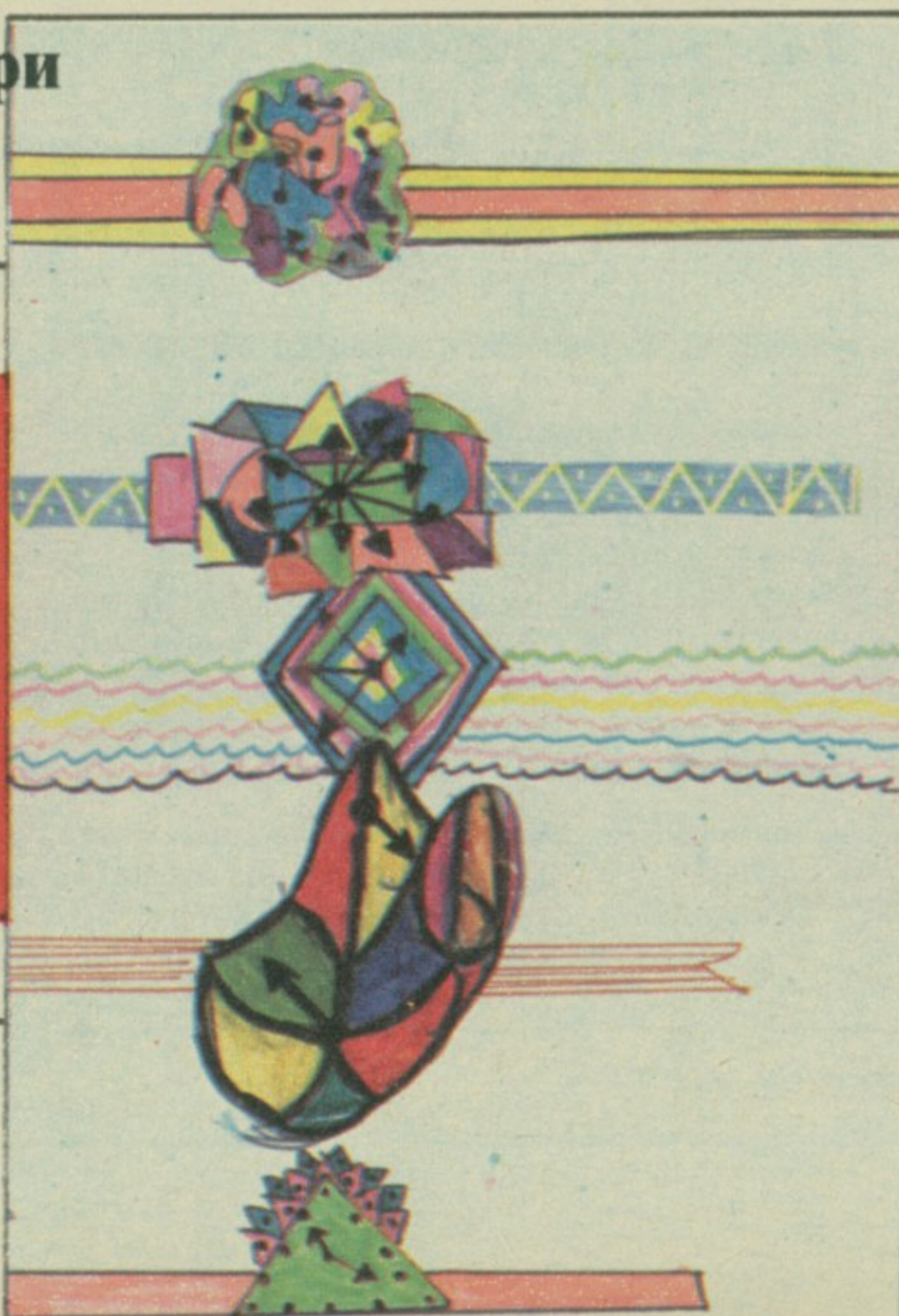
2. *Driving Miss Daisy – Возећи госпођицу Дејзи* (1989)

Неочекивани победник овогодишње трке за најбољи филм снимљен је према позоришном комаду који је пре неколико година добио Пулицерову награду. Филм је, заправо, нека врста игре три главна лика кроз чије се разговоре износи мишљење о пријатељству, расизму, љубави и осталим стварима од којих „болује“ Америка (али и цео свет). Редитељ је Брус Бересфорд („Преступник Морант“, „Нежно милосрђе“, „Злочини срца“, „Њен алиби“), а у главним улогама појављују се Џесика Тенди („Оскар“ за најбољу главну женску улогу), Морган Фримен и Ден Екројд.

Читаоци дизајнери

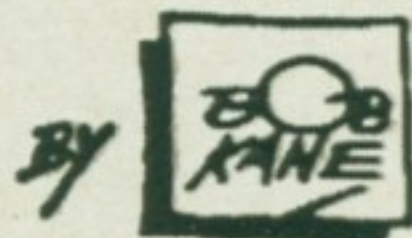
У СЛАВУ
„SWATCH“-а

Ове прилоге за изглед популарног швајцарског сата добили смо од велике „забавниковице“ Тијане Јелесијевић из Београда, Розе Луксембург 2/а.

BATMAN

WITH ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ПОЧЕЛА ЈЕ ПОТЕРА ЗА СТАРИМ ЧУВАРОМ БЕНОМ ВЛАКСОМ...

